

GMINA
KAMIONKA

*ZAŁĄCZNIK NR 1
do Uchwały nr
Rady Gminy Kamionka
z dnia roku*

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KAMIONKA na lata 2015 – 2030

Opracował:
dr Mariusz W. Sienkiewicz

Kamionka 2015

WSTĘP

Proces planowania strategicznego stanowi jeden z podstawowych warunków sprawnego i efektywnego zarządzania gminą. Ukierunkowuje działalność całej organizacji w taki sposób, by wyznaczone cele długoterminowe były realizowane najlepiej i najpewniej, przy ekonomicznym wykorzystaniu dostępnych środków. Planowanie pomaga bardziej wydajnie gospodarować zasobami, przewidywać problemy, które mogą pojawić się w niedalekiej przyszłości, aby odpowiednio wcześniej zacząć im przeciwdziałać.

Opracowana strategia rozwoju umożliwia uporządkowanie i odpowiednie rozłożenie w czasie planowanych działań. Pozwala to na uniknięcie realizacji projektów nieprzemyślanych, nie powiązanych ze sobą logicznie i nie wpisujących się w ciąg przyczynowo – skutkowy. Strategia rozwoju pokazuje, że planowane do realizacji zadania są konsekwencją strategicznego myślenia o rozwoju.

Główne cechy takiego planowania to:

- **wieloletniość**, czyli wieloletnia perspektywa w określaniu celów, planowaniu zadań inwestycyjnych i operacyjnych;
- **kompletność**, czyli podporządkowanie strategii wszystkich planów realizacyjnych jednostek zależnych, bez względu na ich formę prawną;
- **efektywność**, czyli stosowanie przez urząd i wszystkie jednostki zależne pomiarów efektywności dla poprawy zarządzania;
- **uczestnictwo**, gdzie cele i oceny są przedmiotem szerokiego dialogu publicznego.

Planowanie strategiczne rozwoju Gminy Kamionka prowadzone jest systematycznie od kilkunastu lat. Wyrazem tego rodzaju polityki podjętej przez Gminę są wypracowane i wdrażane niżej wymienione dokumenty strategiczne:

1. Strategia Rozwoju Gminy Kamionka na lata 2009-2020
2. Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Kamionka na lata 2014-2020
3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamionka na lata 2008-2015
4. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kamionka
5. Wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania „Pomoc Gminy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”
6. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Kamionka na lata 2012-2016
7. Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii na rok 2015 (sporządzany corocznie)
8. Program współpracy Gminy Kamionka z organizacjami pozarządowymi na lata 2014-2018.
9. Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Kamionka 2007-2032.
10. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kamionka w zakresie terenów urbanizowanych.
11. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Kamionka w zakresie terenów przeznaczonych do zalesień.

Niniejsza Strategia Rozwoju Gminy Kamionka na lata 2015-2030 ma na celu przedstawienie przyjętych planów strategicznych Gminy, w oparciu o jej zweryfikowany potencjał, zasoby oraz możliwości rozwojowe, w szczególności w kontekście uwarunkowań nowego okresu programowania środków z Funduszy Unii Europejskiej na lata 2014-2020.

ZESPÓŁ DS. OPRACOWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY KAMIONKA NA LATA 2015-2030:

Przewodniczący Zespołu:

Grzegorz Szymanek – Z-ca Wójta Gminy Kamionka

Członkowie Zespołu:

- Sławomir Struski – Przewodniczący Rady Gminy Kamionka
- Henryka Dudzik – sołtys Kamionka II
- Ewa Powalka – Radna Gminy Kamionka
- Ewa Grymuza – Przewodnicząca Komisji d.s. Oświaty, kultury, zdrowia, ochrony Środowiska i spraw socjalnych
- Robak Krystyna – Radna Gminy Kamionka
- Janusz Drzewiecki – LKS Kamionka
- Ewa Mazurkiewicz – OPS Kamionka
- Kozak Beata – Sołtys wsi Stanisławów Duży
- Edyta Drozd – Sołtys wsi Dąbrówka
- Piotr Daniewski – OSP Kamionka
- Smaga Małgorzata – GBP Kamionka
- Danuta Wójcik – GBP Kamionka
- Justyna Bogusz – Prezes Stowarzyszenia na rzecz rozwoju i promocji w Kierzkówce "Działajmy razem"

Zadaniem zespołu było zgromadzenie materiałów i informacji niezbędnych do opracowania Strategii, jak również udział w warsztatach i konsultacjach strategicznych.

Spis treści

I. CEL, METODOLOGIA I HORYZONT CZASOWY STRATEGII.....	7
II. DIAGNOZA SYTUACJI GMINY KAMIONKA.....	9
1. PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	9
1.1. Umiejscowienie i ogólna charakterystyka gminy.....	9
1.2. Położenie administracyjno-geograficzne i sieć osadnicza.....	13
1.3. Środowisko przyrodnicze – zasoby naturalne.....	14
1.4. Tereny i obiekty przyrodnicze chronione.....	23
1.5. Stan i zagrożenia środowiska.....	27
1.6. Zasoby kulturowe - zabytki kultury materialnej.....	30
1.7. Identyfikacja podstawowych problemów w obszarze:.....	35
2. SFERA SPOŁECZNA	36
2.1 Demografia	36
2.2. Rynek pracy.....	40
2.3. Bezrobocie	41
2.4. Identyfikacja podstawowych problemów w obszarze:.....	42
3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	43
3.1. Edukacja	43
3.2. Kultura	52
3.3. Sport i rekreacja.....	58
3.4. Ochrona zdrowia	59
3.5. Pomoc społeczna.....	60
3.6. Bezpieczeństwo publiczne.....	62
3.7 Identyfikacja podstawowych problemów w obszarze	63
4. SFERA GOSPODARCZA	64
4.1. Przedsiębiorczość	64
4.2. Rolnictwo	67
4.3. Turystyka	69
4.4. Identyfikacja podstawowych problemów w obszarze	72
5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	73
5.1. Komunikacja – infrastruktura drogowa	73
5.2. Infrastruktura ochrony środowiska	78
5.3. Infrastruktura energetyczna.....	81
5.4 Identyfikacja podstawowych problemów w obszarze	82
6. ZARZĄDZANIE	83
6.1. Finanse gminy.....	84
6.2. Planowanie strategiczne.....	88
6.3. Promocja gminy	88
6.4. Kapitał społeczny.....	90
Stowarzyszenie Historyczne im. Piątego Oddziału Wojsk Narodowych Województwa Lubelskiego Zw. "Ćwiekami"	91
6.5. Identyfikacja podstawowych problemów w obszarze	93
III. ANALIZA SWOT	94
IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE.....	101
V. ANALIZA PROBLEMÓW GMINY KAMIONKA.....	104

VI. MISJA, WIZJA - CEL GENERALNY STRATEGII.....	111
VII. OBSZARY PRIORYTETOWE - CELE STRATEGICZNE.....	113
VIII. CELE OPERACYJNE - drugi poziom planu strategicznego.....	118
IX. ZGODNOŚĆ ZE STRATEGICZNYMI DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU.....	125
X. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITOROWANIA.....	130
XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	146
XII. KONSULTACJE SPOŁECZNE.....	154
XIII. PROGRAM ROZWOJU GMINY - WIELOLETNI PLAN ZADAŃ.....	156
XIV. ZAŁĄCZNIKI.....	157

I. CEL, METODOLOGIA I HORYZONT CZASOWY STRATEGII

Strategia rozwoju stanowi instrument polityki rozwoju prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego. Jest dokumentem długookresowym, określającym generalny kierunek działania gminy oraz przedstawiającym metody i narzędzia jego wdrażania. Ze względu na swój otwarty charakter – możliwość aktualizacji i zmian – proces planowania strategicznego pozwala na elastyczne dostosowywanie, korygowanie celów strategicznych w kontekście zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych gminy.

Opracowanie strategii rozwoju lokalnego wynika z istoty funkcjonowania organizacji samorządowej. Konstytucyjna zasada samodzielności samorządu uprawnia do autonomicznego formułowania polityki rozwoju przez jednostki samorządowe w Polsce w ramach i w granicach obowiązującego prawa. Polityka ta powinna odzwierciedlać potrzeby wspólnoty samorządowej, wychodzić naprzeciw lokalnym problemom, a jednocześnie prowadzić do efektywnego wykorzystania potencjału i zasobów ludzkich, przyrodniczych, gospodarczych i finansowych. Nadrzędnym zaś celem tej polityki jest działanie dla poprawy jakości i warunków życia mieszkańców, a także kreowanie rozwoju społeczno-gospodarczego.

Zatem opracowanie strategii rozwoju jest podstawowym zadaniem, które stoi przed samorządem gminy. Waga tego dokumentu wynika ze znaczenia celów, którym strategia służy. Są nimi:

- planowanie własnych działań;
- pozyskiwanie wsparcia ze strony rządu i środków z Unii Europejskiej;
- organizowanie wspólnego wysiłku wszystkich instytucji i społeczności lokalnej, zaangażowanych w rozwój gminy.

Strategia rozwoju lokalnego może być określona jako koncepcja działania zmierzającego do zrównoważonego i długotrwałego rozwoju, przedstawiona w formie zwięzłego dokumentu zawierającego procedury osiągnięcia zamierzonych celów.

Dokument taki powinien składać się z:

- diagnozy stanu istniejącego,
- analizy słabych i mocnych stron,
- celu głównego oraz celów pośrednich,
- części dotyczącej sposobu realizacji założonych celów, z wyszczególnieniem roli poszczególnych podmiotów, mechanizmu monitorowania i korygowania wdrażanej strategii.

Dla efektywności realizowanej strategii istotne znaczenie ma zaangażowanie w proces jej opracowywania przedstawicieli wszystkich znaczących instytucji i grup interesów w regionie. Strategia jest dokumentem, który jest punktem wyjścia do opracowania planu finansowo – rzeczowego, czyli do ustalenia, na jakie działania i w jakiej wartości będą wydatkowane środki publiczne, którymi dysponuje samorząd.

Niniejsza Strategia Rozwoju Gminy Kamionka na lata 2015-2030 opracowana została przy zastosowaniu następującej metodologii:

I. Część diagnostyczna:

- analiza opisowa gminy w różnych aspektach: położenie geograficzne, zasoby naturalne, sfera i infrastruktura społeczna, infrastruktura techniczna, sfera gospodarcza, zarządzanie, itd.;
- analiza SWOT, określenie głównych problemów i uwarunkowań;
- sformułowanie wniosków i rekomendacji;

II. Część strategiczna:

- określenie misji, tj. celu generalnego strategii;
- wskazanie priorytetów rozwoju oraz celów strategicznych;
- wskazanie celów operacyjnych;
- określenie systemu wdrażania i monitorowania;

Nieodłącznym elementem i walorem zastosowanej metodologii jest partycypacja społeczna w procesie opracowywania strategii. Dzięki temu strategia uwzględnia potrzeby społeczne i ma wsparcie lokalnej społeczności w fazie jej wdrażania.

Planowanie rozwoju gminy na szczeblu lokalnym umożliwia:

- uwypuklenie interesów społeczności lokalnej;
- zapewnienie mieszkańcom, a także podmiotom gospodarczym poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji;
- eliminację lub złagodzenie konfliktów w np. kształtowaniu rozwoju gminy;
- zapewnienie tzw. zrównoważonego rozwoju gminy, czyli takiego rozwoju gospodarczego, społecznego i środowiskowego, który nie zakłóci form ekorozwoju;
- podniesienie walorów gminy w aspekcie kulturowym, turystycznym, gospodarczym;
- tworzenie korzystnego wizerunku gminy – strategia stanowi ważne narzędzie promocji gminy;
- zwiększenie zaufania mieszkańców do władz lokalnych;
- zapewnienie racjonalnego budżetu w stosunku do potrzeb i możliwości gminy;
- możliwość pozyskania środków pozabudżetowych na finansowanie przedsięwzięć służących rozwojowi gminy;
- zapewnienie mobilności działania w zakresie realizacji zarówno zadań obligatoryjnych, jak i zadań fakultatywnych samorządu lokalnego we współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, jak też partnerami społecznymi.

Niniejsza Strategia Rozwoju Gminy Kamionka na lata 2015-2030 stanowi instrument wytyczający główne kierunki rozwoju gminy, które zostaną uszczegółowione w Programie Rozwoju Gminy Kamionka na lata 2015-2021.

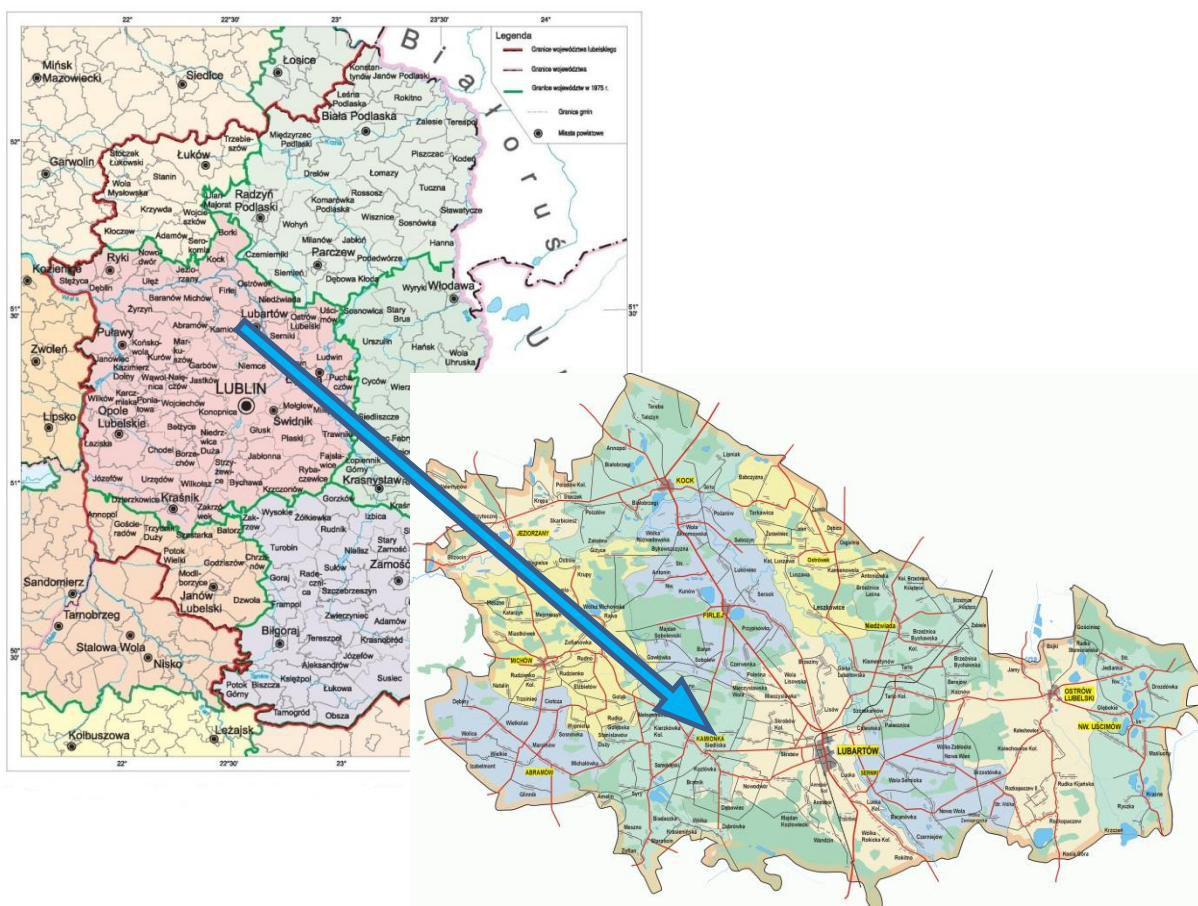
II. DIAGNOZA SYTUACJI GMINY KAMIONKA

1. PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

1.1. Umiejscowienie i ogólna charakterystyka gminy

Gmina Kamionka położona jest w północno-wschodniej części województwa lubelskiego, ok. 35 km na północ od Lublina. Jest gminą wiejską z siedzibą w miejscowości Kamionka. Gmina Kamionka jest jedną z 13 gmin powiatu lubartowskiego. Sąsiaduje z gminami: Lubartów od wschodu, Niemce i Garbów od południa, Michów i Abramów od zachodu, oraz z gminą Firlej od północy. Południową granicę gminy tworzy kompleks lasów Nadleśnictwa Lubartów. Poniższe mapy przedstawiają położenie Gminy Kamionka na tle województwa lubelskiego oraz gmin powiatu lubartowskiego.

Mapa 1. Położenie Gminy Kamionka na tle województwa lubelskiego oraz powiatu lubartowskiego

Źródło: <http://biblioteka.teatrnn.pl>; www.powiatlubartowski.pl

Całkowita powierzchnia gminy Kamionka wynosi 111,85 km². Największą powierzchnię zajmują użytki rolne - 80,68 % - z dominującymi

gruntami ornymi. Kolejno to: lasy i grunty leśne – 14,55 %, tereny zabudowy – 2,24 %, drogi – 2,12 %, wody – 1,89 %, a nieużytki – 0,54 %.

Rys historyczny Gminy Kamionka – główne etapy rozwoju

Okolice Kamionki - podobnie jak cała ziemia lubelska - były aż do końca XIV wieku bardzo słabo zaludnione. Dopiero w wieku XV nastąpił szybki rozwój osadnictwa.

Od połowy XV wieku Kamionka wysuwa się na czoło spośród okolicznych wsi. W 1450 roku przeniesiono miejscowość z prawa polskiego na prawo średzkie, co poprawiło sytuację prawną i gospodarczą mieszkańców. W XV wieku centrum miasta znajdowało się bardziej na zachód w stosunku do stanu obecnego. Jego pozostałością jest plac przed kościołem i ul. Kościelna. W 1549 roku z inicjatywy ówczesnego dziedzica, Andrzeja z Górki, wytyczono znacznie większy rynek oraz te same ulice, które i dziś wychodzą z niego w cztery strony świata: Lubartowska (początkowo Skrobowska), Lubelska (obecnie Grobelna), Warszawska (obecnie 600-lecia) i Kocka. Do starych ulic należy też Browarna (na początku XVIII w. Stał przy niej browar) i Katowska. Część mieszczan kamionkowskich wznosiła stodoły i obory za miastem, w trzech wyznaczonych miejscach. Były to Stodoły Litewskie na północ, Stodoły Warszawskie na zachód, Stodoły Zastawskie na południe od Kamionki.

Kamionka, podobnie jak większość miast w dawnej Polsce, była miastem prywatnym, ściśle uzależnionym od swego dziedzica. Właścicielami Kamionki i dóbr, do których należały okoliczne wsie i folwarki, m.in. Siedliska, Dąbrówka, Ciemno, Skrobów, Spiczyn, Dys, Nasutów, byli aż do roku 1866 kolejni dziedzice.

Aż do końca XVI wieku w Kamionce mieszkali prawie wyłącznie Polacy i to wywodzący się z najbliższych okolic. Pierwsze wzmianki o Żydach mieszkających w Kamionce pojawiają się pod koniec XVI wieku, ale przez cały XVII wiek były to tylko jednostki. Liczba Żydów wzrosła w XVIII wieku, lecz i wtedy nie było ich wielu. Polska ludność Kamionki była w całości katolicka.

Kamionka położona na uboczu w stosunku do głównych szlaków, nigdy nie stała się większym ośrodkiem rzemiosła i handlu. Mimo to do połowy XVII wieku rozwijała się zupełnie dobrze. W 1626 r. W mieście było 26 rzemieślników: 4 rzeźników, 6 piekarzy, 7 szewców, 2 stolarzy, czapnik, cieśla, rymarz, kowal, duda, siodlarz, tkacz. Były w Kamionce również dwa młyny. Od czasu do czasu miasto nękały epidemie, a drewniana zabudowa podlegała pastwą pożarów. Jednak największe zniszczenia spowodowały wojny w połowie XVII w. W 1656 r. Kamionka została splądrowana i spalona przez wojska szwedzkie w walkach, z którymi brali udział mieszkańcy miasta.

Aż do połowy XVIII wieku miasteczko przeżywało okres upadku. Anemiczne rzemiosło i handel prawie w całości znalazło się w rękach Żydów. Mieszczanie narodowości Polskiej trudnili się rolnictwem, przy czym nie byli w stanie uprawić wszystkich gruntów ornym, których część leżała odłogiem.

Dziedzice starali się powiększać swoje dochody kosztem mieszczan, przy czym kluczowe znaczenie miała tu propinacja napojów alkoholowych, polegająca na ich produkcji i sprzedaży.. Mieszkańcy Kamionki utracili prawo wyrobu

alkoholu (poza wyrobem na własne potrzeby z okazji chrzcin, ślubów i in.), a wszystkie browary i szynki dzierżawili Żydzi.

Nie zawsze w Kamionce był Ratusz. Posiedzenia władz miejskich odbywały się często w domu wójta lub burmistrza. Zawsze natomiast stał na rynku pręgierz, pod którym kat, zgodnie z wyrokiem sądu, ścinał, chłostał i piętnował złodziei i oszustów. Na przykład wyrok w procesie z 1788 r. O kradzież zboża i pieniędzy głosi, że przestępca „będzie przez dwa dni przywiązany do pręgierza wprost rynku, dostanie dwieście plag różgami (w dzień poniedziałkowy plag sto a drugie sto nazajutrz), po których wypełnieniu ma być wygnanym z miasta na zawsze”.

Przez dwie trzecie XIX w. Utrzymywał się w Kamionce stan zastoju gospodarczego. Targi i jarmarki już się nie odbywały. Domy były wówczas drewniane. Kryte strzechą. Ulice niebrukowane. Oprócz kościoła jedynym murowanym budynkiem był w tym czasie zajazd. Miasto nadal było nękane pożarami i epidemiami, w 1856 r. - epidemia cholery zdziesiątkowała ludność, w 1806 i 1845 r. Miały miejsce wielkie pożary, w których spłonęło ponad 160 budynków.

W 1860 r. Było w Kamionce 142 gospodarzy. Najbiedniejsi mieli gospodarstwa 3-morgowe, najbogatsi - 20-morgowe. Uprawiano żyto, pszenicę, jęczmień, owies, grykę, proso, groch i kartofle. Miasto słynęło wówczas z tkactwa.

W XIX wieku Kamionka utraciła samorząd, a władze miejskie stały się organem lokalnej administracji państwowej.

Na początku XIX wieku do Kamionki zaczęła docierać oświata. Powstały pierwsze szkoły: w 1809 r. szkoła, w której dzieci uczył prywatnie opłacany przez rodziców nauczyciel, w 1818 została utworzona szkoła elementarna będąca pod opieką władz Królestwa Polskiego, w 1846 r. powstała szkoła początkowa w Kamionce. Zależność Kamionki od właścicieli utrzymywała się do 1866 roku. Przez pierwszą połowę XIX wieku mieszczanie mogli legalnie występować przeciwko dziedzicom i prowadzili upartą walkę o swe prawa z panami na Kozłowie.

W czasie powstania listopadowego okolice Kamionki były miejscem bitwy wojsk polskich pod wodzą gen. Wojciecha Chrzanowskiego i rosyjskich. Ks. Leon Sapieha, uczestnik walk pod Kamionką i Lubartowem, odnotował w swoich Wspomnieniach dotyczący zdobycia przez wojska polskie głównego składu rosyjskiej kirasjerów: „Była tam masa hełmów, pancerzy, wysokich butów i ogromna ilość herbaty. Nasi żołnierze nie wiedzieli, co z nią zrobić. Próbowali gotować ją gęsto, jak kaszę z dodaniem słoniny, ale jeść nie mogli, żalowali straconej słoniny.”

Najbardziej dramatycznym i w konsekwencji najbardziej tragicznym wydarzeniem w XIX stuleciu było dla mieszkańców Kamionki Powstanie styczniowe. Do dnia dzisiejszego zachowały się legendy pochodzące z przekazów rodzinnych.

Uczestnictwo mieszkańców Kamionki w powstaniu styczniowym można ocenić na podstawie sporządzonego w 1867 roku wykazu osób objętych nadzorem policji za udział w walce i współpracę z powstańcami. Na terenie powiatu najwięcej takich osób mieszkało w Kamionce, Kozłowie, Staroście i Lubartowie.

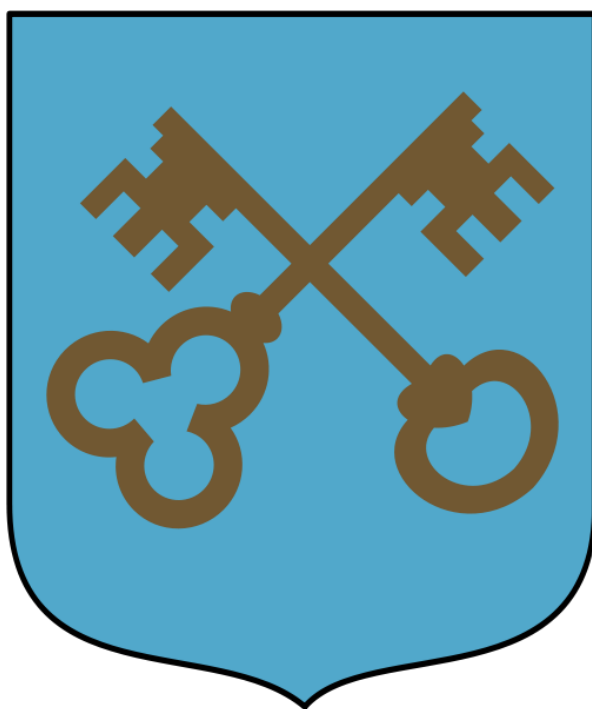
W 1869 roku Kamionka, podobnie jak 75% ogólnej liczby miast w Królestwie Polskim, utraciła prawa miejskie, otrzymała status osady i stała się siedzibą gminy¹.

Logo Gminy Kamionka

Gmina Kamionka nie posiada oficjalnego Herbu Gminy. Planowane jest podjęcie działań w kierunku przeprowadzenia procedury nadania herbu gminie oraz uzyskania pozytywnej opinii Centrum Heraldyki Polskiej oraz właściwego ministra ds. administracji publicznej.

Gmina posiada własne logo przedstawiające dwa skrzyżowane klucze pochodzące od Kościoła pod wezwaniem Piotra i Pawła w Kamionce.

Rys. Logo Gminy Kamionka

Źródło: UG Kamionka

¹Źródło: www.kamionka.pl

1.2. Położenie administracyjno-geograficzne i sieć osadnicza

Zróznicowanie fizjograficzne obszaru gminy wynikające z położenia geograficznego, charakteru i genezy rzeźby terenu, różnic hydrograficznych, biogeograficznych i glebowych, a także gospodarczego użytkowania ziemi odzwierciedla regionalizacja fizycznogeograficzna. Według podziału fizycznogeograficznego Polski J. Kondrackiego gmina Kamionka znajduje się na styku dwóch prowincji - Niziu Środkowoeuropejskiego (31) i Niziu Wschodniobałtycko-Białoruskiego i należy do mezoregionu Wysoczyzna Lubartowska (318.98) o charakterze zdenudowanej powierzchni morenowej ze żwirowymi ostańcami, osiągającą wysokość 160-180 m².

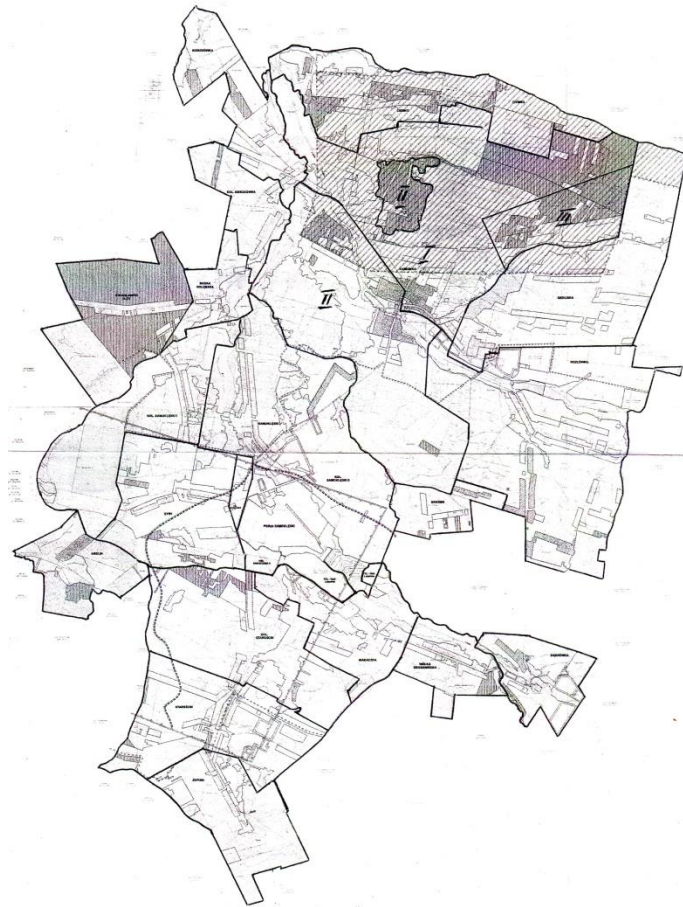
Wysoczyzna Lubartowska (318.98) obejmuje obszar o powierzchni 1 442 km² pomiędzy lessową krawędzią Wyżyny Lubelskiej na południu a krawędzią pradoliny Wieprza na północy. Jest to silnie zdenudowana wysoczyzna morenowa, osiągająca średnie wysokości 160 ÷ 180 m n.p.m., a kulminująca w strefach żwirowych ostańców na wysokościach 180 ÷ 200 m n.p.m.. Poza ostańcami lekko falistą powierzchnię urozmaicają wydmy. Mezoregion jest odwadniany przez systemy rzeczne Mininy i Kurówki. Podstawą dominującego tu rolnictwa są średniej jakości gleby płowe w kompleksie z brunatnymi i słabszej jakości gleby rdzawe, bielcowe i bielice. Stanowią one siedliska dla roślinności potencjalnej typu grądu subkontynentalnego lipowo-dębowo-grabowego w odmianie małopolskiej, formie wyżynnej i serii ubogiej. Jednak ten typ grądu zachował się tylko szczątkowo w największych kompleksach leśnych tego mezoregionu, tj. w Lasach Kozłowieckich, Lasach Firlejowskich i w kompleksie Kozi Bór do którego przynależy Gmina Kamionka³.

Siedzibą gminy jest miejscowość Kamionka, odległa od Lublina o około 35 km. **Powierzchnia gminy wynosi 111,85 km².** W jej skład wchodzi **20 sołectw**: Amelin, Biadaczka, Bratnik, Ciemno, Dąbrówka, Kamionka (sołectwa: Kamionka I, Kamionka II i Kamionka III), Kozłówka, Kierzkówka, Kierzkówka - Kolonia, Samokłęski, Samokłęski - Kolonia, Siedliska, Rudka Gołębska, Staroścín, Stanisławów Duży, Syry, Wólka Krasienińska, Zofian.

² Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kamionka, www.kamionka.pl

³ Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, <http://www.bpp.lublin.pl>

Mapa nr 2 Mapa podziału gminy na sołectwa.

Źródło: Dane z UG Kamionka

1.3. Środowisko przyrodnicze – zasoby naturalne

Rzeźba terenu

Teren Gminy jest na ogół płaski, występuje tu duża różnorodność form rzeźby. Dominują piaszczyste równiny z wydmami w postaci ciągów do 1,5 km długości. Napotkać tu możemy także równiny denudacyjne, wzgórza morenowe, suche doliny, wilgotne zagłębienia deflacyjne, koryta rzeczne, terasy zalewowe oraz kilka innych form geomorfologicznych. Obszar ma charakter rozległej równiny ze wzniesieniami morenowymi⁴.

Najwyższa rzędna terenu znajduje się w południowej części gminy - ok. 200 m n.p.m., zaś najniższa w rejonie Kierzkówki - ok. 140 m n.p.m. Wśród form geomorfologicznych dominują płaskie równiny sandrowe. Na terenie gminy widoczne są również inne formy pochodzenia polodowcowego - wzgórza

⁴ <http://turystyka.powiatlubartowski.pl>

morenowe, a także formy pochodzenia eolicznego - wydmy, pola wydmore i zagłębienia deflacyjne, formy pochodzenia rzeczno - terasy zalewowe, koryta rzeczne, rzadko skarpy dolin oraz formy denudacyjne - równiny denudacyjne, suche doliny erozyjno-denudacyjne. Na terenie gminy licznie występują również formy antropogeniczne - groble, nasypy, rowy, wyrobiska⁵.

Klimat

Klimat terenu gminy odznacza się cechami klimatu kontynentalnego. Kontynentalizm klimatu polega na:

- niskich temperaturach zimą i wysokich latem (duże średnie rocznych amplitud temperatur);
- dominacji opadów letnich;
- skróceniu okresu wegetacyjnego;
- skróceniu okresów przejściowych między porami roku.

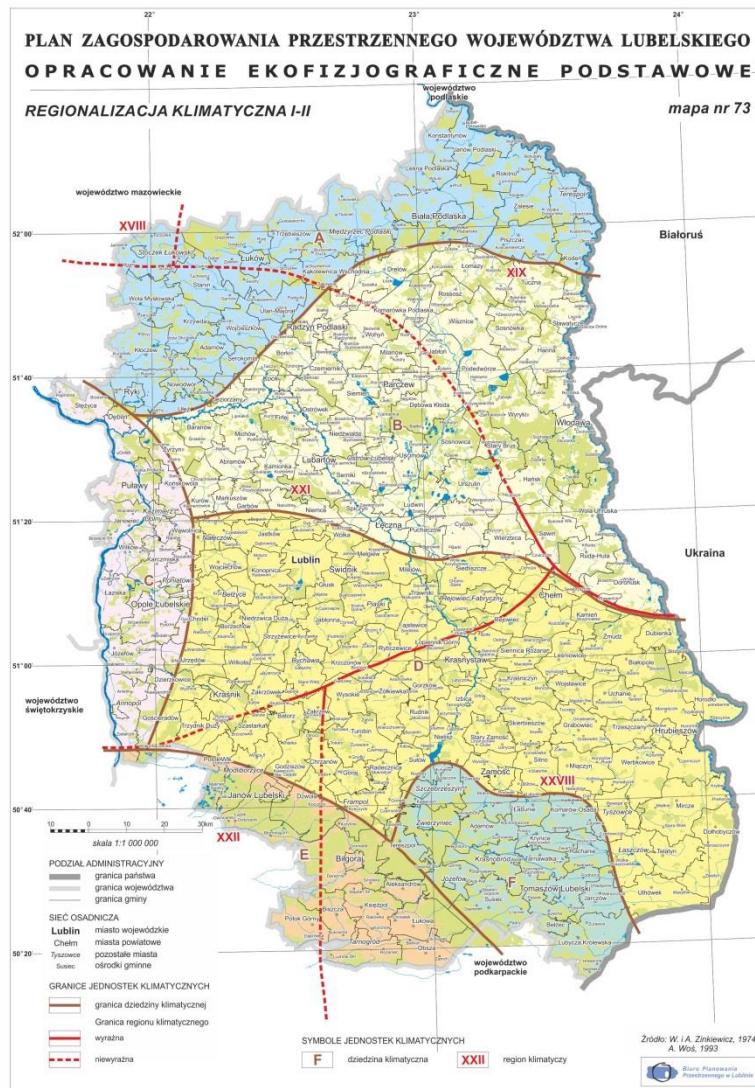
Według regionalizacji klimatycznej Lubelszczyzny Gmina Kamionka jest położona na terenie regionu klimatycznego XXI (Mapa nr 3.). Region ten charakteryzuje stosunkowo mała liczba dni z pogodą umiarkowanie ciepłą (średnio w roku 122, spośród których 64 cechuje brak opadu, a ok. 58 jest deszczowych). Mało jest dni z dużym zachmurzeniem (mniej niż 40) wśród dni umiarkowanie ciepłych. Stosunkowo liczne dni z pogodą przymrozkową umiarkowanie zimną z opadem (średnio w roku 14). Pogoda umiarkowanie mroźna z opadem cechuje 10 dni w roku, a pogoda dość mroźna z opadem – prawie 11 dni⁶.

Średnia roczna temperatura powietrza dla Kamionki roku wynosi 7 st. C – 8 st. C. W rocznym rozkładzie średnich temperatur miesięcznych, najcieplejszym miesiącem jest lipiec (17 st. C/18 st. C) a najchłodniejszym – styczeń (4 st. C/5st. C). Średni czas trwania zimy termicznej wynosi 90 – 100 dni, natomiast średni czas trwania lata termicznego wynosi 80 – 90 dni. Wpływ kontynentalnych mas powietrza obserwowany jest w przypadku opadów atmosferycznych. Średnie wartości opadów dla gminy kształtują się na poziomie 550 – 600 mm. Najwięcej opadów występuje w miesiącach letnich (czerwiec, lipiec, sierpień), mniej – w styczniu, lutym i marcu. Wiatry najczęściej wieją z sektora zachodniego i południowego. Średnia prędkość wiatrów wynosi 3,0 – 3,5 m/s. Najsilniejsze (5 m/s i więcej) występują zimą, najsłabsze o prędkościach ok. 2 m/s – latem. Ze względu na brak większych źródeł zanieczyszczeń na terenie gminy stan czystości powietrza nie budzi większych zastrzeżeń.

⁵ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kamionka, www.kamionka.pl

⁶ *Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego*, <http://www.bpp.lublin.pl>

Mapa nr 3. Regionalizacja klimatyczna województwa lubelskiego.

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, <http://www.bpp.lublin.pl>

Gleby

Według podziału, zaproponowanego przez IUNG, gmina położona jest w nizinno – północnym (I) rejonie Lubelszczyzny, na terenie Małego Mazowsza (rejon przyrodniczo – rolniczy) i obszarze Wysoczyzny Lubartowskiej. Teren ten charakteryzuje się zdecydowaną przewagą osadów lodowcowych, wodno – lodowcowych i wodnych, które były podstawą tworzenia się z reguły ubogich gleb. Cechują go również nieuregulowane w większości do dziś czynniki hydrologiczne.

Pod względem typologicznym przeważają tutaj gleby bielcowe i pseudobielcowe oraz gleby rdzawe wylugowane. W dolinach i obniżeniach terenu występują gleby hydromorficzne glejowe, murszowo- mineralne, torfowe, murszowo-torfowe oraz mady rzeczne.

W tabeli 2.1. zestawiono ocenę bonitacji i przydatności rolniczej gleb w punktach wraz z syntetycznym wskaźnikiem jakości gleb według waloryzacji

opracowanej w IUNG w Puławach. Ocena dokonana jest w 100 punktowej skali (100 punktów gleby najlepsze) i oparta jest na plonach uzyskanych doświadczalnie oraz na powierzchniach jednostek glebowych w poszczególnych gminach. Wskaźnik ten pozwala ocenić w określonej gminie jakość gleb jako elementu plonotwórczego⁷.

Tabela nr 1. Wartości bonitacyjne gleb na terenie gmin powiatu lubartowskiego

Gmina	Ocena gleb w punktach				Wskaźnik jakości i przydatności rolniczej
	Bonitacja		Przydatność rolnicza		
	Grunty orne	Użytki zielone	Grunty orne	Użytki zielone	
Abramów	53,8	46,1	59,5	47,6	54,9
Firlej	39,4	41,0	40,1	45,7	40,7
Jeziorzany	44,5	41,7	49,3	40,2	46,7
Kamionka	46,2	44,7	45,4	45,0	45,6
Kock	41,5	41,9	44,6	41,1	42,6
Lubartów	38,7	43,7	36,9	44,8	38,9
Lubartów (m)	38,6	40,5	42,4	43,7	40,9
Michów	43,8	37,9	42,9	39,1	42,2
Niedźwiada	41,9	41,1	40,9	43,7	41,6
Ostrów Lub.	48,0	33,2	50,8	39,2	45,1
Kamionka	38,0	45,8	40,9	43,4	41,0
Serniki	48,6	45,0	48,7	46,5	48,1
Uścimów	42,0	39,0	41,7	31,5	39,4

Użytkowanie gruntów

Gmina Kamionka jest gminą wiejską o charakterze rolniczo-leśnym. Uproszczoną strukturę użytkowania gruntów na terenie gminy Kamionka, na podstawie danych pochodzących z Urzędu Gminy przedstawiono w tabeli 1.

Tabela nr 2. Struktura użytkowania gruntów na terenie gminy Kamionka

Rodzaje gruntów	Powierzchnia geodezyjna [ha]	Udział w ogólnej powierzchni [%]
1	2	3
Powierzchnia ogólna	11 185	100,00
Użytki rolne	9 024	80,68
grunty orne	6 514	58,24
sady	176	1,57
łąki trwałe	1 671	14,94
pastwiska trwałe	354	3,17
grunty rolne zabudowane	225	2,01

⁷ Strategia Rozwoju Gminy Kamionka na lata 2007-2020, www.kamionka.pl

grunty pod stawami	0	0
grunty pod rowami	84	0,75
Użytki leśne	1 627	14,55
lasy	1 580	14,13
grunty zadrzewione i zakrzewione	47	0,42
Grunty zabudowane i zurbanizowane	250	2,24
tereny mieszkalne	0	0
tereny przemysłowe	0	0
inne tereny zabudowane	9	0,08
zurbanizowane tereny niezabudowane	0	0
tereny rekreacyjne wypoczynkowe	4	0,04
drogi	237	2,12
kolejowe	0	0
inne	0	0
użytki kopalne	0	0
Wody	211	1,89
powierzchniowe płynące	24	0,22
powierzchniowe stojące	187	1,67
Tereny inne	73	0,65
użytki ekologiczne	0	0
nieużytki	60	0,54
tereny różne	13	0,11

Źródło: Program Ochrony Środowiska, www.kamionka.pl

Łączna powierzchnia gruntów pozostających w zasobach gminy w 2013 roku wynosiła 206,6 ha (w 2005 r. – 247 ha). Grunty będące w zasobach komunalnych gminy są zróżnicowane przestrzennie i rozdrobnione. Znaczną część gruntów komunalnych zajmują drogi gminne (niespełna 81 %), grunty orna (7,1 %) lasy i nieużytki po 3,4 %. Najwyższym udziałem gruntów komunalnych cechują się wsie: Leszkowice, Luszawa, Tarkawica, Żurawiniec i Dębica. Pomimo, iż gleby w gminie Kamionka charakteryzują się słabą jakością produkcyjną gleb (wskaźnik jakości przydatności rolniczej gleb wynosi 41 przy 100 punktowej skali), dominującą działalnością jest rolnictwo.

Lasy

Lasy na terenie gminy są w dużym stopniu przekształcone działalnością człowieka i w większości stanowią własność prywatną. Przeważającym typem siedliskowym jest bor świeży (Bśw) i bor mieszany świeży (BMśw), które stanowią około 85% powierzchni lasów. Skład gatunkowy drzewostanów na większości obszaru ma charakter monokultur sosnowych z domieszką brzozy i dębu (udział procentowy gatunków sosna – 90%; brzoza, dąb i olsza, pozostałe – 10%). Przeciętny wiek tych lasów wynosi ok. 35 lat, a przeciętna zasobność na 1 ha waha się w granicach 120 m²/ha.

Na terenie gminy znajduje się również część największego kompleksu leśnego powiatu lubartowskiego – Lasy Kozłowieckie, mające status Kozłowieckiego Parku Krajobrazowego. Zarządzane są one przez Nadleśnictwo Lubartów, Leśnictwo Dąbrówka. Ogólna powierzchnia gruntów leśnych na terenie Gminy Kamionka wynosi: 1927 ha, w tym lasy zajmują 1926 ha. Wskaźnik lesistości wynosi 17,2%.

Tabela nr 3 przedstawia powierzchnię i strukturę użytkowania gruntów leśnych w Gminie Kamionka w 2013 roku na tle innych gmin powiatu lubartowskiego.

Tabela nr 3. Powierzchnia i struktura użytkowania gruntów leśnych w Gminie Kamionka w 2013 roku na tle innych gmin powiatu lubartowskiego

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym lasy	Z ogółem – grunty					Lesistość w %
			publiczne			prywatne		
			razem	własność Skarbu Państwa		własność gmin	prywatne	
				razem	w tym w zarządzie Państwowyc h Lasów			
w ha								
Kock	1967	1936	1133	1133	1126	-	834	19,2
Ostrów Lubelski	2565	2531	1718	1700	1691	18	848	20,8
Abramów	789	788	18	16	11	2	771	9,3
Firlej	3597	3554	1714	1714	1703	-	1883	28,1
Jeziorzany	783	782	162	155	145	7	621	11,8
Kamionka	1927	1926	223	219	206	4	1704	17,2
Lubartów	6233	6075	4828	4824	4806	4	1405	38,3
Michów	2878	2854	997	997	961	-	1880	21,0
Niedźwiada	1717	1706	491	489	471	2	1226	17,8
Kamionka	1825	1824	171	168	162	3	1654	20,3
Serniki	1176	1168	326	321	319	5	850	15,4
Uścimów	2354	2302	1981	1981	1960	-	373	21,5

Źródło: GUS, Powierzchnia gruntów leśnych w 2013 roku, www.gus.gov.pl

Zasoby wodne - wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe

Prawie cała gmina Kamionka leży w obrębie zlewni rzeki Mininy – dopływu Wieprza. Jej długość na terenie gminy wynosi 12,5 km. Rzeka Minina na terenie gminy jest ciekim uregulowanym. Koryto wcina się na głębokość do 3 m. Na odcinku poniżej miejscowości Biadaczka dolina jest stale podmokła, co wynika z występowania cofki ze stawów w Samoklęskach. Poniżej kompleksu stawów hodowlanych średni przepływ Mininy wynosi 0,4m³/s, przy czym

przepływ ten maleje o 50-60% w okresie letnim ze względu na konieczność uzupełniania wody w stawach, zaś wzrasta jesienią w czasie opróżniania zbiorników.

W dolinie Mininy do wysokości miejscowości Biadaczka, ze względu na budowę hydrogeologiczną, występują korzystne, warunki retencjonowania wody. Poniżej stawów hodowlanych do Mininy uchodzi ciek spod Niemiec - niewielka uregulowana struga, odwadniająca wschodnią część gminy. Dopływem Mininy jest również rzeka Parysówka. Rzeka odwadnia częściowo kompleks Lasów Kozłowieckich, a następnie przepływa przez teren zbudowany z glin zwałowych, co utrudnia odpływ i zasilanie podziemne. W związku z tym koryto rzeki zostało uregulowane, a jej dolina zmeliorowana. Średni przepływ Parysówki na wysokości miejscowości Kozłówka wynosi 0,14m³/s. Północno zachodnia i zachodnia część gminy odwadniana jest przez bezimiennie cieki i rowy melioracyjne.

Kompleks stawów rybnych w Samokłęskach zasilany jest wodami z rzeki Mininy, leży na utworach holocenijskich trudno przepuszczalnych. Na potrzeby hodowli w stawach zużywa się rocznie 5 mln m³ wody dostarczanej przez Mininę i bezimienny ciek. Stawy napełniane są w okresie luty-kwiecień, zaś opróżniane w październiku.

Tabela nr 4. Zbiorniki retencji wody i stawy na terenie gminy Kamionka

l.p.	Nazwa zbiornika	Lokalizacja	Powierzchnia całkowita [ha]	Pojemność [mln m³]
1.	Kol. Staroścín I	Kol. Staroścín I	0,40	0,004
2.	Kol. Staroścín II	Kol. Staroścín II	2,018	0,031
3.	Zofian	Zofian	0,18	0,0018
4.	Biadaczka	Biadaczka	0,40	0,004
5.	Kamionka	Kamionka		
6.	Wólka Krasienińska	Wólka Krasienińska	0,70	0,0105
7.	Samokłęski	Samokłęski	147,13	b.d.
8.	Wólka Krasienińska	Wólka Krasienińska	5,50	b.d.
9.	Dąbrówka	Dąbrówka	0,18	b.d.
10.	Dąbrówka	Dąbrówka	0,57	b.d.
11.	Kamionka	Kamionka	0,53	b.d.
12.	Kamionka	Kamionka	0,58	b.d.
13.	Kozłówka	Kozłówka	0,25	b.d.
14.	Kol. Staroścín	Kol. Staroścín	0,05	b.d.
		Razem	160,06	-

Źródło: Program ochrony środowiska dla Gminy Kamionka za WZMiUW w Lublinie, Grupa Terenowa Lubartów

Badania jakości wód powierzchniowych na terenie gminy Kamionka prowadzi się dla rzek Mininy i Parysówki. WIOŚ Lublin przeprowadza te badania w punktach pomiarowych Minina - Dąbrówka i Parysówka -

Kierzkówka. W ocenie jakości przeprowadzonej na podstawie badań z 2010 r. wody obydwu tych rzek pod względem elementów biologicznych zaliczono do II klasy elementów biologicznych. Ocena stanu pod względem fizykochemicznym, a przez to i ocena ogólna dla tych dwóch rzek znacząco się różni. Wody rzeki Parysówki zaliczono do II klasy elementów fizykochemicznych, dzięki czemu stan/potencjał wód tej rzeki oceniono jako dobry. Natomiast wody rzeki Mininy pod względem fizykochemicznym zaliczono do wód poniżej stanu dobrego, głównie ze względu na wskaźnik BZT5 i zawartość azotu Kjeldhala. W związku z powyższym w ogólnej ocenie wód rzeki Mininy została ona zaliczona do wód o stanie/potencjale umiarkowanym. Badania eutrofizacji wód wykazały zachodzenie tego procesu w przypadku Mininy i Parysówki. Proces eutrofizacji przebiega szczególnie intensywnie w przypadku stałego dostarczania dużych ilości substancji organicznej do wód.

Szczególnym zagrożeniem w tej kwestii jest odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do wód i gruntu oraz spływ powierzchniowy z terenów rolnych intensywnie nawożonych.

Rowy melioracji szczegółowej zlokalizowane na terenie gminy mają łączną długość 229,6 km.

Na terenie gminy wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią wzdłuż rzeki Kamionka, obejmujące przede wszystkim tereny łąk, pastwisk i nieużytków, a w nielicznych przypadkach również tereny istniejącej zabudowy. Zagrożenie powodziowe może wystąpić w przypadku kumulacji niekorzystnych zjawisk hydrologicznych, np. bardzo intensywnych opadów czy szybkiego topnienia śniegu.

Fot. Rzeka Minina

Wody podziemne

Gmina Kamionka znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406 - Niecka Lubelska. Jest to zbiornik pochodzenia kredowego, typu szczelinowoporowego. Badania jakości wód podziemnych

GZWP nr 406 przeprowadzone w 2003 r. w punkcie badawczym w Lubartowie wykazały, że są to wody wysokiej jakości i zaliczono je do klasy Ib. Stężenie strontu było większe od dopuszczalnych dla III klasy czystości.

Na analizowanym obszarze wyróżnia się dwa piętra wodonośne - w utworach trzeciorzędowych i czwartorzędowych. Piętro trzeciorzędowe składa się z dwóch poziomów - paleoceńskiego i oligoceńskiego. Wody piętra czwartorzędowego tworzą jeden poziom pozostający w więzi hydraulicznej z wodami piętra trzeciorzędowego.

Decydujący wpływ na warunki hydrologiczne na terenie gminy ma wodonosiec poziomu czwartorzędowego - piaski i żwiry. Wody znajdują się niekiedy na głębokości kilkunastu metrów, niekiedy jednak są to wody płytkie na głębokości do 2 metrów. Płytko zalegające wody czwartorzędowe w piaskach fluwioglacjalnych są szczególnie narażone na przedostawanie się zanieczyszczeń z gruntu. Głębiej zalegające wody trzeciorzędowe dzięki warstwom nieprzepuszczalnym są chronione przed skażeniem. Poziom zwierciadła wód gruntowych jest najniższy w obrębie dolin oraz zagłębień terenu, gdzie występują również duże wahania tego poziomu. Wody podziemne głębszych pięter stanowią podstawę gospodarki wodnej na terenie gminy.

Wśród procesów hydrologicznych na terenie gminy przeważa infiltracja wód w głąb gruntu. Drugim z kolej procesem jest ewapotranspiracja - parowanie wody, zauważalne szczególnie w okresie letnim. Ze względu na budowę geologiczną stosunkowo niewielkie jest znaczenie spływu powierzchniowego⁸.

Fot. Stawy hodowlane w Samoklęskach

⁸ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kamionka, www.kamionka.pl

Surowce mineralne (kopaliny)

W powiecie lubartowskim występuje znaczna ilość złóż kruszyw naturalnych oraz glin i torfów. Sporządzany corocznie przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie bilans zasobów kopalin informuje o aktualnie udokumentowanych (na dzień 31.12.2002) zasobach złóż i ich eksploatacji. W tabeli poniżej zestawiono złoża podstawowych surowców znajdujące się na terenie gminy Kamionka.

Tabela nr 5. Złoża kopalin pospolitych gminy Kamionka.

Nazwa złoża	Rodzaj Kopaliny	Zagospodarowanie	Zasoby geologiczne Bilansowe (mg)	Zasoby Przemysłowe (mg)	Wydobycie 2002 r (mg)
Kierzkówka II	piasek	eksploatowane	112 000	77 000	30 000
Kolonia Staroścín	Piasek, żwir	rozpoznane A+B+C	36 000	36 000	7 000
Pryszczowa Góra	piasek	eksploatowane	1 373 000	-	-
Rudka Gołębska	piasek	rozpoznane A+B+C	18 000	18 000	-
Stanisławów Duży	piasek	zaniechane	-	-	-
Staroścín 417 ii 418	piasek	zaniechane	-	-	-
Staroścín II	Piasek, żwir	rozpoznane	11 000	-	-
Staroścín III	piasek	zaniechane	166 000	-	-
Staroścín IIV	Piasek, żwir	zaniechane	-	-	-
Staroścín VII	piasek	eksploatowane	17 000	-	-
Staroścín VIII	piasek	eksploatowane	76 000	76 000	17 000
Staroścín VIII	piasek	rozpoznane A+B+C	107 000	107 000	-
Staroścín-Kruk	piasek	Rozpoznane A+B+C	280 000	-	-

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny, www.pgi.gov.pl.

1.4. Tereny i obiekty przyrodnicze chronione

Na podstawie ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 114 z 1991 r., poz. 492) za tereny chronione należy uznać parki narodowe, rezerваты i parki krajobrazowe wraz z ich otulinami oraz obszary chronionego krajobrazu. Formę przestrzenną mogą mieć również niektóre pomniki przyrody, użytki ekologiczne, kompleksy przyrodnicze, a zwłaszcza zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Kozłowiecki Park Krajobrazowy

KPK został utworzony w 1990 roku dla zachowania wartości i zasobów przyrodniczych oraz krajobrazowych Wysoczyzny Lubartowskiej. Ma on ogólną powierzchnię 13 018 ha, z czego w gminie Kamionka zajmuje znajduje się ok. 30 %. Pomimo równinnego charakteru w rzeźbie terenu wyróżniają się ciągi wydm o długości do ok. 1,5 km, wzgórza morenowe, terasy zalewowe i inne. Ponad 90% powierzchni parku stanowią lasy o dość dużym zróżnicowaniu. Przeważają bory świeże, bory wilgotne o bory mieszane sosnowo – dębowe, ale występują także fragmenty boru bagiennego, świetlistych dąbrów, suchych borów sosnowych, olsów oraz szczególnie ciekawych łągów wierzbowo – topolowych i jesionowych (w dolinie Mininy i Krzywej Rzeki). W składzie gatunkowym drzewostanów znaczny udział ma rzadki gatunek dębu bezszypułkowego występujący w pobliżu wschodniej granicy naturalnego zasięgu.

Lasom Kozłowieckim towarzyszą ciekawe florystycznie śródleśne łączki, bagienka i oczka wodne oraz zespoły stawów. Te ostatnie posiadają także duże walory faunistyczne jako ostoje ptaków wodnych. Na terenie Kozłowieckiego Parku Krajobrazowego stwierdzono występowanie m.in. zółwia błotnego, bociana czarnego i orlika krzykliwego.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Kozi Bór”

Obszar powstał w 1990 roku na powierzchni 12 681 ha, z czego 22 % leży w granicach gminy Kamionka. Ponad 40 % powierzchni obszaru stanowią lasy, głównie bory mieszane i świeże z dębem bezszypułkowym, bory bagienne, świetliste dąbrowy, zbiorowiska łąkowe, olsy i łągi; lokalnie występują także łąki i fragmenty torfowisk. Na szczególną uwagę zasługuje występowanie kilku rzadkich gatunków nietoperzy.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”

Obszar obejmuje powierzchnię 331,59 km², z czego w granicach gminy znajduje się 23,3 km² (ok. 7 % powierzchni gminy), będąc największym obszarem chronionym na terenie województwa lubelskiego. OCK rozciąga się w południowej części gminy wzdłuż równoleżnikowego odcinka doliny Wieprza na długości ok. 45 km o szerokości zmiennej, uzależnionej od szerokości doliny, sięgającej 12 km. Ochronie podlegają naturalne zespoły łąk i pastwisk z licznymi starorzeczami, stawy i niewielkie kompleksy podboczowych olsów. Granice omawianego obszaru przebiegają wzdłuż tworów antropogenicznych tj. tras komunikacyjnych: od północy droga relacji Kock – Dęblin, a od wschodu - droga relacji Kock – Firlej.

Użytki ekologiczne

Za użytki ekologiczne uznano obszar wód i torfowisk o powierzchni 15,45 ha oraz obszary torfowisk i łąk o łącznej powierzchni 23,58 ha.

Korytarze ekologiczne

Przez teren gminy Kamionka przebiega korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym w postaci doliny rzeki Minina, łączącej OCK „Kozi Bór” z OCK „Pradolina Wieprza”, oraz korytarz o znaczeniu lokalnym – Dolina Parysówki.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy zatwierdzonych jest 6 pomników przyrody:

- w Samokłeskach: buk zwyczajny – o obw. 390 cm; dąb szypułkowy – o obw. 550 cm; jesion wyniosły – o obw. 360 cm;
- w Kozłowie: 2 dęby szypułkowe o obw. 460 i 370 cm;
- w Kamionce: głaz narzutowy (granit szaro-czerwony)⁹.

Zasoby przyrody

W szacie roślinnej parku zdecydowanie dominują lasy (90,5% powierzchni). Duże połacie lasu wykazuje skład gatunkowy zbliżony do naturalnego. Ponadto część z nich to drzewostany stare, przeważnie sosnowe z domieszką dębu szypułkowego, brzozy brodawkowatej i osiki, rzadziej lipy, grabu i świerka. W niektórych partiach lasu duży udział ma stosunkowo rzadki gatunek - dąb bezszypułkowy, rosnący tu blisko wschodniej granicy naturalnego zasięgu. Jego największe zgrupowanie objęto ochroną rezerwatową (rezerwat Kozie Góry).

W runie Lasów Kozłowieckich, na polanach, śródleśnych torfowiskach i wilgotnych łąkach występuje wiele rzadkich gatunków roślin. Wśród nich na szczególną uwagę zasługują: paproć - nasięźrzał pospolity, bardzo rzadki skrzyp zimowy, widłak jałowcowaty, modrzewnica zwyczajna, wawrynek wilcze łyko, bluszcz pospolity, lilia złotogłów, wielosił błękitny, tojad dzióbaty, listera jajowata, turówka leśna i inne¹⁰.

Fot. Nasięźrzał pospolity

⁹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kamionka, www.kamionka.pl

¹⁰ Źródło: <http://turystyka.powiatlubartowski.pl>

Fot. Skrzyp zimowy

Fot. Widłak jałowcowaty

Ze względu na rozdrobnioną strukturę lasów na terenie gminy istotnym elementem w funkcjonowaniu systemu przyrodniczego jest zieleń śródpolna i zieleń urządzona (parki, cmentarze). Duży wpływ na ciągłość systemu przyrodniczego ma roślinność łąkowa i szuwarowa w dolinach rzek oraz wokół zbiorników wodnych. Występuje tam m.in. trzcina pospolita, pałka, oczeret jeziorny. Zadrzewienia śródpolne występują głównie wzdłuż dróg oraz w rejonie rowów, cieków i niewielkich oczek wodnych. Głównymi gatunkami są topole, wierzby, grusze, jesiony, kasztanowce oraz olsze.

Fot. Oczeret jeziorny

W obrębie parku krajobrazowego stwierdzono występowanie bociana czarnego, dzięcioła czarnego, dzięcioła biało-grzbietego, pustulki. W rejonie stawów w Samoklęskach zaobserwowano występowanie błotniaka stawowego, rybitwy zwyczajnej, łabędzia niemego, krakwy. W lasach występuje natomiast zwierzyna łowna.

Fot. Bocian czarny

1.5. Stan i zagrożenia środowiska

Zagrożenia środowiska naturalnego odnoszą się w szczególności do:

- stanu i zagrożeń zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego;
- stanu i zagrożeń zanieczyszczenia wód powierzchniowych;
- stanu i zagrożeń zanieczyszczenia wód podziemnych;
- stanu i zagrożeń zanieczyszczenia gleb;
- stanu i zagrożeń dla środowiska spowodowanych hałasem.

Powietrze atmosferyczne

Gmina Kamionka jest typową gminą rolniczą w związku, z czym tło zanieczyszczeń powietrza kształtowane jest przede wszystkim przez źródła naturalne i antropogeniczne. Źródła naturalne mają główny udział w opadzie pyłu. Są nimi: pola uprawne, (z których wywiewany jest pył), roślinność (źródło pyłków roślinnych, których stężenie w powietrzu nasila się w porze kwitnienia traw i drzew) oraz drogi, (z których wskutek ruchu samochodowego jest porywany pył). Wśród antropogenicznych źródeł zagrożenia powietrza wymienia się: lokalne punktowe źródła zanieczyszczeń (paleniska domowe, małe kotłownie), emitujące pył, tlenki azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla oraz transport emitujący tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory oraz metale ciężkie.

Powaznym problemem występującym na terenie gminy jest tzw. niska emisja, będąca głównie efektem spalania paliw o niskiej jakości w paleniskach

domowych oraz związana z działalnością małych zakładów, nie podlegających obowiązkowi posiadania pozwolenia na wprowadzanie substancji do powietrza. Emisja niska przyczynia się do wzrostu stężeń w atmosferze: dwutlenku siarki (SO₂), tlenku węgla (CO), tlenków azotu i niemetanowych lotnych związków organicznych.

Na wielkość rzeczywistej emisji zanieczyszczeń mogą mieć wpływ:

- spalanie węgla o różnej kaloryczności;
- opalanie drewnem;
- spalanie w piecach części odpadów (szczególnie tworzyw sztucznych).

Szkodliwość emitorów wyraźnie wzrasta w okresie jesienno-zimowym, kiedy obserwuje się wyraźny wzrost stężenia pyłów i gazów emisyjnych, jednak ich negatywne oddziaływanie ma charakter głównie lokalny.

Należy stwierdzić, iż obszar gminy charakteryzuje się stosunkowo dobrą jakością powietrza atmosferycznego, na co wpływ ma niewątpliwie rolniczy charakter gminy, a także brak przemysłu, który stanowiłby główne źródło generowania związków zanieczyszczających powietrze atmosferyczne.

Wody powierzchniowe

Znaczną część zanieczyszczeń trafiających do wód powierzchniowych stanowią zanieczyszczenia obszarowe. Źródłem tych zanieczyszczeń są przede wszystkim:

- rolnictwo, co wynika głównie z faktu stosowania nawozów sztucznych i naturalnych, a także środków ochrony roślin (obecnie w ilościach malejących), zanieczyszczone odcieki drenarskie,
- hodowla zwierząt poprzez niewłaściwe składowanie obornika i gnojowicy oraz ich niewłaściwe, zbyt duże lub zbyt częste stosowanie na polach,
- niedostateczna infrastruktura odprowadzająca ścieki bytowo – gospodarcze, zwłaszcza w miejscowościach korzystających z wodociągów oraz na obszarach rekreacji, zarówno zbiorowej jak i indywidualnej, usytuowanych w sąsiedztwie jezior.

Źródłami obszarowego zanieczyszczenia wód na obszarze gminy są głównie spływy powierzchniowe z terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Spływom zanieczyszczeń obszarowych i ich migracji do wód sprzyja urzeźbienie terenu, dość gęsta sieć systemów drenarskich i rowów melioracyjnych. Dodatkowym problemem jest fakt, iż obszary rolnicze gminy charakteryzują się dość małą powierzchnią zalesień i zadrzewień śródpolnych oraz brakiem czynnych zielonych stref ochronnych.

Do zanieczyszczeń punktowych, stwarzających bardzo poważne zagrożenie dla czystości wód powierzchniowych należą przede wszystkim:

- bezpośrednie „dzikie” zrzuty surowych ścieków bytowo – gospodarczych do cieków wodnych (na nieskanalizowanych obszarach);
- zrzuty niedostatecznie oczyszczonych ścieków (nieodpowiadających warunkom
- pozwolenia wodnoprawnego).

Wody podziemne

Zanieczyszczenie wód podziemnych związane jest przede wszystkim z niedostatecznym stopniem rozwoju kanalizacji sanitarnej na terenie gminy,

szczególnie w odniesieniu do obszarów, gdzie występowanie gruntów podatnych na infiltrację zanieczyszczeń umożliwia ich przedostawanie się do wód podziemnych.

Przenoszenie zanieczyszczeń nawiązuje do ukształtowania terenu i skierowane jest w stronę dolin rzecznych. Najbardziej narażonymi na zrzut zanieczyszczeń jest rzeka Parysówka, będąca poprzez rów melioracyjny odbiornikiem oczyszczonych ścieków z oczyszczalni w Kamionce.

Problemem są również niekontrolowane zrzuty surowych ścieków bytowo – gospodarczych. Mogą one wynikać z niewłaściwej obsługi zbiorników bezodpływowych przez tabor asenizacyjny, nielegalny zrzut tych ścieków w sposób niekontrolowany oraz braku właściwych procedur kontrolnych i koordynacyjnych prowadzonych w stosunku do uprawnionych podmiotów obsługujących zbiorniki, jak i samych właścicieli zbiorników.

Zagrożeniem dla wód podziemnych jest intensywna uprawa roli i hodowla zwierząt, zwłaszcza na skalę przemysłową. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych związkami biogennymi stanowi poważny problem ochrony środowiska, ponieważ prowadzi do zanieczyszczenia płytkich wód podziemnych stanowiących źródło wody pitnej w większości gospodarstw wiejskich.

Największym źródłem zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego są niewłaściwie składowane odchody zwierzęce (niewiele gospodarstw ma zbiorniki na gnojówkę i gnojowicę) zawierające więcej biogenów aniżeli ścieki miejskie.

Zagrożenia powstają również w wyniku składowania obornika na nieszczelnych płytach obornikowych lub w przyzmachach na polach, wypasania zwierząt blisko cieków wodnych lub ich pojenia w rzekach czy jeziorach, niewłaściwego stosowania nawozów mineralnych, mycia maszyn rolniczych (np. opryskiwaczy) na podwórkach lub w pobliżu ujęć wody czy otwartych zbiorników wodnych.

Stosowane w rolnictwie nawozy sztuczne i pestycydy są w znacznej części splukiwane z wodami opadowymi do cieków wodnych, powodując ich zanieczyszczenie. Szkodliwe związki przedostają się do wód gruntowych, a następnie zatruwają źródła wody pitnej, co stwarza zagrożenie dla zdrowia ludzi korzystających z wiejskich ujęć wody.

Gleby

Do najważniejszych zagrożeń prowadzących do degradacji gleby należą:

- monokultury, które prowadzą do zubożenia gleby,
- pożary roślinności wzmagające erozję gleby, co prowadzi do pustynnienia danego obszaru,
- osuszanie podmokłych terenów i regulacja rzek obniżająca poziom wód gruntowych,
- zbyt intensywne nawożenie mineralne,
- niewłaściwa irygacja pól nawozami naturalnymi – gnojówką, gnojowicą, itp.,
- ścieki i różnego rodzaju odpady niewłaściwie składowane,
- intensywne zabiegi agrotechniczne,
- stosowanie nadmiernych ilości chemicznych środków owadobójczych, chwastobójczych i grzybobójczych,
- eksploatacja powierzchniowa surowców mineralnych;

- zajmowanie obszarów rolniczych pod budownictwo przemysłowe i mieszkalne;
- emisje i imisje gazów i pyłów.

Na terenie gminy obserwowano zmiany degradacyjne gleb, objawiające się między innymi zakwaszeniem gleb. Wpływa to na zmniejszenie i pogorszenie jakości uzyskiwanych plonów, bowiem kwaśny odczyn pH gleb wpływa na pogorszenie przyswajalności mikroelementów (Cu, Mn, Zn, oraz Fe).

Hałas

Głównym źródłem hałasu na terenie gminy jest ruch komunikacyjny odbywający się drogami powiatowymi oraz drogami gminnymi. Głównymi czynnikami mającymi wpływ na poziom hałasu komunikacyjnego są natężenie ruchu i udział transportu ciężkiego w strumieniu wszystkich pojazdów, stan techniczny pojazdów, rodzaj nawierzchni dróg, organizacja ruchu drogowego.

Główne źródło emisji hałasu komunikacyjnego w gminie stanowią droga wojewódzka nr 809 i drogi powiatowe. Ze względu na brak danych dotyczących poziomu natężenia hałasu na pozostałych drogach niemożliwym jest dokładne określenie poziomu uciążliwości ich oddziaływania i degradacji klimatu akustycznego; jednak biorąc pod uwagę tranzytowy charakter części tych dróg i znaczne obciążenie ich ruchem kołowym ciężkim, można domniemywać, iż jest to oddziaływanie znaczne.

System komunikacyjny stwarza zagrożenia dla stanu akustycznego środowiska głównie z tytułu transportu drogowego, w tym przede wszystkim ruchu tranzytowego pojazdów ciężkich. Z tego względu należy podjąć działania zmierzające do zmniejszenia ponadnormatywnych poziomów dźwięku¹¹.

1.6. Zasoby kulturowe - zabytki kultury materialnej

Na terenie Gminy niewiele zachowało się przykładów budownictwa drewnianego oraz naśladownictwa jego form nawet do połowy XXw. Przykłady tej grupy obiektów, w postaci budownictwa mieszkalnego i gospodarczego, stanowiącego o tożsamości krajobrazu kulturowego zachowało się w: Kamionce, Kozłowie, Syrach, Samoklęskach, Dąbrówce.

Niestety w ostatnich latach obserwuje się sukcesywne zanikanie tradycyjnych form budownictwa mieszkalnego na rzecz współczesnych (uniwersalnych) rozwiązań architektonicznych, co powoduje zacieranie się różnic kulturowych i zanikanie tożsamości regionu. Często przypadkowa lokalizacja nowych budynków, bez utrzymania jednolitej linii zabudowy wprowadza chaos przestrzenny. Przyczyną zmian w architekturze wsi jest pogarszający się stan techniczny drewnianej zabudowy, nieopłacalność remontów, a często brak użytkownika.

Wkrótce po uzyskaniu lokacji w Kamionce wybudowano kościół (zapewne drewniany), który przez dłuższy czas był filią kościoła w Dysiu. Parafię w Kamionce erygowano ok. 1530r. Obecnie na terenie gminy funkcjonują dwie

¹¹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kamionka, www.kamionka.pl

parafie: w Kamionce i Staroście oraz kaplica filialna w Syrach, wybudowana w 1981r. – jako filia kościoła w Kamionce.

O bogactwie kulturowym gminy możemy mówić w przypadku zabytków małej architektury w postaci kapliczek i krzyży przydrożnych. Charakterystyczną cechą i przeważającym typem są kapliczki w formie zwartej bryły oraz domkowe – najczęściej murowane. Charakterystyczną dla gminy formą kapliczki jest kolumna (słup), zwieńczona metalowym krzyżem.

Największą funkcjonującą atrakcją turystyczną gminy Kamionka jest Muzeum Zamoyskich w Kozłowie. Ten zespół pałacowo – parkowy położony jest na skraju wsi Kozłówka, 9 km od Lubartowa. Zespół pałacowo-parkowy w Kozłowie został na mocy Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 kwietnia 2007 r. uznany za pomnik historii.

Zespół pałacowo-parkowy jest wpisany do rejestru zabytków pod nr A/457. Obejmuje on w szczególności:

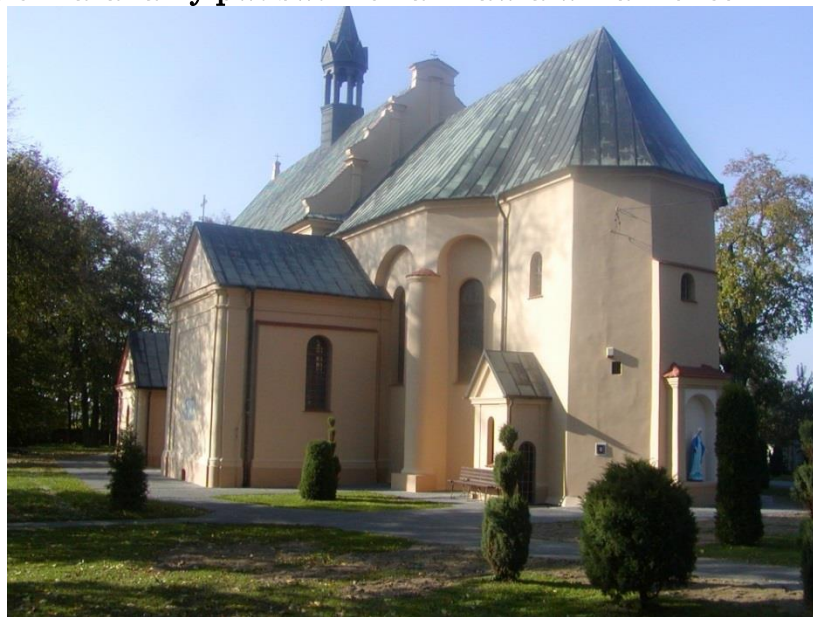
- pałac z pełnym wystrojem arch. -rzeźbiarskim;
- 4 oficyny przed pałacem (w tym d. pawilon i kordegarda);
- kaplicę z całym wystrojem sztukateryjno-malarskim i witrażami
- tzw. teatralnię;
- założenie dziedzińca z bramą wjazdową z kratą;
- murowane ogrodzenie parku z łącznikami między budynkami pałacowymi;
- aleję dojazdową i zieleń zgrupowaną wokół niej;
- park z elementami rzeźbiarskimi z pocz. XX w. (fontanna, pomnik żołnierzy napoleońskich, grobowiec Marii i Adama Zamoyskich);
- zespół budynków folwarcznych na tyłach pałacu: spichlerz, stajnia koni roboczych, obora, dom ogrodnika (tzw. rządówka);
- budynki przedpałacowe w części gosp. (stajnia, powozownia, stajnia koni remontowych, bud. gosp – ob. hydrofornia, d. kurnik – ob. stolarnia).

Fot. Muzeum Pałac w Kozłowie

Kolejnym obiektem prawnie chronionym – wpisanym do rejestru zabytków woj. Lubelskiego jest zespół kościoła parafialnego w Kamionce, pod nr rejestru A/436. Obejmuje on Kościół Parafialny pw. św. Piotra i Pawła z wystrojem wnętrza – 1 poł. XVI w., Kaplicę grobową Weysenhoffów – 1 poł. XIXw.; ogrodzenie z dzwonnica bramową; drzewostan w obrębie cmentarza kościelnego, jak również Kaplicę grobową Zamoyskich na cmentarzu rzymskokatolickim, wpisaną do rejestru pod nr A/434.

Fot. Kościół Parafialny pw. św. Piotra i Pawła w Kamionce

Fot. Kaplica grobowa Zamoyskich w Kamionce

Obiektem o dużym znaczeniu kulturowym i historycznym jest także Zespół pałacowo – parkowy w Samoklęskach. Wpisany do rejestru zabytków pod nr A/403. Obejmuje on pałac z XVIII-XIX w., oranżerię z XIX w. oraz park z XIX w.

Obiekt powstał pod koniec XVIII wieku. Jego architektem był Chrystian Piotr Aigner. W 1883 roku nowy właściciel wsi Samoklęski, znany pisarz Józef Weysenhoff rozbudował rezydencję, dodając do parterowego budynku z czterokolumnowym portykiem boczne ryzality. W skład zespołu wchodzi osiem różnych obiektów, w tym dawna oranżeria pochodząca prawdopodobnie z 1800 roku. Przypuszcza się, że powstała ona w czasie, gdy rezydowała tu księżna Izabella z Flemingów Czartoryska. Dwór w Samoklęskach leży w regionie największych zespołów stawów rybackich. Od 2008 roku jest on własnością prywatną¹².

Fot. Zespół Pałacowo-parkowy w Samoklęskach

Ponadto na terenie gminy znajduje się 14 obiektów (zabytków, miejsc pamięci, cmentarzy) nieujętych w rejestrze zabytków, a wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków:

- plebania w Kamionce - budynek starej plebanii i ogrodzenie plebanii,
- figura - kapliczka, nagrobek Łukaszewicza w Kamionce,
- biblioteka w Kamionce,
- dom - ośrodek zdrowia w Kamionce,
- kapliczka w Samoklęskach,
- zabudowania w zespole pałacowym w Samoklęskach - oficyna, gorzelnia, magazyn spirytusu,
- kościół parafialny wraz z plebanią w Staroście,

¹² <http://turystyka.powiatlubartowski.pl>

- pomnik w Kozłówce upamiętniający 10-lecie niepodległości Polski,
- pomnik - kapliczka - obelisk w Kozłówce upamiętniający przemarsz wojsk napoleońskich,
- cmentarz żydowski w Kamionce,
- cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej w Kozłówce,
- cmentarz parafialny w Staroście,
- mogiła nieznanego żołnierza z okresu II wojny światowej w Ciemnie.

Dodatkowo na terenie gminy znajdują się obiekty zabytkowe figurujące w gminnej ewidencji zabytków, niewpisane do rejestru zabytków, ani wojewódzkiej ewidencji zabytków. Należą do nich:

- układ urbanistyczny Kamionki,
- kapliczka przydrożna położona we wsi Bratnik,
- kapliczka przydrożna w centrum wsi Ciemno,
- kapliczka przydrożna położona w centrum wsi Dąbrówka,
- kapliczka przydrożna z krzyżem położona w centrum wsi Dąbrówka,
- budynek poczty w Kamionce,
- kapliczka przydrożna położona w centrum wsi Polny Młyn w Kamionce,
- kapliczka przydrożna położona we wsi Kierzkówka,
- kapliczka przydrożna położona we wsi Kozłówka,
- kapliczka przydrożna położona we wsi Rudka Gołębska,
- posąg Matki Boskiej w Samoklęskach,
- kapliczka przydrożna we wsi Siedliska,
- kapliczka przydrożna we wsi Staroście Kolonia.

Na terenie gminy znajdują się również nieruchomości archeologiczne ujęte w wykazie stanowisk archeologicznych wojewódzkiego konserwatora zabytków¹³.

¹³ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kamionka, www.kamionka.pl

1.7. Identyfikacja podstawowych problemów w obszarze:

PRZESTRZEŃ i ŚRODOWISKO
▪ Niewystarczające pielęgnowanie pomników przyrody
▪ Rozdrobnienie działek leśnych i rolnych będących własnością osób fizycznych.
▪ Zły stan gospodarki wodno-melioracyjne
▪ Dysproporcja pomiędzy skalą zwodociągowania i skanalizowania Gminy.
▪ Dość znaczne zanieczyszczenie wód spowodowane zrzucaniem ścieków (poza granicami Gminy) oraz zanieczyszczeniami związanymi z niewłaściwym stosowaniem nawozów mineralnych i środków ochrony roślin w gospodarce rolnej, a także turystyczno-rekreacyjnym wykorzystywaniem wód powierzchniowych.
▪ Brak świadomości ekologicznej wśród części mieszkańców - powstawanie nielegalnych wysypisk śmieci w lasach oraz korzystanie z nieszczelnych przydomowych szamb, zanieczyszczających wody podziemne.
▪ Istnienie zdegradowanych obszarów
▪ Zagrożenia dla wartości krajobrazu kulturowego poprzez rozbiórkę tradycyjnego budownictwa mieszkaniowego i gospodarczego
▪ zagrożenia dla stanowisk archeologicznych
▪ zagrożenia dla zachowania zespołów zieleni zabytkowej

2. SFERA SPOŁECZNA

2.1 Demografia

Liczba i struktura ludności

Zgodnie z danymi GUS w dniu 31 grudnia 2013 roku teren Gminy Kamionka zamieszkiwało 6414 osób, co stanowiło 7,12 % ludności Powiatu Lubartowskiego i 0,30% ludności Województwa Lubelskiego.

Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosi w Gminie Kamionka 57 osób i jest znacznie niższe niż w powiecie Lubartowskim (70 osób), województwie lubelskim (86 osób) i Polsce (123 osoby). Liczbę ludności oraz gęstość zaludnienia w Gminie, na tle powiatu i województwa mi kraju, wg stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku przedstawia tabela nr 6.

Tabela nr 6. Liczba ludności i gęstość zaludnienia w Gminie Kamionka na tle powiatu, województwa i kraju wg stanu na dzień 31.12.2013 rok

Wyszczególnienie	Liczba ludności oraz gęstość zaludnienia w Gminie Kamionka na tle powiatu, województwa i kraju wg stanu na 31.12.2013 rok			
	Gmina Kamionka	Powiat Lubartowski	Województwo Lubelskie	Polska
powierzchnia w km ²	111,69	1288,7	25122,5	312 679
liczba ludności	6414	90 065	2 156 150	38 533 299
osoby/1km ²	57	70	86	123

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl/bdl.

Pod względem liczby ludności Gmina zajmuje 4-tą lokatę w powiecie, przy czym wśród gmin wiejskich - 2-gą. Umiejscowienie Gminy Kamionka na tle innych gmin powiatu lubartowskiego prezentuje poniższa tabela nr 7.

Tabela nr 7. Liczba ludności i gęstość zaludnienia w Gminie Kamionka na tle innych gmin powiatu Lubartowskiego

Miejscowość	Powierzchnia w km kw.	Ludność ogółem	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet	Gęstość zaludnienia na 1 km kw.
Miasto Lubartów	13,9	22543	10763	11780	1621
Lubartów – Gm. wiejska	158,7	11158	5508	5650	70
Kock	101,1	6667	3286	3381	66
Kamionka	111,7	6414	3107	3307	57
Niedźwiada	95,8	6280	3125	3155	66

Michów	136,0	6140	3021	3119	45
Firlej	126,5	6020	2969	3051	48
Ostrów Lubelski	121,6	5448	2755	2693	45
Serniki	75,6	4896	2394	2502	65
Abramów	84,6	4192	2103	2089	50
Ostrówek	89,9	4026	1931	2095	45
Uścimów	107,1	3336	1672	1664	31
Jeziorzany	66,5	2945	1450	1495	44

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl/bdl.

W analizowanym okresie lat 2008 – 2013 zmiany w liczbie ludności Gminy Kamionka były nieznaczne. W porównaniu do roku 2008 liczba ludności Gminy wg faktycznego miejsca zamieszkania zwiększyła się o 1 osobę. Przy czym warto podkreślić, iż w porównaniu np. z 2010 rokiem w roku 2013 nastąpiło zmniejszenie się liczby mieszkańców gminy o 40 osób, tj. o 0,62%. W większym stopniu uległa zmianie liczba mężczyzn - spadek o 1,49% (47 osób). Liczba kobiet w analizowanym okresie zwiększyła się o 1,47% (48 osób) i wyniosła w 2013 roku 3307 osób. Dane liczbowe dotyczące ludności Gminy w latach 2008 – 2013 przedstawia tabela nr 8.

Tabela nr 8. Ludność w Gminie Kamionka wg faktycznego miejsca zamieszkania, ogółem i w podziale na płeć w latach 2008-2013

Wyszczególnienie	Ludność faktycznie zamieszkała w Gminie Kamionka (osoby) z podziałem na płeć w latach 2008-2013					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ogółem	6413	6423	6454	6450	6435	6414
kobiety	3259	3255	3293	3299	3304	3307
mężczyźni	3154	3168	3161	3151	3131	3107

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl/bdl.

Negatywnym zjawiskiem jest, utrzymujący się od lat, ujemny przyrost naturalny. W latach 2008 – 2013 obserwujemy wahania wskaźnika urodzeń w gminie. W latach 2008-2012 roku liczba urodzeń wykazuje tendencję wzrostową, poza rokiem 2013, kiedy liczba urodzeń była nieco niższa. Ruch naturalny ludności oraz saldo migracji w Gminie Kamionka w analizowanym okresie przedstawia tabela nr 9.

Tabela nr 9. Ruch naturalny ludności oraz saldo migracji ludności, w wartościach bezwzględnych, w Gminie Kamionka w latach 2008-2013.

Wyszczególnienie	Ruch naturalny, saldo migracji ludności w Gminie Kamionka (w wartościach bezwzględnych)					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
zgony	13,55	14,5	13,04	12,24	15,67	13,34
przyrost naturalny	-2,2	-2,5	-0,8	-0,9	-4	-4,2
urodzenia żywe	11,4	12	12,3	11,3	11,6	9,2
małżeństwa zawarte w ciągu roku	8,2	6,9	5,1	5	4,2	4,3
saldo migracji gminnych wewnętrznych	29	-3	22	6	7	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl/bdl.

Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w latach 2008 – 2013 spadła w Gminie o 8,56%, tj. o 122 osoby i wynosiła w 2013 roku 1303 osoby, zaś w wieku poprodukcyjnym – spadła w stosunku do roku bazowego o 1,13% (spadek o 13 osób).

Z kolei liczba ludności w wieku produkcyjnym w omawianym okresie wzrosła 136 osób (wzrost o 3,55%). Szczegółowe dane dotyczące dynamiki zmian liczby ludności w poszczególnych grupach wiekowych w Gminie Kamionka w latach 2008 – 2013 przedstawia tabela nr 10.

Tabela nr 10. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym Gminy Kamionka w latach 2008-2013

Wyszczególnienie	Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym Gminy Kamionka w latach 2008-2013					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ludność ogółem	6413	6423	6454	6450	6435	6414
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	1425	1391	1340	1335	1327	1303
Ludność w wieku produkcyjnym	3835	3898	3982	3976	3967	3971
Ludność w wieku poprodukcyjnym	1153	1134	1132	1139	1141	1140

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl/bdl.

W analizowanym okresie liczba osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym ulega wahaniom z tendencją zniżkową. Jest to zjawisko częściowo pozytywne i świadczy o możliwościach rozwojowych gminy.

Generalnie niekorzystna sytuacja demograficzna w Gminie wynika z odpływu młodych ludzi z tego terenu, którzy decydują się na zamieszkanie poza Gminą. Przyczyną są zapewne słabe perspektywy znalezienia pracy, jak też spora odległość od większych miast. Dlatego też należy podjąć skuteczne działania dla zwiększenia atrakcyjności społeczno-gospodarczej Gminy.

Szczegółowe dane prezentujące wskaźniki obciążenia demograficznego w Gminie Kamionka w latach 2008-2013 przedstawia tabela nr 11.

Tabela nr 11 . Wskaźniki obciążenia demograficznego w Gminie Kamionka w latach 2008-2013.

Wyszczególnienie	Wskaźniki obciążenia demograficznego w Gminie Kamionka w latach 2008-2013 (%)					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	67,2	64,8	62,1	62,2	62,2	61,5
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	80,9	81,5	84,5	85,3	86	87,5
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	30,1	29,1	28,4	28,6	28,8	28,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl/bdl.

Ludność w Gminie Kamionka z podziałem na sołectwa

Podobne uwarunkowania związane ze strukturą demograficzną w Gminie Kamionka mają miejsce w poszczególnych miejscowościach gminy. Dane ilościowe w tym zakresie za 2013 rok przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 12. Liczba ludności w Gminie Kamionka w roku 2013 z podziałem na miejscowości statystyczne gminy.

Miejscowość statystyczna		Ludność (2013)				
		ogółem	w tym kobiety	z liczby ogółem w wieku		
				przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym
1	Amelin	97	51	17	54	26
2	Biadaczka	84	46	11	50	23
3	Bratnik	122	50	25	77	20
4	Ciemno	281	149	65	161	55
5	Dąbrówka	99	49	16	66	17
6	Kamionka	1 935	1 009	403	1 229	303
7	Kierzkówka	430	207	105	252	73
8	Kozłówka	801	390	173	507	121
9	Rudka Gołębska	88	53	17	55	16
10	Samokłęski	671	349	134	414	123
11	Siedliska	646	331	130	410	106
12	Stanisławów Duży	126	64	28	72	26
13	Starościan	489	248	97	289	103
14	Syry	350	171	82	195	73
15	Wólka Krasienińska	100	56	11	67	22
16	Zofian	120	60	26	71	23

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl/bdl.

2.2. Rynek pracy

Osoby pracujące

W 2012 roku na obszarze gminy liczba osób zatrudnionych wyniosła około 3600. Ze względu na rolniczy charakter gminy podstawowym źródłem dochodów jej mieszkańców jest prawie w 60% praca w indywidualnych gospodarstwach. Gmina należy do obszarów, w których sytuacja społeczno-ekonomiczna ludności jest zdeterminowana gospodarką rolną, stanowiącą wiodącą funkcję rozwojową i źródła utrzymania, ze względu na naturalne uwarunkowania klimatyczno-glebowe, tradycje upraw i hodowli. Inne nierolnicze sektory gospodarki, w tym usługowo - produkcyjne i usługi niematerialne mają znaczenie uzupełniające. Stąd też, rynek pracy w gminie nie zaspokaja potrzeb lokalnej społeczności, której niewielka część mogła podjąć pracę w zakładach produkcyjno-handlowych działających na terenie gminy, a także w administracji gminnej, oświacie i służbie zdrowia.

Gmina posiada mało sprzyjające warunki zewnętrzne do rozwoju przedsiębiorczości. Głównym czynnikiem ograniczającym jej rozwój jest peryferyjne położenie. Obecnie rozwój przedsiębiorczości opiera się głównie na wykorzystaniu własnych potencjałów i zasobów gminy.

Szczegółowe dane dotyczące liczby i struktury pracujących w Gminie Kamionka na przestrzeni lat 2008-2013 prezentuje tabela nr 13.

Tabela nr 13. Liczba i struktura pracujących w podziale na płeć w Gminie Kamionka w latach 2008-2013¹⁴.

Wyszczególnienie		Liczba osób pracujących w latach 2008-2013					
		2008	2009	2010	2011	2012	2013
ogółem	osoba	449	465	476	513	519	566
mężczyźni	osoba	187	199	204	231	228	261
kobiety	osoba	262	266	272	282	291	305

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl/bdl;

2.3. Bezrobocie

Według stanu na 31.12.2013 rok bezrobociem objętych było 436 mieszkańców Gminy Kamionka, w tym 229 kobiet. W porównaniu do roku 2008, w roku 2013 bezrobocie było wyższe o 143 osoby bezrobotne. Związane jest to w pewnym stopniu z powrotami z emigracji zarobkowej i niemożnością znalezienia pracy na rynku lokalnym. W omawianym okresie bezrobocie wśród mężczyzn wzrosło w większym stopniu (aż o 97,14%) niż kobiet (o 21,81%). W analizowanym okresie bezrobotnych kobiet było mniej niż bezrobotnych mężczyzn. Dane liczbowe dotyczące rejestrowanego bezrobocia w latach 2008-2013 w Gminie Kamionka w podziale na płeć oraz udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym prezentuje tabela nr 14.

Tabela nr 14. Liczba i struktura bezrobotnych oraz udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Kamionka w latach 2008-2013.

Wyszczególnienie		Liczba i struktura bezrobotnych oraz udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Kamionka w latach 2008-2013					
		2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bezrobotni zarejestrowani							
ogółem	osoba	293	354	386	401	427	436
mężczyźni	osoba	105	169	188	163	191	207
kobiety	osoba	188	185	198	238	236	229
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym							
ogółem	%	7,6	9,1	9,7	10,1	10,8	11

¹⁴ Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

kobiety	%	10,7	10,4	10,7	12,9	12,9	12,4
mężczyźni	%	5,1	8	8,8	7,6	8,9	9,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl/bdl;

2.4. Identyfikacja podstawowych problemów w obszarze:

SFERA SPOŁECZNA
<ul style="list-style-type: none">• Brak ofert pracy na lokalnym rynku i konieczność codziennych dojazdów do Lublina i innych miast oraz tygodniowe wyjazdy do pracy w okolicy Warszawy
<ul style="list-style-type: none">• Słaba oferta placówek kulturalnych dla młodzieży i osób dorosłych
<ul style="list-style-type: none">• Brak więzi społecznych – brak ofert integracji mieszkańców
<ul style="list-style-type: none">• Niekorzystna dla rozwoju gospodarczego struktura zatrudnienia z uwagi na nadmierne zatrudnienie w rolnictwie oraz bardzo niską liczbę osób pracujących w innych działach gospodarki
<ul style="list-style-type: none">• Stały spadek liczby mieszkańców gminy i ujemny przyrost naturalny
<ul style="list-style-type: none">• Niekorzystna struktura wieku
<ul style="list-style-type: none">• Wysoki współczynnik feminizacji;
<ul style="list-style-type: none">• Spowolnienie migracji ludności.

3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

3.1. Edukacja

Wychowanie przedszkolne

Opieka przedszkolna na terenie Gminy Kamionka jest realizowana przede wszystkim za pośrednictwem Przedszkola Samorządowego. Przedszkole w Kamionce funkcjonuje od 1945r. w drewnianym XIX wiecznym budynku zlokalizowanym przy ulicy Kościelnej 6, w bezpiecznej, spokojnej i cichej okolicy w centrum miejscowości. Posiada własny plac zabaw w otoczeniu zieleni.

Do przedszkola w roku 2013 uczęszczało 50 dzieci – 3-, 4-, 5-letnich. Jest to placówka 2 oddziałowa(I grupa – dzieci 3-,4-letnie, II grupa – dzieci 4-,5-letnie). Od wielu lat liczba chętnych dzieci przekracza liczbę miejsc.

W przedszkolu zatrudnionych jest 3 nauczycieli na pełny etat (w tym dyrektor) oraz 5 nauczycieli w niepełnym wymiarze (nauczycielka – 13/25 etatu, katecheta – 1/25, nauczyciel rytmiki – 2/25, nauczyciel języka angielskiego – 2/25 i logopeda 1/20). Pracuje też 4 pracowników administracyjno-obsługowych. Obok zajęć dydaktyczno-wychowawczych realizowanych zgodnie z przyjętym przez przedszkole programem wychowania w przedszkolu, dzieci mają zajęcia dodatkowe, nieodpłatne – religia dla 5-latków, oraz rytmika i język angielski w obydwu grupach. Dzieci objęte są opieką logopedyczną.

Fot. Przedszkole samorządowe w Kamionce

Źródło: UG Kamionka

Przedszkole organizuje też uroczystości dla rodzin przedszkolaków (Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki, Dzień Ojca), dla dzieci, które nie chodzą do przedszkola (zabawa choinkowa, Dzień Dziecka), dla byłych pracowników przedszkola (Dzień Edukacji Narodowej, Dzień Kobiet). Co roku przedszkole wspólnie z Gminną Biblioteką Publiczną w Kamionce organizuje wystawy prac plastycznych przedszkolaków w czytelni biblioteki. Przedszkole troszczy się o rozwój kulturalny wychowanków – dwa razy w roku organizowane są wyjazdy na spektakle teatralne do teatrów w Lublinie. Organizowane są też inne wycieczki – do Muzeum Wsi Lubelskiej w Lublinie czy do Centrum Zabawy w Lublinie. Nawiązaliśmy współpracę z Przedszkolem w Michowie i od kilku już lat wspólnie organizujemy Olimpiadę Przedszkoli Michów – Kamionka.

Fot. Działalność Przedszkola w Kamionce

Źródło: UG Kamionka

Bardzo wielkim problemem przedszkola jest brak odpowiedniego lokalu przeznaczonego dla dzieci w wieku przedszkolnym. Obecny budynek jest w bardzo złym stanie technicznym i praktycznie nie nadaje się do remontu. Trudno jest zapewnić dzieciom dobre warunki, szczególnie zimą, bowiem budynek jest nie ocieplony i ogrzewany starymi piecami. W obecnej chwili do placówki może uczęszczać maksymalnie 50 dzieci w podziale na 2 grupy, natomiast potrzeby rodziców są dużo większe.

Poniższa tabela prezentuje liczbę dzieci korzystających z oddziałów przedszkolnych w Gminie Kamionka w latach 2008-2013.

Tabela nr 15. Liczba dzieci korzystających z przedszkola oddziałów przedszkolnych w Gminie Kamionka w latach 2008-2013

Wyszczególnienie		Liczba dzieci korzystających z oddziałów przedszkolnych w Gminie Kamionka w latach 2008-2013					
		2008	2009	2010	2011	2012	2013
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	osoba	62	81	62	111	112	125
Przedszkola	osoba	50	49	50	47	47	45

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl/bdl;

Szkolnictwo podstawowe i ponadpodstawowe

W 1809 r. w Kamionce istniała szkoła, w której dzieci uczył prywatnie opłacany przez rodziców nauczyciel. W 1818 r. została utworzona szkoła elementarna, pozostająca pod opieką władz Królestwa Polskiego. Istniała do 1829 r. Ponownie otworzono ją w 1838 r., ale działała z przerwami, a nauczyciel Antoni Puliński skarżył się w 1846 r. iż nie otrzymuje wynagrodzenia za swoją pracę. W niepodległej Polsce działała siedmioklasowa Szkoła Powszechna, której kierownikiem był Franciszek Tatarkowski. Od 1 września 1939 r. jego funkcję przejął Wincenty Cyfrowicz, który znalazł się w grupie innych nauczycieli i całej miejscowej inteligencji aresztowanej i zamordowanej przez Niemców. W okresie okupacji w Kamionce był główny ośrodek tajnego nauczania w powiecie lubartowskim. Pracą tajnych kompletów kierował proboszcz parafii ks. Michał Słowikowski.

W okresie powojennym szkoła mieściła się w XIX - to wiecznym budynku dawnego sądu.

Brak nowego budynku szkolnego było wielką bolączką jeszcze w latach osiemdziesiątych XX w. Dopiero w 1994 r. oddano nowy, przestronny budynek, w którym mieści się Zespół Szkół w Kamionce, wraz z oddaną w 2000 roku nowoczesną salą gimnastyczną.

W skład Zespołu Szkół w Kamionce im. Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego wchodzi:

- Szkoła Podstawowa,
- Gimnazjum,

Do szkół ponadgimnazjalnych uczęszczają uczniowie nie tylko z naszej gminy, ale z całego powiatu lubartowskiego. Poza Kamionką, na terenie gminy pracują dwie szkoły podstawowe: w Samoklęskach (z salą gimnastyczną) i w Staroście¹⁵.

¹⁵ Źródło: <http://turystyka.lgdlubartow.org.pl>

W Gminie Kamionka funkcjonują 2 szkoły podstawowe i 1 gimnazjum. Wg stanu na dzień 31.12.2013 roku do szkół podstawowych uczęszczało 416 uczniów, natomiast w gimnazjum uczy się 186 uczniów.

Tabela nr 16. Liczba dzieci korzystających ze szkół podstawowych i gimnazjum w Gminie Kamionka w latach 2008-2013

Wyszczególnienie		Liczba dzieci korzystających ze szkół podstawowych i gimnazjum w Gminie Kamionka w latach 2008-2013					
		2008	2009	2010	2011	2012	2013
szkoły podstawowe ogółem - uczniowie	osoba	418	402	421	411	402	416
gimnazja ogółem - uczniowie	osoba	239	238	211	204	194	186

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl/bdl;

Wskaźnik skolaryzacji¹⁶ w Gminie Kamionka - jeden z dwóch podstawowych wskaźników stosowanych do badania poziomu edukacji (liczony jako relacja liczby osób uczących się wg stanu na początku roku szkolnego, na danym poziomie kształcenia w danej grupie wieku, do liczby ludności wg stanu w dniu 31 XII 2013 roku w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania) wynosi, w przypadku dzieci w wieku 7-12 lat – 95,85 % . Dużo bardziej niekorzystną sytuację obserwujemy w przypadku uczniów gimnazjów (dzieci w wieku 13 - 17 lat). Wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 90,73%. Sytuację pogarsza fakt, iż wskaźnik ten w ostatnich latach wykazuje tendencję spadkową. Szczegółowe dane w odniesieniu do lata 2008-2013 prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 17. Współczynnik skolaryzacji brutto szkołach podstawowych i gimnazjum - lata 2008-2013

Wyszczególnienie		Współczynnik skolaryzacji brutto szkołach podstawowych i gimnazjum - lata 2008-2013					
		2008	2009	2010	2011	2012	2013
szkoły podstawowe	%	94,36	90,54	93,97	95,36	95,49	95,85
szkoły gimnazjalne	%	94,47	98,76	95,05	93,15	90,65	90,73

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl/bdl;

Gmina posiada bardzo dobrze przygotowaną kadre pedagogiczną. Większość nauczycieli posiada kwalifikacje do nauczania dwóch przedmiotów. Organ prowadzący dba o rozwój zawodowy nauczycieli przeznaczając na ten cel w budżecie gminy co roku odpowiednie środki finansowe.

¹⁶ Wskaźnik skolaryzacji - Stopa skolaryzacji to odsetek osób uczących się obliczany w stosunku do liczby ludności w określonym przedziale wiekowym, według podziału na odpowiednie etapy kształcenia:

Szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych placówek oświatowych w Gminie Kamionka prezentowane są poniżej:

ZESPÓŁ SZKÓŁ IM. KSIĘDZA KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO W KAMIONCE

Historia szkoły:

- 17. 05. 1987 r. – uroczystość wmurowania aktu erekcyjnego pod budowę nowej szkoły w Kamionce.
- 12. 02. 1994 r. – uroczyste otwarcie nowej Szkoły Podstawowej w Kamionce powstałej z połączenia ośmioklasowej Szkoły Podstawowej w Kamionce i Szkoły Podstawowej w Kozłowie.
- 09. 1994 r. – utworzenie Zespołu Szkół w Kamionce.
- 09. 1999 r. – utworzenie Gimnazjum w Zespole Szkół w Kamionce.
- 16. 10. 2000 r. – otwarcie hali widowiskowo – sportowej w Zespole Szkół w Kamionce.
- 15. 11. 2001 r. – nadanie Zespołowi Szkół w Kamionce imienia Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego.
- 25. 09. 2002 r. – otwarcie pracowni komputerowej w ramach programu „Internet w szkołach - Projekt Prezydenta RP”.
- 30. 04. 2009 r. – otwarcie wielofunkcyjnego boiska dla dzieci i młodzieży.
- 25. 01. 2010 r. - otwarcie nowo wyposażonej sali zabaw w Szkole Podstawowej Zespołu Szkół w Kamionce, w ramach programu „Radosna Szkoła”.
- 04. 11. 2010 r. – otwarcie pracowni językowej w Zespole Szkół w Kamionce (finansowana przez MEN oraz Radę Rodziców).
- 10. 11. 2010 r. – otwarcie nowego szkolnego placu zabaw w Zespole Szkół w Kamionce, wybudowanego w ramach Programu Ministerstwa Edukacji Narodowej „Radosna Szkoła”.
- 09. 2013 r. – utworzenie pierwszej klasy sportowej w Szkole Podstawowej w Kamionce.
- 09. 2014 r. – utworzenie pierwszej klasy sportowej w Gimnazjum w Kamionce.

Dane ogólne szkoły

W skład Zespołu Szkół w Kamionce wchodzi następujące szkoły: oddziały przedszkolne pięcio- i sześciolatków, szkoła podstawowa, gimnazjum, zasadnicza szkoła zawodowa i technikum prowadzące kształcenie zawodowe. W roku szkolnym 2014/2015 w szkole kształcą się 612 uczniów w 27 oddziałach. Ze względu na brak naboru kształcenie w zasadniczej Szkole Zawodowej i Technikum nie jest prowadzone.

Kadra szkoły

Kadra pedagogiczna Zespołu Szkół liczy ogółem 60 nauczycieli. Poziom wykształcenia i stopień awansu zawodowego nauczycieli w ujęciu liczbowym kształtuje się następująco: 57 nauczycieli posiada wykształcenie wyższe

magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym, 3 nauczycieli z licencjatem. W szkole pracuje: 29 nauczycieli dyplomowanych, 15 nauczycieli mianowanych, 3 nauczycieli kontraktowych i 3 nauczycieli stażystów. W szkole zatrudniony jest wykwalifikowany i stale doskonalący się personel zapewniający właściwą realizację zadań dydaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych.

Baza szkoły

Zespół Szkół w Kamionce zlokalizowany jest w dwupiętrowym budynku. Dysponuje 32 salami lekcyjnymi, pracownią komputerową z EFS z 12 stanowiskami, pracownią z 15 stanowiskami, pracownią z 10 stanowiskami komputerowymi oraz centrum multimedialnym dla nauczycieli. Szkoła posiada pracownię językową oraz 7 sal wyposażonych w tablice interaktywne z komputerami i rzutnikami. Szkoła dysponuje własnym stałym połączeniem z Internetem i posiada własną stronę internetową. Do dyspozycji uczniów i nauczycieli w budynku znajduje się biblioteka, stołówka, 3 świetlice, gabinet pedagoga, pielęgniarki i stomatologa. W szkole znajduje się sala gimnastyczna z widownią, mała sala pomocnicza do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego, sala do zabaw ruchowych i ćwiczeń gimnastycznych z programu MEN „Radosna szkoła” dla uczniów edukacji wczesnoszkolnej. Zajęcia wychowania fizycznego prowadzone są również na terenie przyszkolnym, gdzie zlokalizowane jest wielofunkcyjne boisko sportowe i plac zabaw również z programu MEN „Radosna szkoła”. Techniczne i dydaktyczne wyposażenie szkoły jest stale wzbogacane i modernizowane.

Uczniowie

W roku szkolnym 2014/2015 w szkole funkcjonują 3 oddziały przedszkolne w tym jeden o wydłużonym czasie pobytu do których łącznie uczęszcza 65 dzieci. W szkole podstawowej w klasach I- III w 8 oddziałach uczy się 176 uczniów, a w klasach IV – VI w 8 oddziałach 172 uczniów. W 8 oddziałach gimnazjum kształci się 196 uczniów.

OSIĄGNIĘCIA ZS w Kamionce

- **Uzyskanie certyfikatów podnoszących jakość kształcenia:** „Szkoła z klasą” 2002/2003; „W-f z klasą” 2013/2014 (SP i Gimnazjum); „Aktywne uczestnictwo w programach pro ekologicznych” 2014; „Lepsza szkoła” 2013/2014 (SP i Gimnazjum); „Klub Bezpiecznego Puchatka” 2013/2014 (SP); „Junior Media” (Gimnazjum)
- **Realizacja ogólnopolskich i międzynarodowych programów w latach 2013-2015:**

Szkoła podstawowa:

- Projekt „Eduscience” w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego „Człowiek – najlepsza inwestycja”, innowacyjny projekt z zakresu edukacji przyrodniczej w edukacji wczesnoszkolnej współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej.

- „Bezpieczne wędrówki. Od grosika do złotówki” - Ogólnopolski Program Fundacji Młodzieżowej Przedsiębiorczości, uczący podstaw ekonomii,
- Ogólnopolskie programy profilaktyczne i zdrowotne: „Szkłanka mleka” i „Owoce i warzywa w szkole”
- Szwajcarsko - Polski Program Współpracy pod patronatem MEN- KIK /34 pt. „Zapobieganie nadwadze i otyłości oraz chorobom przewlekłym poprzez edukację społeczeństwa w zakresie żywienia i aktywności fizycznej” .
- „WF z Klasą” – ogólnopolski program Centrum Edukacji Obywatelskiej wskazujący znaczenie sprawności fizycznej dla zdrowia. Realizowany przy wsparciu „Gazety Wyborczej” i portalu Sport.pl. Działania finansuje Ministerstwo Sportu i Turystyki. Program objęty honorowym patronatem Ministra Sportu i Turystyki oraz Minister Edukacji Narodowej.
- „Szkoła Współpracy- uczniowie i rodzice kapitałem społecznym nowoczesnej szkoły”
- Akcje charytatywne: m.in. „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, „Góra grosza”, „Pomóż dzieciom przetrwać zimę”.

Gimnazjum:

- „WF z Klasą” – ogólnopolski program Centrum Edukacji Obywatelskiej wskazujący znaczenie sprawności fizycznej dla zdrowia. Realizowany przy wsparciu „Gazety Wyborczej” i portalu Sport.pl. Działania finansuje Ministerstwo Sportu i Turystyki. Program objęty honorowym patronatem Ministra Sportu i Turystyki oraz Minister Edukacji Narodowej.
- Szwajcarsko - Polski Program Współpracy pod patronatem MEN- KIK /34 pt. „Zapobieganie nadwadze i otyłości oraz chorobom przewlekłym poprzez edukację społeczeństwa w zakresie żywienia i aktywności fizycznej” .
- „Szkoła Współpracy- uczniowie i rodzice kapitałem społecznym nowoczesnej szkoły”
- Akcje charytatywne: „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, „Góra grosza”, „Pomóż dzieciom przetrwać zimę”, „Świat bez głodu”
- międzynarodowy projekt Comenius „Śpiewająca Europa” w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” ze środków Narodowej Agencji Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Wymiana międzynarodowa młodzieży z Belgii, Bułgarii, Anglii, Francji, Polski, Rumunii i Hiszpanii. Maj 2015 r. - wizyta wszystkich uczestników projektu w Zespole Szkół w Kamionce na podsumowaniu projektu i ogromny sukces finalnego Musicalu „Singing Europe”.
- „Projekt z klasą” - Ogólnopolski Program wydawnictwa „Nowa era”
- Uczniowie ZS w Kamionce mają liczne osiągnięcia dydaktyczne przedmiotów humanistycznych, matematycznych, artystycznych, a także sportowe.

SZKOŁA PODSTAWOWA W SAMOKŁĘSKACH

Budowa Szkoły Podstawowej w Samokłęskach rozpoczęła się w 1969r. Oficjalne przekazanie szkoły do użytku nastąpiło 6 stycznia 1972 roku. W maju 2003r. rozpoczęto budowę sali gimnastycznej, której otwarcie odbyło się 10 listopada 2004 r.

Baza szkoły obejmuje: budynek dydaktyczny, salę gimnastyczną, trawiaste boisko szkolne, plac zabaw dla dzieci. W budynku dydaktycznym znajduje się: 9 sal lekcyjnych, pracownia komputerowa (11 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu), biblioteka, świetlica, kuchnia i stołówka.

Struktura organizacyjna:

- szkoła podstawowa z klasami I – VI,
- oddział przedszkolny dla dzieci 5- letnich
- punkt przedszkolny dla dzieci 3-4-letnich (powstał w listopadzie 2013r. w ramach projektu współfinansowanego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki
- W placówce zatrudnionych jest 17 nauczycieli.

Osiągnięcia uczniów:

Uczniowie biorą udział w różnorodnych konkursach:

- sportowych
- plastycznych
- przedmiotowych
- recytatorskich
- językowych.

Realizowane programy dodatkowe Szkoły:

- Projekty realizowane w ramach współpracy z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Lubartowie: „Trzymaj Formę”; „Rzuć palenie razem z nami”; „Czyste powietrze wokół nas”; „Nie pal przy mnie proszę”; „Znajdź właściwe rozwiązanie”; „Jak walczyć z chorobami”; „Radosny uśmiech radosna przyszłość”; „Zapobieganie urazom i wypadkom”.
- Projekty realizowane w ramach współpracy z Agencją Rynku Rolnego O/Lublin: „Owoce i warzywa w szkole”; „Szkłanka mleka”;
- Projekty realizowane w ramach współpracy z Fundacją Młodzieżowej Przedsiębiorczości: „Od grosika do złotówki”;
- Projekty realizowane w ramach współpracy z Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Lubartowie: „Bezpiecznie na wsi”.
- Projekty realizowane w ramach współpracy z Bankiem Spółdzielczym w Kamionce: „Szkolna Kasa Oszczędności”.
- Projekty realizowane w ramach współpracy z Wielką Orkiestrą Świątecznej Pomocy: „Ratujemy i Uczymy Ratować”.
- Projekty realizowane w ramach współpracy z Fundacją Rozwoju Wolontariatu: Projekt edukacyjny „Młody Nobel”; Projekt edukacyjny „Pierwsza pomoc”.

- Projekty realizowane w ramach współpracy z Biurem Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji, WORD w Lublinie, KPP w Lubartowie: „Klub Bezpiecznego Puchatka”; „Bezpieczna droga do szkoły”;
- Projekty realizowane w ramach współpracy z Poleskim Parkiem Narodowym: „Polesie w naturze”; „Poleski Park Narodowy”;
- Projekty realizowane w ramach współpracy z UMCS i KUL: „Uniwersytet otwarty”; „Dzień Ziemi”; „Dzieci w sieci”; „Potwory i spółka. Przygoda z mikroskopią”; „Czy deszcz może mieć kolor czerwony?”; „Dni Nauki”;
- Projekty realizowane w ramach współpracy z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego: „Polska Korzysty”;
- Projekty realizowane w ramach współpracy z „Targami Lublin”: „Cavaliada dla dzieci”;
- Projekty realizowane w ramach współpracy z Fundacją Ekologiczną „Arka”: „Listy dla Ziemi”.

Oprócz powyższej aktywności placówka posiada doświadczenie w realizacji projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych:

- Rządowy program wspierania w latach 2009-2014 organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I-III szkół podstawowych - „Radosna szkoła”. Realizacja: rok szk. 2010/2011. W ramach programu zakupione zostały pomoce dydaktyczne do miejsc zabaw dla dzieci.
- Projekt „Dobry start-Dobra przyszłość” realizowany w ramach projektu systemowego „Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych”. Realizacja: rok szk.2011/2012, 2012/2013. W ramach projektu zakupiono pomoce dydaktyczne/ naukowe do zajęć oraz zorganizowano zajęcia dodatkowe dla dzieci: gimnastyka korekcyjna, zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów szczególnie uzdolnionych (tj. - matematyczno- przyrodnicze, teatralne, plastyczne) oraz zajęcia logopedyczne.
- Projekt systemowy POKL współfinansowany ze środków EFS „Modernizacja oddziałów przedszkolnych przy szkołach publicznych Realizacja: rok szk.2013/2014, 2014/2015r. W ramach programu zakupione zostały: plac zabaw oraz wyposażenie sali oddziału przedszkolnego tj. meble, pomoce dydaktyczne, zabawki, sprzęt multimedialny, sprzęt do utrzymania czystości w sali.
- Projekt „Punkt Przedszkolny w Samoklęskach” realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Realizacja: rok szkolny 2013/2014, 2014/2015. W ramach programu utworzono punkt przedszkolny dla dzieci 3-4 letnich funkcjonujący od godz.8.00-16.00 oraz zakupiono: wyposażenie sali punktu przedszkolnego tj. meble, pomoce dydaktyczne, zabawki , sprzęt multimedialny.
- Projekt „Wiejska Szkoła Wielką Szansą” realizowany w ramach POKL w partnerstwie z Gminą. Realizacja: rok szk.2011/2012; W ramach projektu uczniowie uczestniczyli w zajęciach pozalekcyjnych: „Angielski w praktyce”; „Szkolny Ośrodek kariery”.

3.2. Kultura

Kultura lokalna to kultura określonej grupy ludzi zamieszkałych na wyodrębnionym terytorium. Zawiera ona elementy własne, powstałe dzięki wydarzeniom i przeżyciom, mającym miejsce w konkretnym kręgu osób. Tworzy się więc w międzyosobowych kontaktach, łącząc ludzi mieszkających w bliskiej przestrzeni. Na określoną skalę wyznacza wartości i standardy tego, co piękne, szlachetne, mądre, godziwe, godne pożądania i pochwalenia.

Jednostki uczestniczące w kulturze lokalnej i tworzące ją mają poczucie swojskości i odrębności w stosunku do kultury ogólnej i kultury innych regionów. Kultura lokalna wzbogaca kulturę ogólnospołeczną nie naruszając jej jedności, a przez to czyni ją ciekawszą i bardziej interesującą.

Miejscami, w których dawniej odbywało się życie kulturalne w Kamionce były: ratusz, za którym znajdował się plac pod występy teatralne, kościół oraz szkoła. Duży wkład w szerzenie kultury na terenie Kamionki w okresie dwudziestolecia międzywojennego włożył kierownik szkoły pan Franciszek Tatarkowski. Jego dziełem było zorganizowanie w Kamionce Koła Młodzieży Wiejskiej „Siew”. Prowadził on również chór młodzieżowy, który występował w kościele i na akademiach w rocznice państwowe. Wyreżyserował wiele poważnych sztuk teatralnych takich jak: „Karpaccy górale”, „Chata za wsią”, „Białe fartuszki” i inne, przeważnie o treści patriotycznej, które były wystawiane w ratuszu. Co roku na Święta Bożego Narodzenia wystawiał Jasełka. Obecnie działalnością kulturalną zajmuje się Gminny Ośrodek Kultury, Biblioteka, szkoły, Parafia Rzymsko - Katolicka.

Funkcje kulturalne gminy realizuje w największym stopniu działający Gminny Ośrodek Kultury (GOK). Instytucję tę aktywnie wspomagają biblioteki publiczne oraz funkcjonujące organizacje społeczne.

Gminny Ośrodek Kultury w Kamionce powstał decyzją Naczelnika Gminy w dniu 7.10.1983 r. GOK jest centrum kultury w gminie. Główną jego domeną jest utrzymywanie tradycji ludowej. Dzieje się to między innymi poprzez wyszukiwanie amatorskich twórców ludowych, urządzanie im wystaw. Dzieje się to także poprzez organizację imprez w których wykorzystywane są obrzędy ludowe (jasełka, wykopki, andrzejki). Ważnym punktem w działalności GOK jest autentycznie ludowa Kapela „To I Owo”, która w miarę możliwości w swym repertuarze wykorzystuje utwory z naszego terenu. W GOK prowadzone są ponadto zajęcia świetlicowe i plastyczne dla dzieci, podejmujemy działania aby wznović projekcje filmowe dla młodzieży, oprócz tego swą siedzibę ma tu chór mieszany „Lusciniae Dei”, Klub Seniora, aktywną działalność fotograficzną prowadzi Galeria Fotograficzna „KADR”. GOK jest twórcą znanych w regionie imprez: Festiwal Piosenki Religijnej „Sacro – Song”, rajdu rowerowego „Szlakiem 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej”. Są to cykliczne imprezy mające już prawie 20-letnią tradycję. Ponad 20 lat istnieje już Kapela „To i Owo”, która ma sporo osiągnięć artystycznych i rozpoznawana jest w całym województwie.

Fot. Rocznica odzyskania niepodległości – GOK Kamionka

Fot. Wystawa fotograficzna

GOK jest organizatorem festynów oraz wiodącej w gminie imprezy pod nazwą Dożynki. GOK współpracuje z Przedszkolem Samorządowym

Najważniejsze cykliczne imprezy kulturalno-rozrywkowe w Gminie Kamionka:

- Gminny Dzień Kobiet
- Gminne obchody Dnia Dziecka
- Gminny Festyn Integracyjny
- Festiwal Piosenki Religijnej Sacro – Song

- Rajd Rowerowy Szlakiem 27 W.D.P. A.K.
- Działalność Galerii Kadr (w ciągu roku odbywa się kilka wernisaży wystaw)
- Festyn Dożynkowy
- Opłatek środowisk gminnych.

Ważniejsze przejawy aktywności kulturalnej Gminy

Od kilkunastu lat w GOK działa Kapela Ludowa „TO I OWO”. Kierownikiem muzycznym jest Józef Wałach a kierownikiem organizacyjnym Wiesław Świdorski. W swoim repertuarze kapela posiada wiele ludowych piosenek regionalnych, a także z poza regionu. Kapela jest wyposażona w piękne stroje regionalne, swoją grą i śpiewem uświetnia wiele uroczystości związanych ze świętem państwowym, okazjonalnym, jubileuszowym in. na terenie gminy zawsze zbiera gromkie brawa. W czerwcu 2001 roku zespół po raz pierwszy uczestniczył w festiwalu piosenek ludowych w Kazimierzu Dolnym.

Fot. Kapela „To i Owo”

Koła zainteresowań Gminny Ośrodek Kultury prowadzi kilka klubów i kółek zainteresowań dla mieszkańców gminy. Są to:

- koło plastyczne
- koło kolekcjonerskie
- klub seniora
- lub fotograficzny

Zajęcia są prowadzone nieodpłatnie, pod okiem instruktorów, w miłej atmosferze.

Dziecięcy zespół i tańca Zespół działa od kilku lat. Kierownikiem zespołu jest pan Waldemar Śwircz. W zajęciach bierze udział ok. 45 dzieci z terenu gminy. Zespół tańcem uświetnia gminne uroczystości i imprezy.

Zespoły śpiewacze. Na terenie Gminy działają również trzy zespoły śpiewacze przy Kołach Gospodyń Wiejskich w Kozłówce, Samoklęskach i Kierzkówce.

Co roku przy parafii odbywa się jednodniowy festiwal piosenki religijnej „SACRO SONG”. W festiwalach uczestniczy zawsze wiele zespołów i solistów z całego województwa.

Fot. Festiwal piosenki sakralnej SACROSONG

Źródło: www.kamionka.parafia.info

Niestety, oferta kulturalna dla mieszkańców Gminy wydaje się być niewystarczająca i/lub niedostatecznie dopasowana do potrzeb. Porównując do innych ośrodków kultury zlokalizowanych na obszarach wiejskich zauważyć należy stosunkowo małą liczbę organizowanych cyklicznie imprez oraz stosunkowo niską frekwencję. Niewiele jest również ofert spędzenia wolnego czasu dla dorosłych mieszkańców Gminy, jak i dzieci oraz młodzieży.

Świetlice wiejskie

W gminie działają także świetlice wiejskie. Jednakże tylko w części z nich podejmowane są aktywnie działania kulturalne. Pierwszą jest świetlica w Kozłówec gdzie spotykają się panie z KGW, które tworzą zespół śpiewaczy. W świetlicy tej odbywają się również zajęcia plastyczne dla dzieci, gry świetlicowe oraz działa kawiarenka internetowa. Podobna sytuacja jest w miejscowości Samokłęski, tam dodatkowo odbywają się zajęcia fitness. Świetlice te są ważnym ogniwem łączności GOK-u z terenem ponieważ są bezpośrednio związane z tradycją i kulturą wiejską. Szereg przedsięwzięć jest organizowanych także w świetlicy wiejskiej w Kierzkówce. Prowadzona jest ona przez Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju i Promocji Kierzkówki „Działajmy Razem”. Obiekt funkcjonuje pod nazwą Centrum Produktów i Usług

Biblioteki

Gminna Biblioteka Publiczna im. J.I. Kraszewskiego w Kamionce powstała na przełomie 1948-1949 roku. Jej uroczyste otwarcie odbyło się 23.01.1949 roku. Biblioteka posiada oryginalny akt z tego otwarcia. Biblioteka mieściła się wtedy kątem budynku Gminnej Rady Narodowej. Pierwszą bibliotekarką była Pani Maria Radomska, która pracowała w bibliotece do 1971 roku.

W bibliotece gminnej znajdują się dwa stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu dla czytelników. Biblioteka prowadzi różne formy pracy z czytelnikiem: konkursy, wystawy, lekcje biblioteczne, wieczory poezji, festyny, wycieczki, głośne czytanie, zajęcia z dziećmi itp. Biblioteka od wielu lat współpracuje z Przedszkolem Samorządowym w Kamionce, z Zespołem Szkół w Kamionce, Gminnym Ośrodkiem Kultury oraz innymi organizacjami i Stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy. W 2004 roku Biblioteka zwyciężyła we współzawodnictwie bibliotek powiatu lubartowskiego ph. „Biblioteka- Czytelnik – Środowisko” 2003-2004, a w 2006 roku otrzymała wyróżnienie za promocję wiedzy o własnym regionie w ramach konkursu poświęconego regionalizmowi ph. „Pamięć przeszłości”.

Od 2010 roku Biblioteka mieści się w budynku Gminnego Centrum Kultury i Integracji Społecznej

Gminna Biblioteka Publiczna w Kamionce im. Józefa Ignacego Kraszewskiego posiada trzy filie: w Samokłęskach, Kozłówec i Staroście.

Biblioteka gromadzi literaturę polską i obcą w wyborze dla dzieci, młodzieży i dorosłych, literaturę popularnonaukową ze wszystkich dziedzin wiedzy oraz regionalna. Prenumeruje około 30 tytułów czasopism. Posiada ogółem ponad 25 tysięcy księgozbiór z którego korzysta ogółem 1123 czytelników. Biblioteka ma 9 komputerów (5 dla czytelników i 2 dla potrzeb biblioteki oraz 2 laptopy na potrzeby Filii). Komputery służą pracownikom do wprowadzania księgozbioru w celu uzupełniania elektronicznej bazy biblioteki (program „Mateusz”) oraz do prac biurowych. Od listopada 2013 roku Biblioteka udostępniła katalog on-line na stronie Urzędu Gminy w swojej zakładce: zbiory

biblioteczne. Dotychczas zostało wprowadzone 16 403 rekordy do katalogu elektronicznego.

Biblioteki swoją działalność opierają na bardzo dobrej współpracy ze szkołami, przedszkolami, ośrodkami kultury, świetlicą Integracyjną, KGW i innymi organizacjami działającymi na terenie naszej gminy. Do najpopularniejszych i najczęściej przeprowadzanych form należą imprezy o charakterze edukacyjnym i kulturalnym:

- spotkania autorskie, wieczorki poezji,
- spotkania z książką, głośne czytanie
- konkursy (recytatorskie, plastyczne)
- warsztaty i zajęcia przy współpracy z GOK
- wycieczki i lekcje biblioteczne
- wystawy
- ferie zimowe oraz imprezy okolicznościowe (dzień dziecka, dzień matki, festyny itp.)

Fot. Siedziba Biblioteki Publicznej w Kamionce – Wystawa „Cudowne lata”

Fot. Konkurs plastyczny „Zaczarowany Świat Andersena”

Fot. Zajęcia w czasie ferii zimowych

Źródło: Biblioteka Publiczna w Kamionce

3.3. Sport i rekreacja

Ludowy Klub Sportowy Kamionka

LKS Kamionka powstał w 1971 roku w latach siedemdziesiątych. W 1980r został zgłoszony do rozgrywek organizowanych przez lubelski Związek Piłki Nożnej. Najpierw w „B” klasie, później awansował do „A” klasy. LKS Kamionka w 1994r awansował do rozgrywek w klasie Wojewódzkiej. Rok 1997 kolejny awans do klasy Okręgowej w której klub był rewelacją rozgrywek pokonując takich przeciwników jak Górnik Łęczna i Wisła Puław, Stal Poniatowa, Lewart Lubartów czy w meczu sparingowym II ligowy Motor Lublin. W Pucharze Polski LKS Kamionka dotarł do ćwierćfinału wojewódzkiego.

Stan obecny:

Prezes klubu: Janusz Drzewiecki

Sekcja piłki nożnej:

1. Drużyna juniorów - 25 zawodników występujących w rozgrywkach lubelskiej ligi Juniorów Młodszych rocznik 1990-2002

Trener: Dariusz Grymuza

2. Drużyna Seniorów - 27 zawodników występujących w rozgrywkach „B” klasa
Trener: Majcher Paweł

W okresie zimowym organizowane są turnieje halowe dla wszystkich chętnych z terenu Gminy w których uczestniczy ponad 200 zawodników.

Opis infrastruktura sportowej – Stadion Leśny:

Obiekt sportowy jest w fatalnym stanie, nie spełnia wymogów licencyjnych. Murawa boiska jest bardzo zła. Szatnia jest bardzo mała a ogrodzenia brak. Boisko przy lesie narażone jest na akty dewastacji. W okresie wakacyjnym można by było organizować ważne turnieje dla dzieci i młodzieży ale na takim obiekcie nie da się tego zrobić. Kamionka zasługuje na obiekt z prawdziwego zdarzenia który by służył dzieciom, młodzieży i dorosłym.

OPIS SPORTU I REKREACJI W ZESPOLE SZKÓŁ W KAMIONCE

Jako szkoła z tradycjami sportowymi ukierunkowanymi na dyscypliny: piłkę ręczną, piłkę nożną, tenis stołowy i rekreacyjne formy aktywności, szeroko współpracujemy z rodzicami organizując wspólne imprezy, festyny, wycieczki sportowe, obozy rekreacyjno-sportowe, których celem jest popularyzowanie wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia, jak i rozwijanie wrażliwości i empatii sportowej oraz zasad fair play i kulturalnego kibicowania.

Środowisko szkolne pełni rolę koordynatora wszelkich działań edukacyjnych, a współpraca z środowiskiem lokalnym jest niezbędnym elementem który sprzyja tworzeniu atmosfery sportowego zainteresowania własnym regionem.

W szkole znajduje się sala gimnastyczna z widownią, mała sala pomocnicza do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego, sala do zabaw ruchowych i ćwiczeń gimnastycznych z programu MEN „Radosna szkoła” dla uczniów edukacji wczesnoszkolnej. Zajęcia wychowania fizycznego prowadzone są również na terenie przyszkolnym, gdzie zlokalizowane jest wielofunkcyjne boisko sportowe i plac zabaw również z programu MEN „Radosna szkoła”.

3.4. Ochrona zdrowia

Opieką zdrowotną na terenie gminy zajmują się dwa Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Kamionce i Staroście. Zapewniają one usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. Każdy z nich posiada laboratorium analityczne, gabinet dentystyczny oraz gabinety lekarza rodzinnego.

Natomiast najbliższe gabinety specjalistyczne i szpital powiatowy znajdują się w odległym o ok. 11 km Lubartowie. Specjalistyczną opiekę szpitalną o zasięgu ponadregionalnym i wojewódzkim realizują szpitale kliniczne w Lublinie oraz szpitale w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu oraz szpitale psychiatryczne w Lublinie, Suchowoli (powiat Radzyń Podlaski), Radecznicy (pow. Zamość) i zakład opiekuńczo leczniczy w Celejowie (powiat Puławy).

W ramach lecznictwa uzdrowiskowego funkcjonują: szpitale uzdrowiskowe, sanatoria i zakłady przyrodolecznicze w Nałęczowie, Poniatowej, Adampolu i Krasnobrodzie.

3.5. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Podstawowym zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych przez podejmowanie działań zamierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

System Pomocy Społecznej w Gminie Kamionka opiera się na działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, który współpracuje ze służbą zdrowia, oświatą, stowarzyszeniami gminnymi oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Teren gminy podzielony jest na 4 rejony opiekuńcze

Rejony opiekuńcze			
Amelin, Biadaczka, Bratnik, Ciemno, Dąbrówka, Rudka Gołębska, Staroścín, Syry, Wólka Krasienińska, Zofian	Kamionka II, Kamionka Stare Pole, Kamionka Polny Młyn, Kierzkówka Kolonia, Kierzkówka, Kozłówka	Kamionka I, Kamionka Nowy Skrobów, Kamionka Grabowy Las, Kamionka Krzywy Dąb, Siedliska	Samokłęski – Kolonia Pierwsza, Samokłęski - Kolonia Druga, Samokłęski, Stanisławów Duży

Źródło: Dane: www.opskamionka.pl

Do najczęstszych problemów uzasadniających udzielenie pomocy finansowej w ramach pomocy społecznej w Gminie Kamionka należą:

- ubóstwo
- niepełnosprawność
- bezrobocie
- alkoholizm
- potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność.

Czynnikami sprzyjającymi ubóstwu są głównie bezrobocie, wielodzietność i niskie kwalifikacje zawodowe. Ubóstwo¹⁷ odnosi się do osób, rodzin lub grup osób, których środki materialne kulturowe i socjalne są ograniczone w takim stopniu, że poziom ich życia obniża się poza akceptowane minimum w kraju zamieszkania.

Zjawisko niepełnosprawności może doprowadzić do zjawiska wykluczenia z życia zawodowego i społecznego. Za osoby niepełnosprawne¹⁸ uznaje się osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej.

Kolejną, znaczącą pozycję na liście powodów przyznania pomocy społecznej jest bezrobocie. Bezrobocie jest zjawiskiem polegającym na tym, że pewna część ludzi zdolnych do pracy, poszukujących pracy i akceptujących

¹⁷ wg przyjętej w roku 1984 w krajach Unii Europejskiej tzw. konceptualnej definicji ubóstwa

¹⁸ zgodnie z definicją zastosowaną w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych

istniejący poziom wynagrodzenia nie znajduje zatrudnienia. Skutkiem bezrobocia jest m.in. obniżenie poziomu dochodów rodzin, które może skutkować zjawiskami ubóstwa i patologii społecznych takich jak alkoholizm i przestępczość.

Tabela nr 18 przedstawia sytuację w zakresie pomocy społecznej, tj. liczba osób i rodzin, rodzaje pomocy i wsparcia oraz powody wystąpienia trudnej sytuacji i konieczności objęcia rodziny/osoby wsparciem w Gminie Kamionka na przestrzeni lat 2008-2013.

Tabela nr 18. Rodziny/osoby korzystające z pomocy społecznej w Gminie Kamionka w latach 2008-2013.

Wyszczególnienie	LICZBA RODZIN / OSÓB W RODZINACH objętych pomocą i wsparciem w Gminie Kamionka w latach 2008-2013					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ogólna liczba rodzin/osób	179/357	183/359	177/355	177/362	178/348	179/347
Rodziny objęte wyłącznie pracą socjalną	56	58	61	70	77	84
Kontrakty socjalne	0	0	9	12	14	11
LICZBA ŚWIADCZEŃ wg rodzaju; w tym:						
Zasiłki okresowe	64	73	72	63	62	78
Zasiłek stały	14	13	12	10	18	22
Posiłek	116/239	110/217	106/207	113/220	108/214	103/203
Zasiłki celowe:	81	98	110	112	90	87
w tym specjalne zasiłki celowe	22	22	11	15	5	9
Usługi opiekuńcze /zadania własne/:	0	0	0	0	0	0
w tym specjalistyczne	0	0	0	0	0	0
Specjalistyczne usługi opiekuńcze /zadania zlecone/	0	0	0	0	0	0
Ubóstwo	153	156	140	129	168	127
Sieroctwo	1	0	1	0	0	0
Bezdomność	0	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	38	32	43	34	30	37
W tym: wielodzietność	31	21	30	25	24	24
Bezrobocie	83	95	94	97	106	110
Niepełnosprawność	54	60	57	52	62	60

Długotrwała lub ciężka choroba	37	50	44	42	40	47
Bezradność w sprawach opiek.- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	73	78	84	86	72	64
W tym: rodziny niepełne	33	35	34	33	25	26
Rodziny wielodzietne	43	39	36	33	28	26
Przemoc w rodzinie	3	2	2	2	2	2
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	12	19	16	15	18	18
Narkomania	0	0	1	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	2	0	2	1	1
Zdarzenie losowe	0	1	1	0	0	1
Interwencja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
Sprawienie pogrzebu	0	0	0	0	0	0

Źródło: Dane z GOPS w Kamionce

3.6. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne stanowi istotny aspekt wpływający na jakość życia mieszkańców. Działania samorządu gminnego w tym zakresie prowadzą do ochrony ludności przed zagrożeniami. Wśród zagrożeń mogących powstać na terenie gminy można wyróżnić zagrożenia powodziowe, pożarowe i chemiczne.

Na terenie gminy działa 9 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, obejmując swym zasięgiem teren zabezpieczenia całej gminy. OSP ogółem zrzeszają ok. 200 członków czynnych. Na podkreślenie zasługuje fakt, że jednostki OSP z Kamionki i Samokłesk należą do Krajowego Systemu Ratownictwa. Wszystkie jednostki posiadają podstawowy sprzęt gaśniczy.

Gmina obsługiwana jest przez Posterunek Policji, mający swoją siedzibę w Kamionce. Placówka ta posiada jeden radiowóz i zatrudnia pięciu funkcjonariuszy.

Jak wynika z „Raportu na temat bezpieczeństwa publicznego powiatu lubartowskiego” przygotowanego przez Komisję Bezpieczeństwa i Porządku, która działa pod przewodnictwem Starosty Lubartowskiego, gmina nie jest zagrożona niebezpieczeństwami wynikającymi z funkcjonowania tutaj zakładów przemysłowych o specyficznym charakterze bądź transportu przez jej teren materiałów niebezpiecznych

3.7 Identyfikacja podstawowych problemów w obszarze

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA
▪ Bardzo zły stan techniczny istniejącej infrastruktury przedszkolnej
▪ Bardzo niski współczynnik skolaryzacji netto w przypadku młodzieży w wieku gimnazjalnym (w porównaniu do powiatu, podregionu, województwa).
▪ Większość placówek oświatowych wymaga modernizacji/remontu.
▪ Spadek zainteresowania ofertą biblioteki: zmniejszająca się z roku na rok liczba wypożyczeń, przy jednoczesnym bogatym księgozborze Biblioteki Gminnej.
▪ Brak małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej: niewielka liczba sal gimnastycznych lub zbyt małe pomieszczenia, brak ciekawych tematycznie ścieżek rowerowych, brak placów zabaw, itp., niski poziom zaplecza (bazy) klubów sportowych, np. brak przebieralni, sanitariatów przy boiskach.
▪ Niska aktywność społeczna (niewielka liczba organizacji kulturalnych, zespołów, niewystarczająca infrastruktura).
▪ Brak gabinetów specjalistycznych.
▪ Wysoki stopień ubóstwa społeczeństwa
▪ Słaba oferta kulturalna wyspecjalizowanych placówek prowadzących działalność kulturalną. Niewystarczająca kadra placówek kultury
▪ Niedostateczna ilość usług komercyjnych

4. SFERA GOSPODARCZA

4.1. Przedsiębiorczość

Wg stanu na 31.12.2013 roku w systemie REGON w Gminie Kamionka zarejestrowanych było 390 podmiotów gospodarki narodowej tj. 6,89% wszystkich podmiotów Powiatu Lubartowskiego. Pod względem liczby podmiotów Gmina zajmuje 4 lokatę w Powiecie, w grupie gmin wiejskich, gmin miejskich i miejsko-wiejskich.

Tabela nr 19. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie Kamionka w systemie REGON na tle innych jednostek samorządu terytorialnego powiatu lubartowskiego (stan na 31.12.2013).

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny	Z liczby ogółem					osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
				osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej					
				razem	w tym				
					handlowe	spółki cywilne	spółdzielnie	organizacje społeczne	
POWIAT LUBARTOWSKI	5660	234	5426	1219	177	317	46	243	4441
Miasto Lubartów	2327	67	2260	486	99	178	9	54	1841
Kock	427	18	409	79	6	17	6	18	348
Ostrów Lubelski	266	27	239	82	12	9	5	17	184
Abramów	167	11	156	34	2	3	2	10	133
Firlej	244	18	226	60	5	9	2	18	184
Jeziorzany	111	11	100	41	4	5	4	14	70
Kamionka	390	15	375	86	20	16	2	21	304
Lubartów	686	12	674	119	15	39	2	26	567
Michów	288	13	275	49	3	14	4	8	239
Niedźwiada	260	12	248	57	5	12	3	18	203
Ostrówek	151	9	142	38	1	4	2	13	113
Serniki	192	10	182	41	1	9	1	15	151
Uścimów	151	11	140	47	4	2	4	11	104

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl

Przeważająca liczba firm (375 firm) w Gminie Kamionka działa w sektorze prywatnym, w tym największy odsetek stanowią osoby fizyczne prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą (81,07%). Status spółki

prawa handlowego posiada 20 podmiotów, spółdzielni – 2 podmioty, zaś fundacje i stowarzyszenia stanowiły 5,38% wszystkich podmiotów (21 organizacji).

Analiza liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie Kamionka w latach 2008-2013 z danymi dla powiatu i województwa wykazuje, że dynamika wzrostu liczby firm jest niestety niższa niż w otoczeniu gospodarczym Gminy. W Gminie Kamionka, tak jak i w innych gminach w kraju, dominują mikroprzedsiębiorstwa. W latach 2008-2013 liczba zarejestrowanych firm w Gminie Kamionka zwiększyła się o 22 podmioty. Świadczy to o tym, iż pomimo ujemnego przyrostu naturalnego wzrasta aktywność gospodarcza. Stanowi to pozytywny sygnał dla dalszego rozwoju gospodarczego gminy.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące liczby podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w systemie REGON w okresie 2008-2013 zawiera tabela nr 20.

Tabela nr 20. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie Kamionka w systemie REGON oraz dynamika zmian w latach 2008-2013.

Wyszczególnienie	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON (stan w dniu 31 XII)					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ogółem	368	377	384	375	385	390
sektor publiczny	16	16	16	15	15	15
sektor prywatny	352	361	368	360	370	375

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl

W podziale na sekcje PKD, w Gminie zarejestrowano następującą liczbę podmiotów gospodarczych w latach 2008-2013:

Wyszczególnienie	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON (stan w dniu 31 XII)					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	17	14	13	15	15	17
Górnictwo i wydobywanie	4	5	5	6	6	4
Przetwórstwo przemysłowe	30	33	34	35	33	30
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2	1	1	1	1	2
Budownictwo	78	76	85	83	78	78
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	121	117	113	120	124	121
Transport i gospodarka magazynowa	24	27	24	24	27	24
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	7	7	9	9	8	7

Informacja i komunikacja	2	2	3	3	2	2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	6	5	5	5	5	6
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	5	5	5	5	5	5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	16	17	13	13	17	16
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	6	11	7	7	7	6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	12	12	12	11	11	12
Edukacja	9	9	9	10	12	9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	8	9	6	7	9	8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	7	7	7	7	7	7
Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	23	27	24	24	23	23

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl

Największe i najbardziej znaczące firmy na terenie Gminy Kamionka

Tabela 21. Wykaz najprężniej działających przedsiębiorstw z terenu gminy

I.p.	Nazwa przedsiębiorstwa	Opis działalności	Adres prowadzenia działalności
1.	Piekarnia HALINA	PIEKARNIA	STAROŚCIN 10
2.	KOLSTAR	PIEKARNIA	STAROŚCIN 39
3.	TOMASZ KUBERA	KONSERWACJA I NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH	BRATNIK 21
4.	EKO-TRANS sp.zo.o	WYWÓZ ODPADÓW KOMUNALNYCH	SAMOKŁĘSKI 28
5.	KORAB GARDEN sp. z o.o. Samokłęski Kolonia druga 21a	KORABGARDEN Sp. z o.o. w Samokłęskach jest jedną z pierwszych w Polsce grup producentów owoców miękkich działających na podstawie ustawy o nowych formach wsparcia dla rolnictwa. Zawiązana została	http://www.korabgarden.pl/

		w 2011 r., na bazie działającej od 1990 r rodzinnej grupy producentów owoców miękkich.	
6.	Gospodarstwo Rybackie	Gospodaruje na stawach o powierzchni ok. 300 ha Posiada jedną z większych w Polsce wylęgarni ryb ciepłolubnych. Ma w ofercie materiał zarybieniowy oraz rybę konsumpcyjną różnych gatunków.	"Samokleski" sp. z o. o., http://www.samokleski.pl/
7.	Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska w Kamionce	Obszar działalności firmy "Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska w Kamionce" to detaliczny handel. Wielobranżowy sklep gwarantuje naprawdę szeroką paletę produktów wyprodukowanych przez znane marki w dobrych cenach. Przedsiębiorstwo "Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska w Kamionce" zapewnia wszystkim swoim klientom profesjonalną obsługę, dogodne pory otwarcia, a ponadto liczne promocje, co sprawia, że oferta sklepu cieszy się popularnością od dawna.	Rynek 3, 21-132 Kamionka

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Kamionka

4.2. Rolnictwo

Spośród 1336 gospodarstw rolnych funkcjonujących na obszarze Gminy (dane Powszechnego Spisu Rolnego, 2010 rok), działalność rolniczą prowadzi 1244 o łącznej powierzchni 7779,45 ha. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi 6,25 ha. W Gminie Kamionka dominują, tak jak w większości gmin w Polsce, gospodarstwa małe o powierzchni do 5 ha. Jest ich łącznie 619 i zajmują powierzchnię 2113,48 ha. Drugą pod względem wielkości grupą są gospodarstwa o powierzchni 5-10 ha. Jest ich 306, co stanowi 24,6% wszystkich gospodarstw. Tabela nr 18 przedstawia dane dotyczące liczby i wielkości gospodarstw rolnych Gminy w 2010 roku.

Tabela nr 22. Gospodarstwa rolne prowadzące działalność rolniczą według grup obszarowych użytków rolnych w Gminie Kamionka w 2010 roku.

Wyszczególnienie	Gospodarstwa rolne prowadzące działalność rolniczą według grup obszarowych użytków rolnych		
	liczba gospodarstw	łączna powierzchnia (w ha)	średnia wielkość gospodarstwa (użytki rolne w ha)
Gospodarstwa rolne ogółem, w tym:	1244	7779,45	6,25
poniżej 1 ha	186	188,30	-
1 do 5 ha	619	2113,48	-
5-10 ha	306	2520,80	-
10-15 ha	74	1008,82	-
powyżej 15 ha	59	1948,05	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl

Grunty orne gminy stanowią tereny o średnich i słabych walorach rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Pod względem bonitacyjnym w powierzchni gruntów ornych przeważają gleby w IV i V klasie bonitacyjnej. Dokładne powierzchnie gruntów ornych w poszczególnych klasach bonitacyjnych zajmują:

- grunty klasy III a 246 ha 3,7% ogółu gruntów ornych
- grunty klasy III b 748 ha 11,2% ogółu gruntów ornych
- grunty klasy IV a 1727 ha 25,8% ogółu gruntów ornych
- grunty klasy IV b 1858 ha 27,8% ogółu gruntów ornych
- grunty klasy V 1620 ha 24,3% ogółu gruntów ornych
- grunty klasy VI 482 ha 7,2% ogółu gruntów ornych

Użytki zielone przedstawiają podobną wartość użytkową:

- klasa II 2 ha 0,1% ogółu użytków zielonych
- klasa III 397 ha 19,6% ogółu użytków zielonych
- klasa IV 1215 ha 60,0% ogółu użytków zielonych
- klasa V 328 ha 16,2% ogółu użytków zielonych
- klasa VI 82 ha 4,1% ogółu użytków zielonych

Działające gospodarstwa rolne gminy cechuje generalnie niska efektywność. Znaczny odsetek gospodarstw rolnych prowadzi produkcję wielokierunkową tzw. mieszaną, bez wyraźnie określonej specjalizacji, zaś funkcjonujące gospodarstwa specjalistyczne na terenie gminy ukierunkowane są na produkcję trzody chlewnej; produkcję mleka; produkcję roślinną.

W strukturze produkcji rolnej gminy dominuje produkcja roślinna. W strukturze zasiewów zdecydowanie dominują zboża – 52,75%. W analizowanym okresie zaobserwowano zmniejszenie się powierzchni zasiewów w gminie, co wskazywałoby na nieopłacalność niektórych kierunków produkcji roślinnej. Zmieniła się również struktura zasiewów. Zmiany powierzchni upraw dotyczyły w szczególności ziemniaków, których spadek areału spowodował, że w strukturze upraw wyprzedziły je zboża.

Produkcją zwierzęcą zajmuje się blisko 35% ogółu gospodarstw, gdzie dominującym gatunkiem jest hodowla trzody chlewnej i bydła.

4.3. Turystyka

Gmina Kamionka jest bogata w miejsca i obiekty atrakcyjne dla turystyki i przyciągające turystów. Z obiektów zabytkowych przede wszystkim należy tu wymienić Muzeum Zamoyskich w Kozłowie. Corocznie przyjeżdża tu przede wszystkim dużo grup zorganizowanych, ale jest to miejsce chętnie odwiedzane przez turystów również indywidualnie. Kozłówek jest ośrodkiem rozwoju usług turystyczno-wypoczynkowych o znaczeniu ponadlokalnym, jednakże potencjał ten nie jest w pełni wykorzystywany.

Jednak turystyka to przede wszystkim tereny atrakcyjne krajobrazowo i przyrodniczo. Część gminy Kamionka wchodzi w skład Kozłowieckiego Parku Krajobrazowego. Są to ciekawe tereny doliny Mininy oraz przylegających kompleksów leśnych – łącznie w obszar parku wchodzi ok. 700 ha (6% powierzchni gminy). Kozłowiecki Park Krajobrazowy posiada otulinę, która obejmuje 24% obszaru gminy (2700 ha). Park wraz z otuliną obejmują południowo-wschodnią część gminy, zachodnią część gminy wchodzi w skład Obszaru Chronionego Krajobrazu “Kości Bór”. Tereny parku są miejscem wypoczynku oraz rekreacji. W miejscowości Dąbrówka znajdują się tereny zabudowy lotniskowej oraz przewidziane do rozwoju funkcji turystycznych i rekreacyjnych.

W gminie znajduje się również wiele atrakcyjnych łowisk wędkarskich, m.in. stawy rybne w Samoklęskach oraz prywatne stawy wędkarskie w Wólce Krasienińskiej (przy granicy z Dąbrówką), które przyciągają wędkarzy.

Jako podstawowy kierunek rozwoju turystyki należy przyjąć przystosowywanie istniejących gospodarstw rolnych dla potrzeb agroturystyki, co da możliwość stworzenia dodatkowych miejsc pracy dla mieszkańców i będzie w pewnym stopniu stymulować wzrost dochodów.

Na terenie gminy Kamionka najcenniejszym zabytkiem jest zespół pałacowo-parkowy w Kozłowie, obejmujący 14 budynków pochodzących z XVIII w. i pocz. XX w. oraz 19-hektarowy park, w którym mieści się Muzeum Zamoyskich. W centralnej części zespołu znajduje się pałac, położony między dziedzińcem a ogrodem. Wokół dziedzińca usytuowane są: kaplica, teatralnia, dwie oficyny, dwie kordegardy. W parku po rekonstrukcji barokowego założenia ogrodowego z XVIII w. w części centralnej znajduje się ogród francuski otoczony rzędem lip.

Fot. Muzeum Zamoyskich w Kozłówce

W parku i ogrodzie znajdują się XIX-wieczna fontanna, grób Adama i Marii Zamoyskich oraz pomnik żołnierzy francuskich.

Fot. Muzeum Zamoyskich w Kozłówce – Zespół Pałacowo-Parkowy

Na terenie gminy zachowały się **obiekty budownictwa drewnianego**, a zabytki **małej architektury w postaci kapliczek i krzyży przydrożnych**.

Ważną atrakcją turystyczną gminy jest także Kościół Parafialny pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Kamionce. Kościół murowany pod koniec XV lub na początku XVI wieku. Jest najstarszy w powiecie lubartowskim i należy do najstarszych w całym województwie lubelskim. Mimo przekształceń zachował gotycką bryłę, co na Lubelszczyźnie stanowi ewenement.

Fot. Kościół parafialny w Kamionce pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła

Fot. Cmentarz przy Kościele parafialnym w Kamionce pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła

4.4. Identyfikacja podstawowych problemów w obszarze

SFERA GOSPODARCZA
▪ Dominacja jednoosobowych firm , które nie zatrudniają pracowników
▪ Niska aktywność firm w tworzeniu nowych miejsc pracy i wynikająca z tego emigracja mieszkańców w celu pozyskania zatrudnienia
▪ Brak infrastruktury dla rozwoju biznesu
▪ Brak infrastruktury turystycznej, niewystarczająca w stosunku do potencjału gminy liczba firm prowadzących działalność na rynku usług turystycznych, mało gospodarstw agroturystycznych
▪ Niska aktywność biznesu w pozyskiwaniu funduszy unijnych
▪ Niski poziom dostępności komunikacyjnej w porównaniu z położonym w stosunkowo bliskiej odległości Lubartowem oraz konkurencyjność znajdujących się tam atrakcyjnych terenów inwestycyjnych, funkcjonujących na preferencyjnych warunkach
▪ Niedostatecznie rozwinięty system instrumentów finansowych i prawnych, warunkujących rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw w powiązaniu z programami rządowymi
▪ Niskie dochody ludności, nie przyczyniające się do tworzenia lokalnego rynku zbytu
▪ Niekorzystna struktura agrarna z przewagą gospodarstw małych i średnich nieefektywnych ekonomicznie
▪ Słabo rozwinięty system skupu płodów rolnych
▪ Brak zaplecza gastronomicznego i hotelowego
▪ Brak Gminnego Centrum Informacji i Promocji Turystycznej

5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

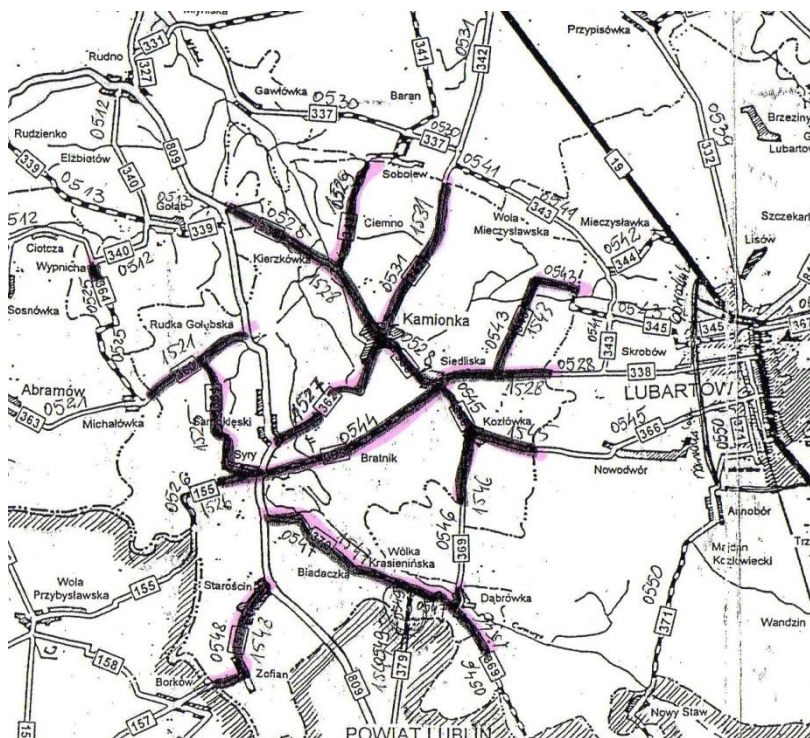
5.1. Komunikacja – infrastruktura drogowa

Obsługa komunikacyjna gminy w zakresie komunikacji zbiorowej jest w zasadzie wystarczająca. Istniejące regularne linie autobusowe obsługiwanych przez przewoźników prywatnych przewoźników i PKS zapewniają w podstawowym zakresie połączenia z większymi jednostkami osadniczymi w gminie oraz z ośrodkami: gminnym, powiatowym i wojewódzkim.

Wprowadzona z dniem 1 stycznia 1999 roku reforma administracyjna kraju spowodowała także reformę drogownictwa. Obecnie drogi publiczne dzielą się na krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Przez obszar Gminy Kamionka przebiega 1 droga wojewódzka, drogi powiatowe i gminne.

Przebieg dróg na terenie Gminy Kamionka prezentuje mapa nr 4.

Mapa nr 4. Przebieg dróg powiatowych przez Gminę Kamionka.

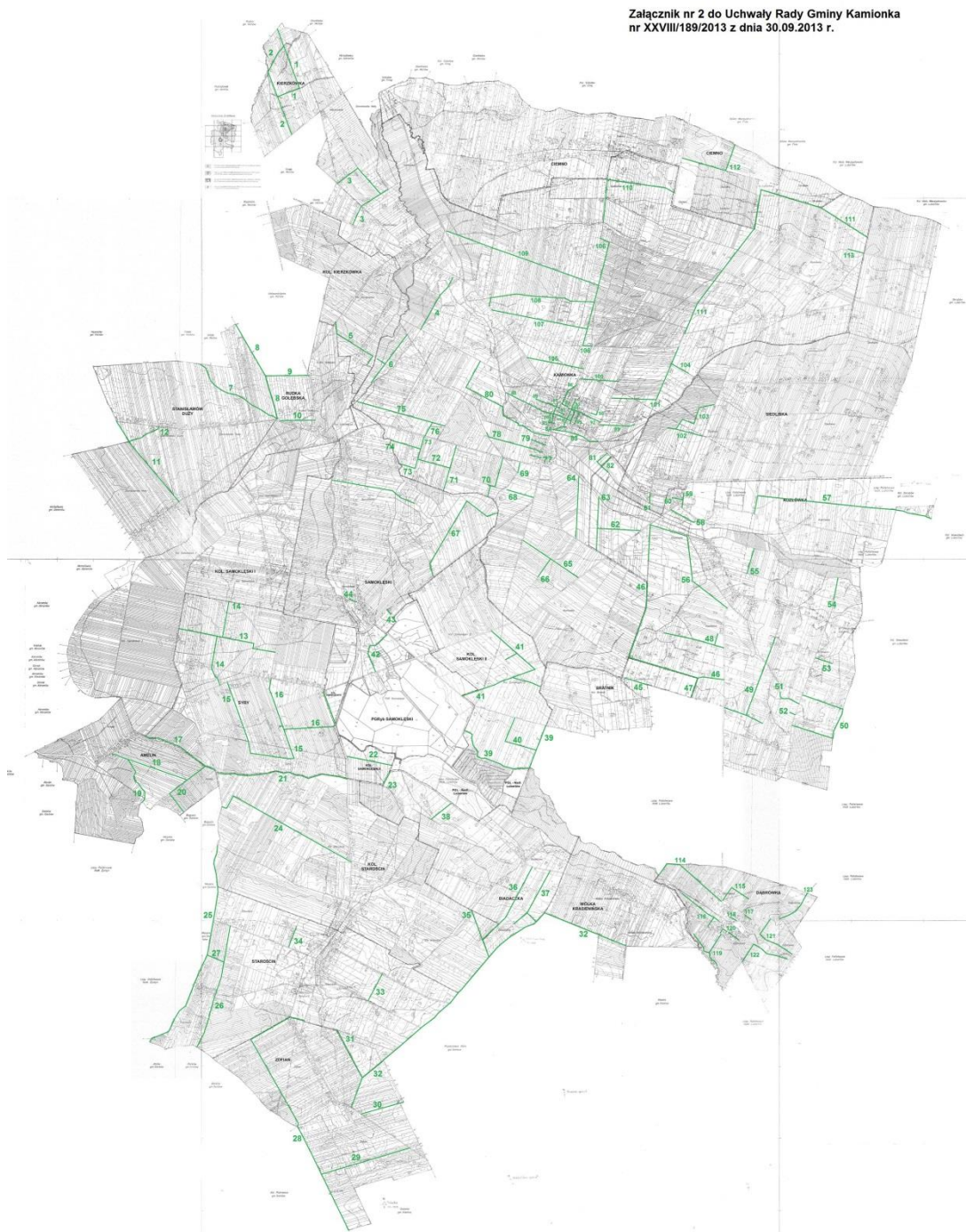
Źródło: Dane z UG Kamionka

Tabela nr 23. Drogi powiatowe na terenie gminy Kamionka

Numer drogi	Nazwa drogi	Długość drogi na terenie gminy [km]
1526L /22155/	(Od drogi krajowej nr 17- Wola Przybysławska) - granica powiatu - Syry - do drogi wojewódzkiej nr 809	3,89
1548L /22157/	(Garbów - Borków) - granica powiatu - Zofian - Starościan - do drogi wojewódzkiej nr 809	2,79
1528L /22338/	Od drogi krajowej nr 19 - Lubartów - Kamionka - Kierzkówka - do drogi wojewódzkiej nr 809	9,56
1529L /22341/	Od drogi powiatowej nr 1511L - Baran - Sobolew - Ciemno - do drogi powiatowej nr 1528L	2,78
15311, /22342/	Od drogi powiatowej nr 1539L - Firlej - skrzyżowanie z drogą krajową nr 19 - Kamionka - do drogi powiatowej nr 1528L	4,52
1543L /22345/	Od drogi powiatowej nr 1528L Siedliska - Skrobów - Lubartów	3,61
1527L /22362/	Od drogi powiatowej nr 1528L - Kamionka - Samokłeski - do drogi wojewódzkiej nr 809	3,93
1521L /22363/	Od drogi powiatowej nr 1518 - Dębiny - Marcinów - Abramów - Michałówka - Rudka Gołębska - do drogi wojewódzkiej nr 809	2,21
1525L /22364/	Od drogi powiatowej nr 1512L - skrz. z drogą powiatową nr 1521L Dębczyną - Syry - do drogi powiatowej nr 1526L	3,97
1544L /22365/	Od drogi wojewódzkiej nr 809 - Syry - Kozłówka - do drogi powiatowej nr 1545L	5,13
1545L /22366/	Od drogi powiatowej nr 1528L - Siedliska - Kozłówka - Nowodwór - Lubartów - do drogi krajowej nr 19	3,45
1546L /22369/	Od drogi powiatowej nr 1545L - Kozłówka - Dąbrówka - granica powiatu - (Nasutów - Dys)	3,38
1547L /22370/	Od drogi wojewódzkiej nr 809 - Biadaczka - Wólka Krasienińska - Dąbrówka - do drogi powiatowej nr 1546L	6,03
1549L /22379/	Od drogi powiatowej nr 1547L - Wólka Krasienińska - granica powiatu - (Kawka - Krasienin)	1,12

Źródło: Dane z UG Kamionka 2013 r.

Drogi gminne

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Kamionka 2015 r.

Drogi gminne mają łączną długość blisko 100 km. Powiązania drogowe gminy Kamionka są korzystne dla jej rozwoju. Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka Nr 809. Na terenie gminy istnieje także sieć dróg powiatowych oraz gminnych. Stan techniczny dróg gminnych i wewnętrznych jest bardzo zróżnicowany.

Sieć dróg w gminie jest wystarczająco gęsta, co świadczy o jej dobrej dostępności dla mieszkańców. Natomiast stan techniczny części dróg; szczególnie gminnych i powiatowych należy bezwzględnie poprawić i sukcesywnie poddawać modernizacji. Z dróg gminnych 7,1 km cechuje się nawierzchnią utwardzoną, co stanowi zaledwie ok. 7 %¹⁹. Poniższa tabela przedstawia wykaz dróg gminnych na terenie gminy Kamionka.

Tabela 24. Drogi gminne na terenie gminy Kamionka

Numer drogi	Nazwa drogi	Długość drogi na terenie gminy [km]
2240001	Samokłęski - Bratnik	5,65
2240002	Rudka Głęboka - Kamionka - Kozłówka	4,100
2240003	Kamionka - Kozłówka	3,500
2240004	Bratnik - Kozłówka	2,400
2240005	Staroścín - Biadaczka	2,300
2240006	Od drogi krajowej 809- Kol. Biadaczka	2,050
2240007	Staroścín- granica gminy	1,600
2240008	Zofian - granica gminy	2,000
2240009	Zofian - Staroścín - Kol. Staroścín	2,050
2240010	Staroścín - granica gminy (Mieszno)	1,350
2240011	Staroścín - Kruk - granica gminy	1,700
2240012	Syry - Amelin	2,550
2240013	Od drogi 809 - droga we wsi Syry	1,000
2240014	Samokłęski - do drogi 22364	2,500
2240015	Od drogi pow. 22364 - Dębczynna - do drogi 22363	3,000
2240016	Rudka Gołębska - Stanisławów Duży	2,500
2240017	Rudka Gołębska - Kol. Kierzkówka	1,700
2240018	Od drogi 809 ~ Kierzkówka	1,900
2240019	Od drogi pow. 22338 do dr. gm. 224040	2,300

¹⁹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kamionka, www.kamionka.pl

2240021	Od drogi pow. 22341- droga we wsi Ciemno - do granicy zabudowy wsi	1,00
2240022	Od drogi 22341- wieś Ciemno ; do drogi 22342	2,300
2230023	Kamionka - Siedliska	3,650
2240024	Od drogi 22338 - Siedliska - do drogi 2240023	2,500
2240025	Od drogi 2240024 - Siedliska - granica gminy	2,300
2240026	Siedliska - granica gminy - Kol. Skrobów	1,00
2240027	Od drogi 2240027 - droga we wsi Siedliska Blizsze, Borowe - granica gminy	2,300
2240028	Od drogi pow. 22338 - droga we wsi Siedliska - do drogi pow. 22338	0,900
2240029	Od drogi 22366 - Kozłówka - granica gminy	2,750
2240030	Od drogi 22338 - do drogi 2240029	0,350
2240031	Od drogi pow. 22366 - Nadłęczce - do drogi powiatowej 22366	1,900
2240032	Od drogi 22366- do drogi 22369	2,750
2240033	Od drogi pow. 22366 - Brzozowiec - do drogi gminnej 2240032	1,000
2240034	Kamionka - do drogi 2240023	1,250
2240035	Od drogi pow. 22342- droga we wsi Kamionka - do drogi 2240034	0,400
2240036	Od drogi 22338 - Kamionka - do drogi gminnej 2240002	3,5
2240037	Od drogi 22345 - granica gminy - Wola Mieczysławska	1,3
2240038	Od drogi 22341 - do drogi 22345	5,1
2240039	Od drogi 224 0037 - granica gminy	1,0
2240040	Granica gminy - Kol. Olszowiec - gr. gminy	2,4
2240041	Od drogi 809 - Dębczynna - do drogi 2240015	1,2
2240042	Od drogi 22370 - do drogi 22362	4,1
2240043	Od drogi 2240009 - Kol. Staroścín ~ granica gminy	2,0
2240044	Od drogi pow. 22157 - Koszary - granica gminy	1,4

2240045	Od drogi pow. 22369 - Dąbrówka - granica gminy	0,8
2240046	Od drogi 2240042 - do drogi 2240003	1,2
2240047	Od drogi 2240042 - do drogi 2240004	1,2

Istotne jest, iż jedynie około 17 km dróg posiada nawierzchnię utwardzoną, a ok. 14 km powierzchnię gruntową ulepszoną.

5.2. Infrastruktura ochrony środowiska

Sieć wodociągowa, kanalizacyjna

Gospodarka wodno-ściekowa w gminie Kamionka jest obecnie tylko częściowo uregulowana. Gmina przy pewnym stopniu zwodociągowania jest niedostatecznie wyposażona w sieć kanalizacji sanitarnej, co zwiększa zagrożenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego ściekami bytowymi. Ponad 85% mieszkańców gminy posiada dostęp do sieci wodociągowej, natomiast problemem pozostaje zagospodarowanie nieczystości płynnych, który ma zostać rozwiązany w wyniku realizacji programu gospodarki ściekami i budowy sieci kanalizacyjnej.

Sieć kanalizacji sanitarnej obejmuje obecnie jedynie zabudowę miejscowości Kamionka. Całkowita długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy wynosi 7,6 km. Podłączone jest do niej 177 budynków, w związku z czym korzysta z niej zaledwie 9% mieszkańców gminy.

Ścieki odprowadzane są do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Kamionce, skąd po oczyszczeniu trafiają do rzeki Parysówki. Projektowana przepustowość oczyszczalni wynosi 135 m³/dobę. Na terenie gminy znajduje się dodatkowo oczyszczalnia ścieków w miejscowości Samokłęski o projektowanej przepustowości 14 m³/dobę. W większości gospodarstw ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych, a następnie odwożone przez wozy asenizacyjne do oczyszczalni ścieków. Rzadko stosowanym rozwiązaniem są przydomowe oczyszczalnie ścieków.

W związku z istniejącą siecią wodociągową, jak i planami jej rozbudowy, należy dążyć do równoległej rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej, a na terenach, gdzie nie jest to uzasadnione ekonomicznie – do stworzenia rozwiązań indywidualnych, zapewniających zgodną z wymogami prawnymi gospodarkę ściekami. Pewną szansę stanowią w tym zakresie plany budowy systemu indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków.

Tabela nr 25. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna w Gminie Kamionka na tle innych jednostek samorządu terytorialnego w powiecie lubartowskim (2013)

Wyszczególnienie	Sieć rozdzielcza w km		Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.		Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych		Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną w dam ³
	wodociągowa	kanalizacyjna	wodociągowe	kanalizacyjne	w dam ³	na 1 mieszkańca w m ³	
	stan w dniu 31 XII 2013						
Powiat Lubartowski	1185,0	386,3	21520	8481	2176,0	24,2	1375
Lubartów	66,3	54,2	2814	2350	625,3	27,7	766
Kock	110,2	13,5	1791	610	99,5	14,9	82
Powiat Lubelski	99,2	29,3	1548	452	100,3	18,5	51
Abramów	75,1	24,4	1123	251	144,2	34,6	22
Firlej	145,6	23,0	1587	406	134,2	22,3	48
Jeziorzany	48,0	9,7	871	198	78,9	26,6	34
Kamionka	126,6	13,1	1617	280	194,9	30,2	29
Lubartów	138,4	106,2	3142	1954	256,2	23,0	199
Michów	116,0	18,9	1797	462	109,8	18,0	36
Niedźwiada	76,6	22,3	1737	232	139,0	22,1	23
Ostrówek	73,4	18,2	1056	380	79,2	19,6	24
Serniki	62,2	18,5	1376	428	121,1	24,8	34
Uścimów	47,4	35,0	1061	478	93,4	27,9	27

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl

Zaopatrzenie w wodę

Obecnie Gmina Kamionka posiada 4 ujęcia wód podziemnych kredowych w miejscowościach: Kamionka, Zofian, Stanisławów Duży i Kozłówka. Na potrzeby zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców w wodę korzysta się głównie z wód poziomu kredowego, rzadziej z poziomu trzeciorzędowego i czwartorzędowego. Poniższa tabela przedstawia wykaz ujęć wody na terenie gminy Kamionka

Tabela nr 26. Wykaz ujęć wód podziemnych na terenie gminy Kamionka (dane za 2015 rok)

I.p.	Lokalizacja	Użytkownik	Wydajność q d śr (m ³ /d)	Maksymalne zatwierdzone zasoby eksploatacyjne (m ³ /h)
1.	Kamionka	Gmina Kamionka	408,5	60,0
2.	Kozłówka	Gmina Kamionka	110,0	22,0
3.	Stanisławów Duży	Gmina Kamionka	73,9	12,0
4.	Zofian	Gmina Kamionka	162,0	30,0

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kamionka, www.kamionka.pl

Na podstawie wykonywanych analiz wód ich jakość można uznać za dobrą. Na obszarze gminy, zarówno do celów komunalnych jak i przemysłowych, wodę ujmuje się z ujęć podziemnych. Wody powierzchniowe pobierane są tylko do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie. Największym użytkownikiem wody w gminie jest gospodarka komunalna. Wody podziemne wykorzystywane są również do celów produkcyjnych przez zakłady, którym woda dostarczana jest komunalną siecią wodociagową.

Sieć wodociagowa

Na terenie gminy 1 471 budynków jest podłączonych do sieci wodociagowej, pozostałe gospodarstwa wykorzystują własne studnie kopane oraz głębinowe. Na 20 sołectw wszystkie są zwodociagowane, udział mieszkańców objętych siecią wodociagową ocenia się na 95 %. Długość głównej sieci wodociagowej wraz z przyłączeniami wynosi 184,6 km, natomiast przyłącza w liczbie 1 468 sztuk, prowadzące do budynków i innych obiektów, wynoszą 66 km. Sieć w głównej mierze wykonana jest z rur PCV, a 7 km z rur azbestowo-cementowych. W tabeli nr 27. Wskazano wskaźniki wykorzystania sieci wodociagowej i kanalizacyjnej w gminie Kamionka w latach 2008-2013. Wynika z nich utrzymujący się na podobnym poziomie wskaźnik wykorzystania sieci wodociagowej, przy jednocześnie istotnie rosnącym z roku na rok wskaźniku wykorzystania sieci kanalizacyjnej, co wynika z realizowanych inwestycji w tym obszarze.

Tabela nr 27. Wskaźniki wykorzystania sieci wodociagowej i kanalizacyjnej w Gminie Kamionka w latach 2008-2013.

Wyszczególnienie	Wskaźniki wykorzystania sieci w Gminie Kamionka					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Korzystający z instalacji w liczbie ogółu ludności (%)						
sieć wodociagowa (w %)	86,4	86,6	86,8	86,8	87,2	85,4

sieć kanalizacyjna (w %)	1,0	1	9	16,5	20,3	20,5
--------------------------	-----	---	---	------	------	------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl/bdl

Gospodarka odpadami

Na terenie gminy do 2007 r. funkcjonowało składowisko odpadów w miejscowości Kamionka. Po jego zamknięciu odpady komunalne z terenu gminy wywożone są na składowisko odpadów komunalnych Rokitno i składowisko w Puławach, za pośrednictwem firmy obsługującej teren gminy.

5.3. Infrastruktura energetyczna

Energia elektryczna

Energia elektryczna stanowi podstawowe źródło energetyczne. Teren Gminy pokryty jest siecią linii energetycznych. Obszar Gminy Kamionka jest w całości zelektryfikowany. Całość gminy Kamionka jest zelektryfikowana. Podstawowym źródłem zasilania w energię elektryczną dla gminy jest GPZ 110/15 kV, zlokalizowany na terenie miasta Lubartów, powiązany z gminą siecią rozdzielczą SN, którą stanowią linie napowietrzne 15 kV.

Stan techniczny sieci napowietrznych 15 kV, stacji transformatorowych napowietrznych oraz linii nn ocenia się jako dobry. Długość wszystkich linii energetycznych na terenie gminy wynosi 170 km.

Na terenie gminy Kamionka zlokalizowanych jest 76 napowietrznych stacji energetycznych 15/0,4 kV oraz 3 stacje wewnętrzne, zasilanych przez GPZ Lubartów. Przez teren gminy przebiegają magistrale SN 15 kV: Lubartów – Biadaczka i Lubartów - Michów.

Na terenie gminy nie planuje się budowy nowych linii. Problemem są natomiast pojawiające się kilka razy w roku awarie, remonty lub konserwacje sieci, szczególnie w przypadku wystąpienia niekorzystnych warunków pogodowych.

Sieć gazowa

Obecnie na terenie gminy brak jest sieci gazociągowej, mieszkańcy zaopatrują się w gaz propan – butan bezprzewodowo. Dla utrzymania, a w przyszłości poprawy stanu powietrza atmosferycznego na terenie gminy należy dążyć do doprowadzenia gazu ziemnego przez sieć gazowniczą, co pozwoli na zmniejszenie emisji gazów i pyłów szkodliwych do atmosfery. Jest to szczególnie ważne przy istnieniu ośrodków i gospodarstw świadczących swe usługi w zakresie agroturystyki. Przez teren gminy przebiegają także gazociągi relacji Felin – Drewnik DN500 o długości 16,342 km i relacji Samokłęski – Kaznów DN200 o długości 6,0 km oraz odgałęzienie do SRP Io Lubartów DN100.

5.4 Identyfikacja podstawowych problemów w obszarze

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA
<ul style="list-style-type: none">▪ Zły stan techniczny dróg, brak wydzielonych pasów ruchu na jezdniach dla pieszych i rowerzystów, brak chodników i dostatecznego oświetlenia dróg w niektórych miejscowościach.
<ul style="list-style-type: none">▪ Brak wystarczającej liczby parkingów, szczególnie przy obiektach użyteczności publicznej i miejsc na parkingach.
<ul style="list-style-type: none">▪ Słabo rozwinięta sieć kanalizacyjna.
<ul style="list-style-type: none">▪ Występowanie dzikich wysypisk śmieci.
<ul style="list-style-type: none">▪ Przestarzałe, awaryjne linie energetyczne.
<ul style="list-style-type: none">▪ Brak szerokopasmowego Internetu.
<ul style="list-style-type: none">▪ Brak spójności komunikacyjnej obszaru Gminy (brak dróg łączących poszczególne obszary i instytucje gminne oraz brak komunikacji publicznej dla wielu miejscowości - głównie z powodu braku dróg utwardzonych).
<ul style="list-style-type: none">▪ Brak sieci gazu ziemnego.

6. ZARZĄDZANIE

Zarządzanie w samorządzie gminnym jest kluczowym czynnikiem warunkującym jej rozwój w oparciu o istniejący potencjał, zasoby oraz możliwości rozwojowe. Są one przede wszystkim zidentyfikowane w diagnozie strategicznej i stanowią fundament do sformułowania strategicznych celów rozwojowych gminy. Główne priorytety, na które powinien być położony nacisk w procesie zarządzania gminą dotyczą w szczególności:

- doskonalenia umiejętności planowania i zarządzania strategicznego w gminie, w tym zarządzania projektami,
- wdrożenia nowoczesnych zasad zarządzania zasobami ludzkimi w urzędzie,
- podniesienia poziomu świadczenia usług publicznych poprzez wypracowanie odpowiednich standardów, oceny kosztów i doskonalenia efektywności,
- doskonalenia struktur organizacyjnych oraz procedur działania administracji gminnej z perspektywy realizacji celów strategicznych,
- wykształcenia modelowego systemu komunikacji z mieszkańcami, organizacjami społecznymi, przedsiębiorcami,
- stałe przeprowadzanie badania poziomu satysfakcji w obsłudze klienta.

Rolą kierownictwa gminy jest uwzględnienie tych priorytetów w formułowaniu i wdrażaniu modelu zarządzania jednostką gminną.

Główne obszary, w których konieczne jest wdrożenie profesjonalnego modelu zarządzania publicznego w gminie dotyczą:

- zarządzania strategicznego i finansowego,
- organizacji i funkcjonowania urzędu,
- zarządzania kadrami,
- zarządzania usługami publicznymi, w tym komunalnymi,
- zarządzania partycypacją społeczną i stymulowaniem rozwoju społecznego,
- stymulowaniem rozwoju gospodarczego,
- zarządzania projektami,
- współpracą między jednostkami samorządu terytorialnego,
- etyką i zapobieganiem zjawiskom korupcji²⁰.

W oparciu o § 9 Regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy Kamionka w skład Urzędu wchodzi następujące komórki organizacyjne:

- 1) Referat Finansowy i Audytu Wewnętrznego
- 2) Urząd Stanu Cywilnego
- 3) Stanowiska pracy do spraw obsługi kancelaryjno – biurowej
- 4) Stanowisko pracy do spraw obsługi Rady Gminy
- 5) Stanowisko pracy do spraw kadrowych
- 6) Stanowisko pracy do spraw gospodarki nieruchomościami i mieniem komunalnym

²⁰ Szerzej: Zarządzanie w samorządzie terytorialnym. Najlepsze praktyki, Program rozwoju instytucjonalnego, red. M. Zawicki, S. Mazur, J. Bober, MSAP, Kraków 2004.

- 7) Stanowisko pracy do spraw inwestycji i planowania przestrzennego
- 8) Stanowisko pracy do spraw działalności gospodarczej
- 9) Stanowisko pracy do spraw promocji gminy
- 10) Stanowisko pracy do spraw ochrony zdrowia, kultury fizycznej i turystyki
- 11) Stanowisko pracy do spraw ewidencji ludności
- 12) Stanowisko pracy do spraw ochrony środowiska, ochrony przyrody i gospodarki wodnej
- 13) Stanowisko pracy do spraw rolnictwa
- 14) Stanowisko pracy do spraw leśnictwa
- 15) Stanowisko pracy do spraw zarządzania kryzysowego, obrony ludności i spraw obronnych
- 16) Stanowisko pracy Radcy prawnego
- 17) Stanowisko pracy- Pełnomocnik ds. ochrony informacji niejawnych
- 18) Stanowisko pracy ds. gospodarczych.

Z uwagi na konieczność efektywnego wdrażania założonych w niniejszej strategii celów strategicznych istnieje potrzeba dostosowania struktury organizacyjnej Urzędu Gminy do kluczowych obszarów rozwojowych określonych w dokumencie strategicznym.

6.1. Finanse gminy

Dochody Gminy Kamionka w latach 2008 – 2013 były zróżnicowane, lecz z istotną tendencją wzrostową. Na koniec 2013 roku dochody ogółem wyniosły 20755,655 tys. zł. i były wyższe w porównaniu do roku 2008 o 6917,816 tys. zł, tj. o 49,99%. Generalnie powodem wzrostu dochodów gminy w porównaniu do 2008 roku było zwiększenie wpływów z tytułu środków pozyskiwanych z budżetu Unii Europejskiej.

Jednakże zadowalający jest przede wszystkim fakt, iż od 2008 roku zwiększa się poziom wpływów do budżetu gminy z tytułu dochodów własnych. W 2013 roku odnotowano dochody własne o 78,55% wyższe niż w roku bazowym. Jednocześnie w analizowanym okresie wzrasta wartość dochodów przekazywanych z budżetu państwa. Odnotowano stały wzrost kwoty subwencji ogólnej z budżetu państwa, jak również dotacji celowych. Taka struktura dochodów wpływa pozytywnie na możliwości rozwojowe gminy. Z drugiej strony dochody z tytułu subwencji i dotacje celowe nie mogą stanowić instrumentu rozwoju społeczno-gospodarczego, gdyż z reguły stanowią pokrycie zadań obowiązkowych realizowanych przez samorząd gminny, np. w zakresie oświaty. Jedyne wsparcie mogą stanowić dochody w tytułu części wyrównawczej subwencji ogólnej, które otrzymują z budżetu państwa gminy biedniejsze. Jednakże najczęściej te środki są zagospodarowane na wydatki bieżące, nie zaś na inwestycje mogące wpłynąć na rozwój obszaru. Najważniejsza zatem dla rozwoju gminy jest wielkość dochodów własnych w danym roku budżetowym.

Analiza budżetów Gminy Kamionka w zakresie wydatków w latach 2008-2013 wskazuje dość aktywną politykę inwestycyjną gminy. Pomimo tego, iż w latach 2012 i 2013 notuje się spadek wydatków inwestycyjnych majątkowych, to

jednak szczególnie w 2011 roku wydatki te były ponad dziewięciokrotnie wyższe niż w roku 2008. Należy stwierdzić, iż z pewnością sprzyjała temu aktywność władz gminy w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych, a także możliwości zadłużania się budżetu gminy w granicach obowiązujących procedur finansów publicznych.

Szczegółowe informacje na temat dochodów i wydatków Gminy Kamionka zawarte są w poniższej tabeli.

Tabela nr 28. Wybrane dochody budżetowe i wydatki Gminy Kamionka w latach 2008-2013.

Wyszczególnienie	Dochody budżetu gminy Kamionka w latach 2008-2013					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
dochody ogółem	13837839,62	14607560,8	17281898,5	16756466,0	16820574,8	20755655,3
dochody własne	3042880,70	3067082,89	3955220,6	3563874,43	4206644	5433124,25
dotacje ogółem (celowe + dotacje paragrafy 200, 620)	-	3149706,99	4857613,96	4256072,66	3349647,85	5765554,11
subwencje ogólne	7835711,00	8390771	8469064	8936519	9264283	9556977
subwencje na zadania oświatowe	4564889,00	4448922	4903857	4941810	5036003	5186835
środki pozyskane z budżetu Unii Europejskiej	63559,02	65280	-	-	-	-
dochody ogółem na 1 mieszkańca	-	-	0	0	0	0
dochody własne na 1 mieszkańca	2155,09	2284,93	2682,28	2596,69	2610,27	3218,93
Wydatki z budżetu gminy						
wydatki ogółem	13594865,93	15903151,5	20510521,2	16450664,2	19893918,8	19362893,7
wydatki majątkowe ogółem	1001090,17	2410025,88	5122237,28	967076,25	4278663,91	2875203,4
wydatki majątkowe inwestycyjne	1001090,17	2410025,88	5122237,28	967076,25	4278663,91	2875203,4
wydatki bieżące ogółem	12593775,76	13493125,6	15388283,9	15483587,9	15615254,9	16487690,3
wydatki bieżące na wynagrodzenia	5475843,11	5831147,18	6446946,23	6801243,41	6776671,16	7195330,75
wydatki ogółem na 1 mieszkańca	2117,25	2487,59	3183,38	2549,3	3087,2	3002,93

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl/bdl

Odpowiednia wielkość dochodów budżetowych Gminy Kamionka przekłada się także na stosunkowo silną pozycję tej gminy w tym zakresie w

porównaniu do innych gmin powiatu lubartowskiego. Analiza budżetów gmin powiatu lubartowskiego za 2013 roku wskazuje, iż w porównaniu do pozostałych gmin powiatu Gmina Kamionka jest sklasyfikowana na trzecim miejscu w grupie gmin wiejskich powiatu. Zadowalający jest w szczególności poziom dochodów własnych Gminy Kamionka z tytułu udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu Państwa, tj. w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz w podatku dochodowym od osób prawnych. Świadczy to o coraz lepiej rozwijającej się gospodarce gminy, a co za tym idzie małej liczbie osób pracujących na terenie gminy.

Szczegółowe dane dotyczące struktury dochodów Gminy Kamionka w 2013 roku na tle innych gmin powiatu lubartowskiego prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 29. Struktura dochodów budżetu Gminy Kamionka na tle innych gmin powiatu lubartowskiego w 2013 roku

GMINY POWIATU LUBARTOWSKIEGO	Ogółem	W tym																
		DOCHODY WŁASNE											dotacje celowe z budżetu państwa		subwencja ogólna z budżetu państwa			
		razem	w tym										razem	w tym		razem	w tym część oświatowa	
			udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa				podatek od nieruchomości	podatek rolny	podatek od środków transportowych	podatek od czynności cywilno-prawnych	opłata skarbową	dochody z majątku		wpływy z usług	na zadania własne			na zadania z zakresu administracji rządowej
			razem	w podatku dochodowym od		podatek od nieruchomości												
osób prawnych	osób fizycznych	osób prawnych		osób fizycznych														
w tys. zł																		
M. Lubartów	62897,3	35077,2	16331,3	752,3	15579,0	9253,1	71,8	525,9	567,0	471,9	1565,3	359,0	8771,2	5311,8	3459,4	15619,1	15242,8	
Kock	28544,3	5430,5	1455,6	25,0	1430,7	950,0	305,0	36,0	73,9	21,5	430,2	1077,6	5370,8	2843,0	2518,0	10970,8	6165,8	
Ostrów Lubelski	15797,7	3765,0	1448,5	9,8	1438,7	681,3	527,1	73,4	56,7	16,9	564,8	50,2	3090,3	2499,2	591,0	7564,3	4318,0	
Abramów	12792,7	3313,1	719,8	5,4	714,4	220,3	499,2	81,2	35,6	14,1	42,7	336,7	1990,6	1779,8	210,9	7231,3	3964,5	
Firlej	17278,6	4655,4	1347,4	6,3	1341,1	1015,7	309,9	66,8	67,9	17,0	282,2	868,0	4285,2	3064,5	1220,7	8046,0	4317,0	
Jeziorzany	8125,7	2135,7	627,8	29,0	598,9	460,6	191,8	42,8	29,4	7,5	46,7	333,5	1842,9	1415,2	427,7	3761,5	1699,3	
Kamionka	20755,7	5433,1	1544,8	11,0	1533,8	620,9	583,1	107,5	77,6	20,5	151,5	698,0	2984,1	2331,7	636,9	9557,0	5186,8	
Lubartów	32523,8	13433,2	3958,2	30,6	3927,6	4608,5	528,7	184,3	191,1	19,1	73,3	84,2	5254,1	4057,6	1196,6	10656,7	6794,3	
Michów	17614,9	4367,9	1605,3	20,3	1585,0	840,6	438,9	158,5	37,5	19,5	64,6	507,8	3704,4	2542,2	1162,2	9253,1	4980,8	
Niedźwiada	23321,7	3742,0	1197,2	3,2	1193,9	273,9	361,6	60,9	66,1	14,0	134,7	730,6	6124,0	2482,7	3641,3	10367,8	5185,3	
Ostrówek	11973,8	1976,0	744,1	3,1	741,0	217,3	245,2	36,9	26,3	7,7	51,3	388,6	2732,1	2004,4	727,7	6981,0	3594,8	
Serniki	13450,9	2780,5	818,4	2,3	816,1	390,6	372,7	34,0	55,4	13,8	387,5	490,7	2276,2	1869,8	402,8	7822,5	3810,9	
Uścimów	10741,6	3464,4	709,9	14,5	695,5	783,3	350,6	34,9	58,1	14,7	455,5	528,5	1879,1	1511,5	367,6	3892,6	2063,9	

Źródło: Opracowanie własne np. danych z GUS

6.2. Planowanie strategiczne

Planowanie strategiczne rozwoju Gminy Kamionka prowadzone jest systematycznie od wielu lat. Wyrazem tego rodzaju polityki podjętej przez Gminę są wypracowane i wdrożone niżej wymienione dokumenty strategiczne:

1. Strategia Rozwoju Gminy Kamionka na lata 2009-2020
2. Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Kamionka na lata 2014-2020
3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamionka na lata 2008-2015
4. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kamionka
5. Wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania „Pomoc Gminy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”
6. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Kamionka na lata 2012-2016
7. Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii na rok 2015 (sporządzany corocznie)
8. Program współpracy Gminy Kamionka z organizacjami pozarządowymi na lata 2014-2018.
9. Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Kamionka 2007-2032
10. Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kamionka w zakresie terenów urbanizowanych.
11. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Kamionka w zakresie terenów przeznaczonych do zalesień.

6.3. Promocja gminy

Gmina Kamionka nie posiada opracowanej strategii promocyjnej. Promocja odbywa się poprzez sporadycznie wydawane publikacje o Gminie i jej historii, materiały reklamowe oraz imprezy promocyjno-integracyjne.

W strukturze organizacyjnej Urzędu Gminy Kamionka funkcjonuje Samodzielne Stanowiska ds. Promocji.

Najważniejsze narzędzia promocyjne oraz imprezy promocyjno-integracyjne organizowane przez gminę od 2014 roku:

- Rewitalizacja przyrodnicza rynku w centrum miejscowości Kamionka - projekt realizowany ze środków PO Ryby 2007-2013 – poprawa wizerunku centrum miejscowości poprzez odnowienie Parku – nowe ścieżki, rabaty, fontanna, oświetlenie, mała architektura: ławki, kosze, niewielki zestaw do zabaw dla dzieci, tablica informacyjna o centrum miejscowości – historia, podział ulic, do tego zostały wydane niewielkie ulotki informacyjne – zakres taki jak na tablicy.
- „Wakacyjny festyn – letnie spotkanie z muzyką i tradycją w Kamionce” - 6.07.2014 r., występy zespołów, Avans, Impuls Band, dbomb, tańce z

ogniami, animacje, pokazy strażackie, konkursy i zabawy dla dzieci i dorosłych, widowiska, występy zespołów ludowych.

- W roku 2014 został wydany niewielki nakład toreb papierowych z nadrukiem logo, oraz danymi Gminy Kamionka
- W 2014 zrealizowano projekt rewitalizacji Kamionki – chodniki: ul. Kocka, ul. Rynek, ul. Niska – poprawa wizerunku oraz infrastruktury drogowej
- W ramach LGD „Doliną Wieprza i Leśnym Szlakiem” został wydany przewodnik Turystyczny LGD – gdzie m.in. jest prezentacja gminy oraz Przewodnik rowerowy LGD.
- Festyn połączony z „Białą niedzielą”, organizatorzy LGD Lubartów oraz Gmina Kamionka, w programie: występy zespołów ludowych, turniej sołectw, bieg, marsze nordic walking, turniej szachowy, animacje dla dzieci, występy dzieci i młodzieży z terenu gminy, letnie kino, ponadto prelekcje o zdrowiu, bezpłatne porady lekarzy specjalistów, prezentacje stowarzyszeń, KGW oraz innych jednostek jak ARiMR, ZUS, Bank itp. Instytucje.
- 29.06.2015 r. – „Sacro-Song” – impreza cykliczna.

Od 2015 organizowany jest konkurs na „Najpiękniejszy ogród w Gminie Kamionka 2015.” Cele konkursu:

- poprawa estetyki, wyglądu oraz stanu środowiska naturalnego Gminy Kamionka,
- wyróżnienie mieszkańców Gminy Kamionka, którzy kładą nacisk na estetykę otaczającej ich przestrzeni.
- Dożynki gminno-parafialne – organizowane corocznie.

Tabela nr 30. Wysokość budżetu UG na promocję gminy Kamionka w latach 2011-2015

Rok	Wysokość wydatków na promocję (w zł.)
2011	13309,7
2012	14152,91
2013	10284,10
2014	9936,75

Opracowane na podstawie danych z UG Kamionka

Wszystkie wyżej wymienione wydarzenia stanowią ogromny wpływ na integrację lokalnej społeczności, kultywowaniu tradycji oraz zwiększaniu atrakcyjności i promocji regionu gminy Kamionka.

6.4. Kapitał społeczny

Organizacje pozarządowe

Pod pojęciem organizacji pozarządowych rozumie się podmioty utworzone do realizacji powszechnie użytecznych celów, przy czym forma tych podmiotów, zasady ich powstawania i funkcjonowania ujęte są w ramach obowiązującego prawa. Obecnie obowiązujące przepisy dopuszczają dwie formy organizacyjne: stowarzyszenia i fundacje. Są to instytucje realizujące przyjęte społecznie lub gospodarczo użyteczne cele w takich dziedzinach jak: ochrona zdrowia, oświata, kultura, pomoc społeczna i inne.

Obecnie w Gminie Kamionka funkcjonuje kilka organizacji pozarządowych. Należą do nich.:

L. p	Nazwa organizacji	Siedziba	Imię i nazwisko prezesa/przewodniczącego	Nr KRS
1	Fundacja Animacji Lokalnej „Fraktal”	ul. Lubartowska 48	Magdalena Filip	000355780
2	Innym i sobie Stowarzyszenie Mieszkańców i Przyjaciół Gminy Kamionka	ul. Grobelna 14	Anna Sysiak	000340048
3	Fundacja „Na Lepsze”	Stanisławów Duży 3	Żelazna Marta – Prezes	0000516275
4	Stowarzyszenie na rzecz rozwoju i promocji Kierzkówki „Działajmy razem”	Kierzkówka 15	Marlena Bogusz	0000441742
5	Stowarzyszenie „Dla Ziemi”	Bratnik 5	Ewa Kozdraj	0000010332
6	Ludowy Klub Sportowy	Kamionka	Janusz Drzewiecki	
7	Parafia św. Apostołów Piotra i Pawła	Kamionka		
8	Ochotnicza Straż Pożarna w Kamionce	ul. Grobelna 14 Kamionka	Piotr Daniewski	0000045307
9	Ochotnicza Straż Pożarna w Staroście	Staroście 4	Marian Smolarz Wiceprezes Naczelnik	0000042800
10	Ochotnicza Straż Pożarna w Samokłeskach	Samokłęski 5	Jarosław Filipiak	0000016780
11	Ochotnicza Straż Pożarna w Kozłowie	Kozłówka 47	Ryszard Falkowicz Wiceprezes Naczelnik	0000041381
12	Ochotnicza Straż Pożarna w Siedliskach	Siedliska	Zbigniew Daniewski Prezes	0000028027
13	Ochotnicza Straż	Syry 53	Ryszard Daniewski	0000042910

	Pożarna w Syrach		Wiceprezes Naczelnik	
14	Ochotnicza Straż Pożarna w Ciemnie	Ciemno 62B	Rola Jacek Wiceprezes Naczelnik	0000039137
15	Ochotnicza Straż Pożarna w Wólce Krasienińskiej	Wólka Krasienińska 24A	Michał Michałowski Prezes	0000042822
16	Ochotnicza Straż Pożarna w Samoklęskach Koloni Pierwszej	Samoklęski Kolonia Pierwsza	Rafał Zięba	-
18	Stowarzyszenie Historyczne im. Piątego Oddziału Wojsk Narodowych Województwa Lubelskiego Zw. "Ćwiekami"	Staroścín	-	-

Stowarzyszenie Mieszkańców i Przyjaciół Gminy Kamionka Innym i Sobie

Celem Stowarzyszenia jest w szczególności propagowanie idei społeczeństwa obywatelskiego, integracja i aktywizacja lokalnej społeczności, propagowanie kultury, inspirowanie różnych form działalności mieszkańców w dziedzinie kultury fizycznej, sportu, pomocy społecznej, oświaty i wychowania.

Działalność Stowarzyszenia:

Główne zadanie, jakie było realizowane przez Stowarzyszenie to prowadzenie Świetlicy Integracyjnej dla dzieci w wieku przedszkolnym (3-4- letnich) z terenu gminy Kamionka. Do świetlicy uczęszczało 25 dzieci. Była ona czynna 5 dni w tygodniu od 8.30 do 15.30. Dzieci jadły trzy posiłki dziennie - śniadanie, obiad i podwieczorek. Codziennie odbywały się zajęcia dydaktyczne, oprócz tego dwa razy w tygodniu dzieci miały rytmikę i język angielski . Panie nauczycielki współpracowały z Biblioteką Publiczną im. U. Kraszewskiego w Kamionce, dzieci w każdą środę chodziły na zajęcia biblioteczne.

Dzieci brały udział w trzech wycieczkach: oglądały przedstawienie teatralne w teatrze im. Andersena w Lublinie, przebywały w gospodarstwie agroturystycznym "ARKA" w Sernikach, z okazji Dnia Dziecka wyjeżdżały do centrum rozrywki w Lubartowie. Uczestniczyły również w zabawie z okazji Dnia Dziecka zorganizowanej przez Gminny Ośrodek Kultury i Bibliotekę Publiczną w Kamionce.

Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Kierzkówki „Działajmy Razem”

Powstało w listopadzie 2012 roku. Obecnie Stowarzyszenie liczy 42 członków. Głównym celem Stowarzyszenia jest:

- wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego Kierzkówki oraz tworzenie warunków do poprawy jakości życia mieszkańców.
- pobudzanie do działania oraz kształtowanie właściwych postaw obywatelskich wśród lokalnej społeczności.
- integracja i aktywizacja lokalnego środowiska społeczno-gospodarczego,
- tworzenie warunków do rozwoju i promocji lokalnych produktów i usług przez mieszkańców,
- rozwój kulturalny i oświatowy miejscowości,
- podniesienia znaczenia lokalnej kultury ludowej oraz promocja i kultywowanie lokalnej tradycji.

Aktywność Stowarzyszenia:

- 2012-2013 współpraca z Fundacją Przyjaciółka (aplikowanie o środki finansowe) – działania rozwijające zainteresowania i zdolności dzieci i młodzieży. Zajęcia obejmowały przede wszystkim – warsztaty taneczne, plastyczne, teatralne
- wyjazdy do teatru, kina
- wycieczki krajoznawczo-turystyczne
- udział w wielu akcjach i konkursach (główna wygrana – wycieczka za 15 000 zł)
- 2014 - współpraca ze Stowarzyszenie Bona Fides z Lublina (zajęcia i warsztaty tematyczne, spotkania z innymi liderkami Klubów Kobiet Aktywnych)
- pozyskanie funduszy z FIO w ramach współpracy z Fundacją Ziemi Biłgorajskiej na urządzenie trawiastego boiska do piłki nożnej.

Ponadto Stowarzyszenie organizuje spotkania i imprezy okolicznościowe dla dzieci i dorosłych oraz uczestniczymy w wielu seminariach, szkoleniach i wyjazdach studyjnych.

Stowarzyszenie korzysta ze zmodernizowanego w 2013 roku budynku świetlicy wiejskiej w Kierzkówce, w której stworzono Wiejskie Centrum Lokalnych Produktów i Usług. Celem tego przedsięwzięcia był rozwój i promocja lokalnych produktów i usług przez mieszkańców w oparciu o potencjał rolniczy i turystyczny miejscowości oraz tradycje kulinarne.

W budynku świetlicy wygospodarowano także salę "konferencyjną" w której odbywają się konferencje, szkolenia, zebrania wiejskie oraz imprezy integracyjne mieszkańców Kierzkówki. Budynek służy również rozwojowi i promocji lokalnych produktów i usług wywodzących się z regionalnych tradycji kultywowanych w Kierzkówce.

Stowarzyszenie obecnie ubiega się o wpis na listę tradycyjnego produktu, którym będą kluski z mąki gryczanej. W lipcu 2015 roku wzięło udział w konkursie ogłoszonym przez Urząd Marszałkowski w Lublinie Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionu, gdzie zajęło II miejsce w kategorii produkt tradycyjny.

6.5. Identyfikacja podstawowych problemów w obszarze

ZARZĄDZANIE
▪
▪ Zbyt niskie roczne nakłady budżetowe na działania promocyjne
▪ Niedostateczna promocja Gminy, niewykorzystanie atutów środowiskowych do promocji turystycznej Gminy.
▪ Coraz więcej osób korzystających z opieki społecznej
▪ Zbyt mała liczba aktywnych organizacji społecznych.
▪ Niska skuteczność polityki informacyjnej Gminy.
▪ Niska aktywność społeczna.
▪ Niedostosowana do celów rozwojowych gminy struktura organizacyjna Urzędu Gminy.

III. ANALIZA SWOT

Zasadniczym celem strategicznym każdego regionu jest zapewnienie jak najlepszego poziomu życia swoim mieszkańcom, dzięki wykorzystaniu zasobów regionu w którym żyją. Efektywność realizacji tego celu wymaga dokonania właściwej oceny potencjału regionu, wybrania kierunków rozwoju oraz spełnienia przez ten region określonej misji.

Istota analizy SWOT, której nazwa pochodzi od pierwszych liter wyrazów, tj.:

- **S**trengths - silne strony,
- **W**eaknesses – słabe strony,
- **O**pportunities – szanse,
- **T**hreats – zagrożenia,

sprowadza się do oceny zasobów społeczno-ekonomicznych danej jednostki w świetle pojawiających się w jej otoczeniu szans i zagrożeń.

Nazwa „SWOT” wskazuje jednocześnie na kolejność analizowania określonych czynników, a więc w pierwszym rzędzie na przedstawieniu atutów i słabości samorządu terytorialnego, odnosząc je następnie do okazji i zagrożeń występujących w jego środowisku zewnętrznym. Kolejność ta może być jednak odwrócona, przez co bada się zagrożenia oraz szanse jakie stwarza otoczenie na tle silnych i słabych stron jednostki samorządu terytorialnego (analiza TOWS). W związku z dużą ilością uwzględnianych czynników, w celu zwiększenia przejrzystości badania, można je odpowiednio pogrupować. Stąd przykładowo można wyróżnić takie dziedziny jak: finanse (np. struktura dochodów, stan zadłużenia), organizacja (np. struktura organizacyjna urzędu, zasoby kadrowe, działania marketingowe), gospodarka (np. liczba i struktura przedsiębiorstw, poziom zatrudnienia i bezrobocia), infrastruktura (np. stan dróg, sieci kanalizacyjnych, posiadany zasób mieszkaniowy, liczba szkół i przedszkoli), zagospodarowanie przestrzenne i środowisko (np. stan urbanizacji, emitowane zanieczyszczenia).

W przypadku jednostek samorządu terytorialnego analizowane grupy czynników rozumiane są następująco:

- **silne strony jednostki**, czyli wewnętrzne czynniki pozytywne, to głównie unikalne zasoby, wartości, umiejętności oraz inne aspekty odróżniające dany samorząd terytorialny od pozostałych jednostek, szczególnie tych sąsiadujących. Zaliczyć do nich można przykładowo: niski poziom zadłużenia, wysoka jakość obsługi interesantów, liczne boiska i parki zieleni itp.;
- **słabe strony**, rozumiane jako wewnętrzne czynniki negatywne, do których należą atrybuty funkcjonowania jednostki zmniejszające jej sprawność, skuteczność czy dynamikę rozwoju, np. niski poziom dochodów własnych, słabe wykształcenie pracowników urzędu, przestarzała infrastruktura wodno-ściekowa, itp.;
- **szanse** (zewnętrzne czynniki pozytywne), czyli wszystkie procesy zachodzące w bliższym lub dalszym otoczeniu jednostki, które mogą w przyszłości wpłynąć pozytywnie na jej rozwój, np. możliwości wykorzystania środków unijnych, planowane zmiany ustawowe;

- **zagrożenia**, czyli zewnętrzne czynniki negatywne, pod pojęciem których rozumie się wydarzenia i procesy zachodzące w otoczeniu jednostki, mające negatywny wpływ na jej działalność. Stąd zagrożenia utrudniają możliwości rozwojowe danego samorządu, np. kryzys w sektorze finansów publicznych.

Wykonana w ten sposób analiza SWOT może mieć zastosowanie między innymi w konstruowaniu strategii działalności jednostki samorządu terytorialnego. Można bowiem wyróżnić cztery podstawowe warianty strategiczne, tj.:

1. **Strategia SO (agresywna)**, której celem jest wykorzystanie szans będących w otoczeniu jednostki, bazując na jej mocnych stronach. Jest to więc strategia dynamicznego, często skokowego rozwoju, przejawiająca się między innymi w wysokim wzroście inwestycji, wysokiej absorpcji środków unijnych dzięki pracy i zaangażowaniu pracowników urzędu;
2. **Strategia WO (konkurencyjna)**, której celem jest przewyciężenie słabości bądź ich uniknięcie poprzez wykorzystanie możliwości pojawiających się w otoczeniu, np. zmniejszenie poziomu zadłużenia, współpraca z innymi samorządami, wykorzystanie środków unijnych;
3. **Strategia ST (konserwatywna)**, rozumiana jako wykorzystywanie mocnych stron danego samorządu terytorialnego w celu zminimalizowania bądź uniknięcia zagrożeń, np. wykorzystanie partnerstwa publiczno-prywatnego, opracowanie właściwego planu zagospodarowania przestrzennego;
4. **Strategia WT (defensywna)**, która polega na ograniczaniu wewnętrznych słabości oraz unikaniu potencjalnych zagrożeń ze strony otoczenia, np. reorganizacja struktur samorządowych w celu redukcji kosztów, ograniczenie wydatków inwestycyjnych i dalszego zadłużania się.

Na podstawie przeprowadzonych analiz strategicznych, w tym analizy SWOT oraz w oparciu o wyniki warsztatów z udziałem przedstawicieli lokalnej społeczności wynika, iż Gmina w przyszłym okresie powinna przyjąć strategię konkurencyjną.

Analiza SWOT stanowi też często pierwszy krok w kierunku absorpcji środków unijnych. Jest ona podstawą studium wykonalności projektu. Umożliwia ona zdefiniowanie rzeczywistych potrzeb jednostki, przez co pozyskiwane środki będą przyczyniały się do jej faktycznego rozwoju i wkomponowywały się w całościową strategię działalności JST. Analiza SWOT może być również wielce przydatna w przeprowadzaniu programów restrukturyzacyjnych, które mogą dotyczyć zmiany formy prawnej czy organizacyjnej funkcjonujących w samorządzie jednostek publicznych.

Analiza SWOT dla Gminy Kamionka została opracowana w trakcie konsultacji społecznych z udziałem przedstawicieli lokalnej społeczności oraz pod kierunkiem eksperta zewnętrznego. Jest wynikiem spostrzeżeń pracowników Urzędu Gminy, lokalnych liderów i mieszkańców oraz podsumowaniem części diagnostycznej opracowania.

Analiza została przeprowadzona w następujących obszarach strategicznych:

- przestrzeń i środowisko,
- sfera społeczna,

- sfera gospodarcza,
- infrastruktura,

W dalszej części opracowania - tabelaryczna prezentacja wyników przeprowadzonych warsztatów strategicznych, dotyczących analizy SWOT strategii.

PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kozłowiecki park krajobrazowy ▪ Ścieżki rowerowe ▪ Duża ilość terenów zielonych ▪ Małe zanieczyszczenie środowiska przez zakłady produkcyjne ▪ Działalność kół łowieckich (duża aktywność) ▪ Działalność grup ekologów ▪ Gospodarstwa agroturystyczne 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mała świadomość lokalnego społeczeństwa na temat ochrony środowiska (dzikie wysypiska) ▪ Niszczenie upraw przez dzikie zwierzęta ▪ Mała ilość gospodarstw agroturystycznych ▪ Brak zaplecza hotelowego ▪ Brak miejsc wypoczynku dla turystów ▪ Mała ilość miejsc spacerowych ▪ Duża ilość bezpańskich psów i kotów ▪ Mała ilość sieci kanalizacyjnych ▪ Wodociągi słabej jakości ▪ Zaniedbanie i niekonserwowane rowy ▪ Niskie wykorzystanie OZE
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przystąpienie gminy do opracowania planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego ▪ Rozwój gospodarstw agroturystycznych ▪ Uprawy ekologiczne ▪ Rozbudowa sieci kanalizacyjnych ▪ pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych ▪ Zmiany przepisów dotyczących odstrzału dzikiej zwierzyny ▪ Powstanie punktów gastronomicznych ▪ Integracja ludności na cel wspólnego działania 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niewydolna sieć wodociągowa ▪ Zwiększenie populacji dzikich zwierząt ▪ Wycinka lasów ▪ Farmy wiatrowe ▪ Pożary lasów ▪ Słaby stan dróg leśnych ▪ Piekarnia zadymianie otoczenia

SFERA SPOŁECZNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Instytucje- kościół, szkoła, ośrodek zdrowia, poczta, GOK, przedszkole, OPS, GBP, klub sportowy, punkty obsługowo handlowe, świetlice wiejskie, muzeum Zamoyskich ▪ Stowarzyszenia fundacje, koła gospodyń, osp 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niewykorzystanie świetlic wiejskich ▪ Słabe zaangażowanie społeczności ▪ Słaby przepływ informacji(słaba promocja ofert) ▪ Mały dostęp do lekarzy- specjalistów ▪ Mała oferta zajęć popołudniowych dla dzieci i młodzieży oraz w wakacje ▪ Brak ogólnodostępnego obiektu sportowego ▪ Mała oferta specjalistycznej opieki w ośrodku zdrowia ▪ Niewystarczająca infrastruktura przedszkolna ▪ Brak centrum rekreacyjnego, sportowego ▪ Małe możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych dla mieszkańców
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie się populacji gminy- przyrost naturalny, atrakcyjne położenie gminy(przyływ ludności miejskiej na wieś) ▪ Zwiększenie oferty kulturowo-sportowej dla różnych grup wiekowych ▪ Aktywizacja społeczności do działania ▪ Zachęcenie ludzi do działania ▪ Zwiększenie ofert kursów i szkoleń ▪ Sieć szerokopasmowa ▪ Polityka prorodzinna państwa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emigracja młodych ludzi ▪ Mała aktywność fizyczna ▪ Mała aktywność społeczna ▪ Starzenie się społeczeństwa ▪ Mała aktywność zawodowa ▪ Wykluczenie społeczne ▪ Uzależnienia, alkohol, narkomania, hazard, Internet, gry komputerowe ▪ Tendencja do zanikania więzi rodzinnych(duża ilość rozwodów, samotnych rodziców, brak czasu i chęci do zajmowania się własnymi dziećmi)

SFERA GOSPODARCZA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Czyste środowisko ▪ Rozdrobnione rolnictwo (sprzyja produkcji ekologicznej) ▪ Gospodarstwa rodzinne (zachowanie tradycji i przywiązanie do ziemi, zachowanie żywotności gospodarstwa) ▪ Położenie geograficzne gminy ▪ Lokalizacja na terenie gminy muzeum Zamoyskich ▪ Istniejąca chłodnia i przetwórnia ▪ Dobre warunki pod turystykę 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niskodochodowe gospodarstwa ▪ Brak miejsc pracy (brak zakładów pracy) ▪ Brak atrakcyjnych terenów inwestycyjnych ▪ Słabe uzbrojenie istniejących terenów inwestycyjnych ▪ Duża emigracja i starające się społeczeństwo ▪ Słaba infrastruktura turystyczna ▪ Niska jakość ziemi-kłasy ▪ Brak możliwości sprzedaży produktów z własnych gospodarstw
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój inicjatyw społecznych ▪ Dobre położenie geograficzne w odniesieniu do inwestycji (nasłonecznienie) ▪ Duży ruch turystów - muzeum Zamoyskich ▪ Dostępność środków unijnych na inwestycje ▪ Reklama ▪ Zmiana przepisów dotyczących działalności gospodarczej ▪ Przepisy uniemożliwiające małym producentom sprzedaż własnych produktów 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brak inwestorów ▪ Upadki małych gospodarstw ▪ Brak opłacalności gospodarstw ▪ Strach przed unowocześnieniem ▪ Polityka państwa niesprzyjająca instytucjom zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej (podatki, biurokracja, brak ulg)

INFRASTRUKTURA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pałac w Kozłowie (dużo turystów) ▪ Gospodarstwa ekologiczne ▪ Kozłowiecki park krajobrazowy ścieżki rowerowe, szlaki piesze ▪ Gospodarstwa agroturystyczne ▪ Istniejące złoża ropy ▪ Duże zasoby ludzkie ▪ Świeże powietrze ▪ Czysta woda ▪ Aktywna OSP ▪ Świetlice wiejskie ▪ Kopalnie piachu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brak ścieżek rowerowych, traktów pieszych, placów zabaw, boiska ▪ Zła jakość dróg (Dąbrówka, Kozłówka, Syry, Samokłęski 2) ▪ Brak zaplecza gastronomicznego ▪ Brak miejsc wypoczynkowych ▪ Bezrobocie ▪ Brak oświetlenia ▪ Słaba komunikacja (mała ilość autobusów) ▪ Brak spółki wodnej ▪ Zanieczyszczenie lasów i rowów przydrożnych ▪ Niski budżet gminy ▪ Świetlice w złym stanie lub ich brak ▪ Niski procent skanalizowania gminy (brak przydomowych oczyszczalni)
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przyciągnięcie turystów i przedsiębiorców ▪ Tworzenie miejsc pracy ▪ Większy przyrost naturalny ▪ Integracja ludności ▪ Pozyskiwanie funduszy europejskich , z ochrony środowiska ▪ Przyciąganie inwestorów ▪ Organizowanie szkoleń i kursów ▪ Lepsza komunikacja (autobusy, busy) ▪ Oświetlenie ledowe ▪ Sieć szerokopasmowa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emigracja młodych ludzi ▪ Zmiana miejsc zamieszkania ▪ Słaba stopa życiowa mieszkańców ▪ Brak perspektyw na pracę ▪ Brak inwestorów i pracodawców ▪ Niskie dochody ▪ Brak środków na rozwój przedsiębiorstw ▪ Zanieczyszczenie środowiska ▪ Duże zadłużenie gminy i małe możliwości zwiększania dochodów

IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Rozwój gospodarczy gminy zależy od działań i stanowiska władz lokalnych oraz zaangażowania, aktywności i współpracy partnerów społecznych i gospodarczych. Powinny one spełniać następujące cele:

- wspieranie lokalnej przedsiębiorczości;
- zachęcanie nowych inwestorów do inwestowania na terenie gminy poprzez stwarzanie udogodnień organizacyjnych i prawnych;
- poprawę infrastruktury technicznej;
- podnoszenie kwalifikacji i umiejętności mieszkańców;
- aktywizację społeczności lokalnej.

Najważniejszymi czynnikami rozwoju lokalnego są:

- zatrudnienie – ważne jest powstawanie nowych firm i rozwój istniejących, co prowadzi do tworzenia nowych miejsc pracy oraz wprowadzanie nowych technologii;
- baza dla rozwoju – np. zasoby środowiska naturalnego, rozwinięta infrastruktura, dogodne tereny pod inwestycje, przedsiębiorczość, jakość kadr;
- zalety lokalizacji – położenie geograficzne gminy oraz dogodna komunikacja – jeżeli gmina jest miejscem do którego łatwo dojechać oraz będzie dobrze rozwinięta łączność komunikacyjna, zwiększa się atrakcyjność gminy pod względem inwestycyjnym i turystycznym;
- zasoby wiedzy – ważne są kwalifikacje i umiejętności mieszkańców.

Wymienione wyżej czynniki są uniwersalne z punktu widzenia każdej gminy, w przypadku Gminy Kamionka należałoby je dostosować do zdiagnozowanych uwarunkowań rozwoju społeczno-gospodarczego:

- atrakcyjność inwestycyjna powiązana z istniejącym potencjałem turystycznym, jako podstawowy czynnik rozwoju gospodarczego gminy spowoduje lokalizację przedsiębiorstw usługowych, produkcyjnych, rozwój rynków zbytu i zaopatrzenia, dostępność usług specjalistycznych;
- dostępność komunikacyjna jako podstawowy warunek lokalizacji przedsiębiorstw produkcyjnych, usługowych i handlowych oraz zabudowy mieszkaniowej - przyrostu liczby stałych mieszkańców;
- zewnętrzna i wewnętrzna spójność komunikacyjna obszaru Gminy - sprzyja sprawnie funkcjonującemu transportowi publicznemu (dogodny dojazd do pracy, szkół i uczelni), optymalnemu wykorzystaniu zasobów Gminy (m.in. elastyczne wykorzystanie budynków oświatowych, infrastruktury społecznej), poprawie warunków życia mieszkańców, rozwojowi lokalnego rynku zbytu i pracy, integracji mieszkańców, zwiększeniu atrakcyjności inwestycyjnej Gminy i ochronie środowiska naturalnego.

Podsumowaniem diagnozy strategicznej są wnioski i rekomendacje dotyczące przyszłych kierunków rozwoju. Projekcja przyszłości jest obrazowym przedstawieniem możliwości rozwojowych, jakie stwarzają uwarunkowania zewnętrzne i szanse tkwiące w uwarunkowaniach wewnętrznych, z

uwzględnieniem ograniczeń tkwiących w sferach społeczno–gospodarczej i przyrodniczej.

Analiza potencjału Gminy wskazuje na możliwość rozwoju kilku funkcji Gminy Kamionka, które powinny stać się dla niej głównymi wytycznymi rozwoju i doprowadzić do pożądanych przeobrażeń społeczno–gospodarczych:

- funkcja turystyczna,
- funkcja społeczna,
- funkcja mieszkaniowo-rekreacyjna,
- funkcja gospodarcza,
- funkcja ochrony środowiska.

Diagnoza sytuacji Gminy Kamionka oraz przeprowadzona analiza SWOT wskazuje na to, że obecnie główny nacisk należy położyć na gospodarkę, w tym turystykę i społeczeństwo, ponieważ stan środowiska naturalnego nie stanowi zagrożenia dla zrównoważonego rozwoju Gminy. Nie oznacza to jednak, że środowisko naturalne może pozostawać poza uwagą społeczną. Obecny, dobry stan środowiska naturalnego nie zwalnia władz Gminy oraz mieszkańców z podejmowania przedsięwzięć inwestycyjnych służących dalszej jego ochronie. Wyrównanie szans rozwojowych wszystkich dziedzin jest warunkiem postępu, przez który należy rozumieć poprawę ogólnej zamożności i warunków życia człowieka.

Szansą rozwojową dla Gminy Kamionka jest rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w kierunku turystyki i rekreacji, co jest jednym z najważniejszych niewykorzystanych dotychczas przez Gminę możliwości rozwoju. Gmina, poprzez czyste środowisko naturalne i piękno krajobrazu stanowi bardzo atrakcyjne miejsce do zamieszkania. Jednocześnie należy zadbać o społeczną sferę życia człowieka. Analiza SWOT wskazuje na duże zaniedbania m.in. w sferze ochrony zdrowia mieszkańców (w tym zakresie wynikające z braku środków finansowych na te cele). Na uwagę zasługuje również niewystarczająca (niedopasowana do potrzeb) oferta spędzania wolnego czasu skierowana do dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Z punktu widzenia ochrony środowiska niezbędne jest zadbanie o rozwój infrastruktury kanalizacyjnej oraz dalsza walka z nielegalnymi śmietniskami, czy też nieszczelnymi przydomowymi szambami. Innymi słowy działania dotyczące rozwoju Gminy powinny iść w kierunku poprawy jakości i poziomu życia mieszkańców poprzez poprawę infrastruktury, stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości, tworzenie nowych miejsc pracy oraz zachowanie i promocję walorów krajobrazu i środowiska.

Należy więc:

- wspierać lokalne inicjatywy podejmowania działalności gospodarczej, w tym związanej z usługami turystycznymi i tworzyć warunki zachęcające do lokalizowania na terenie gminy przedsiębiorstw,
- wspierać mieszkańców w procesie podnoszenia wiedzy i kwalifikacji, oraz inicjatywach społecznych i gospodarczych,
- stworzyć małą infrastrukturę rekreacyjną np. place zabaw dla dzieci,
- zadbać o bezpieczeństwo ruchu pieszych poprzez budowę chodników oraz oświetlenia ulicznego i parkingów,
- rozwinąć infrastrukturę drogową, zwłaszcza drogi powiatowe oraz doprowadzić do zewnętrznej i wewnętrznej spójności komunikacyjnej Gminy,
- umacniać pozycję miejscowości Kamionka, jako silnego ośrodka kultury, i przedsiębiorczości,
- wykorzystać walory środowiskowe i kulturowe do rozwoju turystyki, w tym agroturystyki i turystyki weekendowej a także rekreacji, co stanowić może podstawowe lub dodatkowe źródło dochodów mieszkańców.

V. ANALIZA PROBLEMÓW GMINY KAMIONKA

Zasadniczym punktem wyjścia w procesie opracowania Strategii Rozwoju jest przeprowadzenie analizy problemów. Pozwala to na dokonanie bardziej szczegółowego opisu rzeczywistości, uwzględniającego wszystkie dziedziny działalności, które ze względu na pewne niedociągnięcia wymagają działań naprawczych.

Analizę problemów Gminy przeprowadzono podczas warsztatów strategicznych, w których wzięli udział przedstawiciele społeczności lokalnej Gminy Kamionka.

Zidentyfikowane problemy zostały odniesione do poszczególnych dziedzin związanych z funkcjonowaniem samorządu gminnego i zostały podzielone na 13 zasadniczych kategorii.

Obszar 1: Ład przestrzenny, gospodarka nieruchomościami, ochrona środowiska i przyrody oraz gospodarka wodna,

- nierozwiązany problem zaśmiecania lasów i pól
- niewystarczające pielęgnowanie pomników przyrody
- brak rozwiązania prawnego wspólnot wiejskich
- słaba świadomość wśród mieszkańców w kwestiach palenia śmieci, wypalania traw
- brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części gminy - a tam gdzie jest – jest niedostosowany do potrzeb
- niekorzystne dla mieszkańców i inwestorów rozwiązania i zapisy w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego
- występowanie na terenie gminy terenów zaniedbanych przez prywatnych właścicieli.
- nieefektywne funkcjonowanie gospodarki wodno – melioracyjnej - brak spółki wodnej
- brak lokali na terenie gminy na wykorzystanie dla mieszkań komunalnych
- brak w dokumentach planistycznych gminy wyznaczonych terenów do rozwoju infrastruktury mieszkaniowej, usługowej, działalności gospodarczej w każdym sołectwie na terenie gminy Kamionka.
- niezadowalający stan techniczny oraz wyposażenie GOK, przedszkola, szkół
- mała możliwość użytkowania obiektów użyteczności publicznej przez lokalną społeczność
- brak rewitalizacji boiska przy rzece w Kamionce
- brak zagospodarowania placu przy bibliotece publicznej
- obiekty użyteczności publicznej nie przystosowane dla osób niepełnosprawnych
- słabe oznaczenie obiektów użyteczności publicznej- nieatrakcyjne
- brak muzeum regionalnego, tradycji lokalnej
- słabe wykorzystanie infrastruktury w świetlicach wiejskich

- Brak stałego miejsca imprez lokalnych
- Zła dostępność ludzi starszych, chorych, niepełnosprawnych do lokali U.G
- Za mało koszy na śmieci, wiat przystankowych

Obszar 2: gminne drogi, ulice, mosty, place oraz organizacja ruchu drogowego, komunikacja publiczna,

- Zły stan techniczny większości dróg gminnych i powiatowych
- Brak wystarczającej ilości poboczy w części dróg
- Mała ilość ścieżek rowerowych
- Niewystarczająca ilość i zły stan techniczny oświetlenia ulicznego
- Zaniedbane drogi wjazdowe do pól
- Niedrożne przepusty pod mostami i pod dojazdami do posesji
- Niedokończona droga w Stanisławowie Dużym Zarastanie poboczy przez drzewa i krzewy
- Brak utwardzonej powierzchni na drodze z Kamionki przez Ostrów do Rudki Gołębskiej
- Zniszczone ulice w Kamionce przez budowę kanalizacji
- Niedostosowane pobocza i krawężniki dla wózków inwalidzkich i dziecięcych
- Zły stan chodnika z lewej strony ulicy Grobelnej w kierunku cmentarza
- Niezagospodarowany plac w Kamionce (tzw. stary basen)
- Brak zagospodarowania boiska nad rzeką w Kamionce
- Brak ronda w centrum Kamionki – częste kolizje
- Brak spowalniaczy ruchu przy wjeździe do Kamionki
- Słabe oznakowanie gminy - słaby wizerunek
- Zaniedbane i zaśmiecone rowy przydrożne
- Mała ilość miejsc parkingowych
- Słabe połączenia komunikacyjne małych miejscowości z ośrodkami miejskimi
- Źle rozplanowane czasy odjazdów komunikacji zbiorowej

Obszar 3: Wodociągi i zaopatrzenie w wodę, kanalizacja, usuwanie i oczyszczanie ścieków komunalnych, utrzymanie czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwianie odpadków komunalnych, zaopatrzenie w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,

- Brak ekologicznych oczyszczalni przydomowych
- Brak programów wsparcia budowy oczyszczalni przydomowych
- Istniejące dzikie wysypiska w lasach
- Brak wystarczającej ilości latarni przy drogach
- Słabe ciśnienie wody w dni ciepłe
- Wylewanie nieczystości na pola
- Słabe skanalizowanie na terenie gminy
- Przestarzała sieć wodociągowa w Kamionce
- Brak dostępu do gazu ziemnego

- Mała świadomość społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska i ekologii
- Brak ujęcia wody pitnej dla mieszkańców w centrum Kamionki

Obszar 4: Ochrona i promocja zdrowia, pomoc społeczna

- Słaby dostęp do ośrodka zdrowia
- Brak lekarzy specjalistów
- Małe wykorzystanie profilaktyki zdrowotnej
- Brak edukacji zdrowotnej (tzw. Szkół Zdrowia) w poszczególnych miejscowościach
- Długie kolejki do lekarza rodzinnego
- Brak imprez plenerowych promujących zdrowie
- Słabe wyposażenie ośrodka zdrowia w sprzęt potrzebny do badań
- Brak opieki lekarskiej w dni wolne i święta
- Brak opieki stomatologicznej na NFZ
- Brak promocji zdrowego trybu życia
- Niska świadomość mieszkańców w zakresie zdrowego trybu życia
- Mało terenów rekreacyjnych- (siłownie na wolnym powietrzu, boiska wielofunkcyjne)
- Słabe zaangażowanie oświaty w promocję zdrowego trybu życia u dzieci
- Opieszałość lekarzy
- Brak programu opieki nad osobami starszymi
- Problemy z ludźmi nadużywającymi alkoholu
- Małe wykorzystywanie osób bezrobotnych przy placach inwestycyjnych
- Słaba opieka nad dziećmi z rodzin patologicznych
- Niewystarczająca kontrola rodzin objętych opieką GOPS
- Brak opieki nad osobami samotnymi
- Słabe wykorzystanie Centrum Integracji społecznej

Obszar 5: Edukacja publiczna

- Małe zainteresowanie środowiska imprezami integracyjnymi
- Zły stan techniczny przedszkola samorządowego w Kamionce
- Brak dostępu do usług opieki nad dziećmi w okresie wakacji
- Za mało kół zainteresowań i zabaw dla dzieci
- Za mała oferta związana z nauką języków
- Za mało rozwinięta świadomość ekologiczna społeczeństwa
- Niska jakość kształcenia w placówkach oświatowych
- Niewykorzystywanie przez nauczycieli odpowiednich narzędzi motywujących do nauki
- Niska świadomość rodziców w zakresie wychowania dziecka
- Przerzucanie problemów edukacyjnych na instytucje, natomiast w rodzinach niewiele w tym kierunku się dzieje

Obszar 6: Kultura, biblioteki gminne i inne instytucje kultury oraz ochrona zabytków i opieka nad zabytkami

- Brak klubu filmowego w ośrodku kultury
- Brak oferty kulturalnej dla młodzieży
- Niska działalność w świetlicach wiejskich
- Słabe zaangażowanie społeczności w imprezy kulturalne
- Mała liczba animatorów kultury
- Słabe zaangażowanie młodzieży- brak kół zainteresowań
- Niewykorzystanie potencjału ludzkiego gminy dla rozwoju kultury
- Mała aktywność kulturalna instytucji gminnych
- Brak alternatywy muzycznej dla młodzieży w GOK-u
- Niewystarczająca liczba merytorycznych pracowników GOK-u
- Brak środków na ochronę i opiekę nad zabytkami na terenie gminy
- Brak wpisu wielu zabytków do rejestru zabytków
- Brak szerszej i skoordynowanej informacji na temat imprez na terenie gminy
- Ograniczony dostęp ludzi starszych do bibliotek, kultury
- Za mało widoczna współpraca biblioteki z GOK
- Słabe zaangażowanie szkół gminnych w działalność kulturalną
- Brak koncepcji ochrony zabytków- kapliczki przydrożne, stara plebania
- Brak programu gminnego dotyczącego odnowienia zabytków na terenie gminy Kamionka
- Brak należytej oferty kulturalnej dla poszczególnych grup społecznych

Obszar 7: Kultura fizyczna i turystyka, w tym tereny rekreacyjne i urządzenia sportowe

- Brak wielofunkcyjnego obiektu sportowego spełniającego warunki i ogólnodostępnego dla mieszkańców
- Brak boiska wielofunkcyjnego ogólnie dostępnego dla mieszkańców gminy
- Niezagospodarowane boisko w Samokłeskach
- Brak boiska do tenisa ziemnego
- Brak oznaczeń tras rowerowych
- Za mało terenów rekreacyjnych i rozrywkowych oraz wypoczynkowych na wsiach
- Mało organizowanych imprez o charakterze masowym
- Brak oferty typu fitness
- Mała ilość bezpiecznych tras rowerowych, chodników
- Mała ilość placów zabaw dla dzieci
- Brak promocji lokalnych twórców ludowych
- Brak siłowni na wolnym powietrzu
- Niewykorzystanie zasobów turystycznych i walorów środowiska
- Słabe wykorzystanie istniejącej infrastruktury sportowej przez mieszkańców

- Brak usystematyzowanej bazy turystycznej tablic informatycznych o miejscach i ich szczególnym znaczeniu
- Brak oznaczeń miejsc zabytkowych
- Niewykorzystanie potencjału terenów sportowych, konieczność zagospodarowania terenów boiska Pasternik i za CPN
- Brak zaplecza lekkoatletycznego przy Zespole Szkół w Kamionce

Obszar 8: Przedsiębiorczość, wsparcie rolnictwa, zbyty produktów lokalnych, targowiska i hale targowe, tereny inwestycyjne, obsługa inwestorów, wsparcie i współpraca z biznesem

- Brak stabilnego działania i rozwoju dla jednoosobowych firm
- Za mało terenów inwestycyjnych dla inwestorów
- Brak centrum zbytu produktów rolnych
- Brak opłacalności w działalności firm usługowych
- Braki targowisk i hal do promocji produktów lokalnych
- Słaba współpraca gminy z biznesem
- Mała aktywność lokalnego środowiska, brak porad, doradztwa dla osób chcących zakładać własną działalność
- Brak promocji produktów lokalnych- istnieją duże możliwości wspierania ich rozwoju
- Małe wsparcie gminy dla rolników
- Słabe kontakty gminy z organizacjami biznesowymi
- Brak udziału producentów rolnych , biznesu w targach wystawach i giełdach
- Niewykorzystanie potencjału turystycznego dla rozwoju gospodarczego
- Brak programu rozwoju turystyki
- Brak targowiska gminnego

Obszar 9: Zieleń gminna i zadrzewienia, parki,

- Brak opracowanej koncepcji zagospodarowania terenów zieleni (w centralnych terenach miejscowości)
- Brak firmy specjalistycznej, zajmującej się opieką i zagospodarowaniem przestrzeni, parki czy zieleni
- Brak należytej ilości sprzętu do gospodarki zielenią
- Zaniechana zieleni w miejscach publicznych
- Mała ilość zagospodarowanych parków do użytku publicznego
- Słaba dbałość o pomniki przyrody
- Brak zagospodarowania gminnych terenów zieleni drzewa, lasy, kwiaty
- Niska świadomość mieszkańców w zakresie ochrony zieleni, własnych ogródków
- Słaba promocja przez gminę dbania przez właścicieli o własne obejścia

- Nic się nie robi w sprawie pomnikowych, wiekowych drzew na terenie parafii, brak próby porozumienia w tej sprawie
- Istniejące problemy starych drzew rosnących przy drogach
- Rozrastające się krzaki na drogi
- Brak sprzętu do pielęgnacji zieleni we wsiach

Obszar 10: Porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa

- Niedostateczne oświetlenie uliczne
- Brak magazynu przeciwpowodziowego
- Słaba dbałość o porządek publiczny
- Nieczyszczone rowy melioracyjne
- Słaba współpraca służb z mieszkańcami
- Niskie zaangażowanie służb bezpieczeństwa w sprawach gminy
- Niewystarczający monitoring kluczowych rejonów gminy
- Słabe zaangażowanie mieszkańców w działalność OSP
- Szkody rolnicze wyrządzane przez aktywność zwierząt
- Słabe zaangażowanie OSP w działalność społeczną
- Brak drużyn młodzieżowych OSP (nie ma współpracy ze szkołą)
- Mało spotkań przedstawicieli policji z młodzieżą, brak pogadanek uświadamiających
- Mało przejść na ulicach

Obszar 11: Polityka prorodzinna, w tym zapewnienie kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,

- Brak modernizacji przedszkola w Kamionce
- Brak opieki dla dzieci poniżej trzeciego roku życia
- Brak darmowych porad prawnych
- Trudności w dostępie lekarzy- specjalistów
- Brak placu zabaw dla dzieci ogólnodostępnego w Kamionce
- Zbyt mała oferta porad pedagogiczno- psychologicznych dla rodziców oraz terapii dla dzieci
- Mała dostępność porad i ćwiczeń logopedycznych dla dzieci
- Małe możliwości zagospodarowania czasu dla dzieci i rodziców
- Słabe zaangażowanie instytucji gminnych w promowanie rodzin
- Mało projektów na rzecz dzieci i rodzin
- Brak przedszkola w Samoklęskach
- Zbyt mało miejsca w przedszkolu w Kamionce

Obszar 12: Zarządzanie samorządem gminnym. aktywność społeczna, współpraca

- Słaba współpraca z organizacjami pozarządowymi
- Trudna mobilizacja mieszkańców do pracy na rzecz społeczności lokalnej, swojego otoczenia

- Bardzo małe zainteresowanie radnych w opracowaniu strategii rozwoju gminy na najbliższe lata
- Niska aktywność społeczna
- Mała liczba lokalnych liderów
- Brak programu aktywizacji lokalnej społeczności
- Niska świadomość mieszkańców w zakresie możliwości współdziałania z gminą
- Mała liczba organizacji pozarządowych
- Wśród społeczeństwa dominuje postawa wyczekiwania
- Brak konsultacji ze społecznością
- Brak spotkań gminnych radnych z wyborcami
- Brak zainteresowania społeczności życiem lokalnym
- Brak możliwości załatwiania spraw w części przez Internet
- Słaba współpraca z powiatem i innymi gminami w zakresie realizacji wspólnych projektów
- Słaba współpraca między przedsiębiorcami oraz między biznesem a gminą
- Brak zaangażowania oraz aktywności biznesu w inicjatyw społeczne
- Słabe wykorzystanie współpracy gminy z gminą z Francji,
- Słabe wsparcie gminy dla organizacji pozarządowych
- Mało działań gminy aktywizujących lokalną społeczność oraz biznes

Obszar 13: Promocja gminy wewnątrz i na zewnątrz

- Za mała promocja gminy oraz działań jakie są prowadzone i brak spotkań mieszkańców rodzin festyn rodzinny 1 raz w roku to za mało
- Mała aktywność w działaniu mieszkańców
- Brak planu promocji gminy
- Działania promocyjne nieskoordynowane z innymi gminami i powiatem
- Mała ilość narzędzi promocyjnych
- Niewielkie zaangażowanie instytucji gminnych i innych podmiotów w promocję
- Brak standardów wizualizacji gminy: jednolita kolorystyka, logo gminy, flaga, symbole, itd.
- Brak identyfikacji i promocji produktów lokalnych
- Brak współpracy w zakresie promocji z innymi gminami i powiatem
- Niewykorzystanie dokumentów strategicznych gminy do promocji
- Słaba przejrzystość działań gminy
- Słabe wykorzystanie potencjału związanego z walorami Kozłówki i Pałacu Zamoyskich oraz innych miejscowości gminy
- Mała współpraca z parafią, samoizolacja parafii od reszty, plebania mało udostępnia, zbiory, zabytki sztuki
- Słaba współpraca z innymi krajami, słaba wymiana międzynarodowa.

VI. MISJA, WIZJA - CEL GENERALNY STRATEGII

Ogólną misję strategii można wysnuć z zapisów ustawy o samorządzie gminnym. Artykuł 7 ustawy (Ustawa z dnia 8 marca 1990 r, O samorządzie gminnym, Dz. U. 01.142.1591) określa zakres działania i zadania Gminy.

Zgodnie z art. 7.1. ustawy o samorządzie gminnym zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych Gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy:

- ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;
- gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;
- wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz;
- działalności w zakresie telekomunikacji;
- lokalnego transportu zbiorowego;
- ochrony zdrowia;
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych;
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- gminnego budownictwa mieszkaniowego;
- edukacji publicznej;
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych;
- targowisk i hal targowych;
- zieleni gminnej i zadrzewień;
- cmentarzy gminnych;
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego;
- utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;
- polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej;
- wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej;
- promocji gminy;
- współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych;
- współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Zatem celem działania Gminy jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, co można rozumieć jako misję zapewnienia jak najlepszych warunków świadczenia usług społecznych, a co za tym idzie dążenie Gminy Kamionka do wyrównywania dysproporcji pomiędzy Gminą a innymi rejonami

województwa o wysokim poziomie rozwoju, co pozwoliłoby na stworzenie mieszkańcom optymalnych warunków do życia i rozwoju działalności.

Istota i cel działania samorządu gminnego oraz wypracowane podczas warsztatów strategicznych kierunki rozwoju Gminy pozwoliły na sformułowanie misji strategicznej Strategii Rozwoju Gminy Kamionka.

Misja Gminy Kamionka do 2030 roku jest

Dążenie do zrównoważonego rozwoju społecznego i gospodarczego gwarantującego odpowiednie warunki i jakość życia mieszkańców w oparciu o potencjał i walory gminy, aktywność mieszkańców, rozwój infrastruktury oraz współpracę i skuteczną promocję.

Osiągnięcie zakładanego celu generalnego strategii rozwoju jest nierozdzielnie związane z prowadzoną polityką rozwoju lokalnego. **Polityka rozwoju lokalnego** rozumiana jest jako świadoma i celowa działalność organów samorządu, zmierzająca do systematycznej poprawy konkurencyjności podmiotów gospodarczych i poziomu życia mieszkańców oraz wzrostu potencjału gospodarczego regionów, przyczyniającego się ostatecznie do rozwoju społeczno – gospodarczego kraju.

Wizja Gminy Kamionka

Wizja to stan docelowy, jaki uda się osiągnąć poprzez realizację misji – jest to więc perspektywa przyszłości.

Wizja Gminy Kamionka

Gmina Kamionka przyjazna dla ludzi

VII. OBSZARY PRIORYTETOWE - CELE STRATEGICZNE

Cele strategiczne formułuje się w obszarach priorytetowych – to jest tych aspektach życia społecznego i gospodarczego, które mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia stanu rzeczy określonego w celu generalnym strategii.

Celem generalnym Strategii Rozwoju Gminy Kamionka jest:

Dążenie do zrównoważonego rozwoju społecznego i gospodarczego gwarantującego odpowiednie warunki i jakość życia mieszkańców w oparciu o potencjał i walory gminy, aktywność mieszkańców, rozwój infrastruktury oraz współpracę i skuteczną promocję.

Aby ten cel mógł być zrealizowany, należy podjąć działania w następujących domenach rozwojowych:

ROZWÓJ SPOŁECZNY ROZWÓJ GOSPODARCZY ROZWÓJ INFRASTRUKTURY

Uzasadnienie wyboru domen rozwojowych strategii

Domena I ROZWÓJ SPOŁECZNY

Rozwój kapitału ludzkiego i aktywne społeczeństwo obywatelskie jest podstawową siłą napędową w procesie kształtowania rozwoju lokalnego. Jednym z głównych celów strategicznych powinno być **wzmocnienie poczucia tożsamości mieszkańców**. Może się to stać poprzez na przykład organizowanie lokalnych przedsięwzięć kulturalnych związanych z tradycjami tego obszaru. Powinny się również rozwijać inicjatywy lokalne na rzecz odnowy miejsc ważnych historycznie. Aktywność kulturalna mieszkańców jest możliwa jeśli będą tworzone i będą się rozwijać ośrodki kulturalne i infrastruktura kultury, szczególnie na terenach wiejskich.

Dla potrzeb organizacji zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz poprawy atrakcyjności oferty spędzania czasu wolnego należy zwiększyć wykorzystanie istniejącej infrastruktury oświatowej, dzięki czemu wzrośnie dostępność oferty dla mieszkańców, bez kreowania dodatkowych kosztów. Dostępność budynków oświatowych zwiększy możliwości realizacji programów profilaktyki zdrowotnej, rozwoju sportu, promocji zdrowego stylu życia, wsparcia

funkcjonowania rodziny oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Kolejnym z celów strategicznych w tym obszarze jest poprawa jakości nauczania oraz oferty edukacyjnej. Zasadne jest wprowadzenie do programu nauczania wiedzy o lokalnym dziedzictwie, promocji regionu i kultury/historii lokalnej. Z punktu widzenia rozwoju gospodarczego i przeciwdziałania bezrobociu należy dostosować kierunki kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych do potrzeb rynku pracy oraz uatrakcyjnić ofertę edukacyjną poprzez poprawę wyposażenia szkół i placówek przyszkolnych w sprzęt i pomoce naukowe.

W rozwoju społeczności lokalnej aktywną rolę odgrywa lokalna administracja. Samorząd przyjazny dla społeczeństwa jest podstawą efektywnego jego funkcjonowania. Należy zatem doprowadzić do **poprawy jakości pracy jednostek administracji i wzrostu świadomości obywatelskiej mieszkańców**. Cel ten może zostać zrealizowany poprzez działania na rzecz podniesienia jakości kadr, szczególnie w administracji (szkolenia, usługi doradcze i wdrożeniowe), stworzenie systemów zarządzania wiedzą w JST, jak też stworzenie systemu monitoringu usług publicznych w Gminie.

Domena II ROZWÓJ GOSPODARCZY

Dużym problemem mieszkańców Gminy Kamionka jest brak atrakcyjnych miejsc pracy, który jest podstawową przyczyną utrudniającą poprawę warunków życia lokalnej społeczności, zniechęca mieszkańców do osiedlania się na terenie Gminy oraz stanowi barierę w jej rozwoju. Dlatego rozwój gospodarczy Gminy i oraz stworzenie atrakcyjnych miejsc pracy stanowią podstawowe uwarunkowania osiągnięcia celu strategicznego. Ważne jest przy tym także wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw działających na terenie Gminy Kamionka oraz lokalnej społeczności w zakresie rozwoju zawodowego, podnoszenia poziomu wiedzy i kwalifikacji, podejmowania inicjatyw przedsiębiorczości. W celu rozwoju gospodarczego Gminy należy wykorzystać jego potencjał turystyczny, kulturowy, historyczny i przyrodniczy, a także stworzyć warunki dla rozwoju i wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw, które mogłyby zaoferować mieszkańcom atrakcyjne miejsca pracy. Cel ten zostanie osiągnięty w szczególności poprzez promocję Gminy jako obszaru gospodarczego, stworzenie ośrodków i instytucji wspierających przedsiębiorczość lokalną, jak również dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy. Niezbędne w tym zakresie będzie tworzenie centrów i punktów informacji turystycznej, centrum obsługi inwestora oraz organizowanie cyklicznych imprez kulturalnych w oparciu i istniejący potencjał i dziedzictwo.

Współcześnie atrakcyjność gospodarcza, inwestycyjna, w tym turystyczna obszaru opiera się o zbudowanie i promocję lokalnej marki. Istotne działania i przedsięwzięcia na terenie Gminy powinny być spójne, mieć jasno sformułowane cele, i logiczny system wdrażania w pod szyldem jednej marki lokalnej. Można do tego doprowadzić m. in. poprzez udział w imprezach targowych, misjach itp., stworzenie portalu internetowego promującego lokalne atrakcje, jak również

stworzenie lokalnych map, przewodników i folderów i wydawnictw okolicznościowych.

Domena III ROZWÓJ INFRASTRUKTURY

Gmina Kamionka dysponuje stosunkowo dobrze rozwiniętą ilościowo infrastrukturą techniczną, jednakże ich stan techniczny oraz potencjał i możliwości zaspokojenia potrzeb społeczności gminy są na niskim poziomie.

Rozwój infrastruktury drogowej na obszarze Gminy warunkuje poprawę dostępności komunikacyjnej i ma bezpośredni związek z decyzjami inwestycyjnymi, zarówno w zakresie lokalizacji przedsiębiorstw produkcyjnych, usługowych i handlowych jak i zabudowy mieszkaniowej. Nakłady inwestycyjne na budowę infrastruktury drogowej spowodują przyrost wpływów budżetowych w podatku od nieruchomości i udziałów w podatku dochodowym, ograniczą wydatki na ich utrzymanie, będą stymulowały rozwój lokalnego rynku pracy i przyrost stałych mieszkańców Gminy. Inwestycje w infrastrukturę drogową umożliwią zewnętrzną i wewnętrzną spójność komunikacyjną obszaru Gminy, poprawią funkcjonalność transportu publicznego (dogodny dojazd do pracy, szkół i uczelni), umożliwią optymalne wykorzystanie zasobów Gminy (m.in. elastyczne wykorzystanie budynków oświatowych, infrastruktury społecznej), poprawią jakość warunków życia mieszkańców i będą korzystnie oddziaływać na ochronę środowiska naturalnego (m.in. komunikacja publiczna, ograniczenie emisji pyłów i hałasu).

Słabo jest rozwinięta infrastruktura turystyczna, sportowa i rekreacyjna, co wpływa ujemnie na jakość życia mieszkańców, zniechęca ludzi z zewnątrz do osiedlania się na terenie Gminy, oraz potencjalnych inwestorów do inwestowania, a także nie pozwala na wykorzystanie potencjału turystycznego i walorów gminy dla rozwoju turystyki. Słabo rozwinięta infrastruktura kulturalna i sportowa wpływa negatywnie na poziom rozwoju psychofizycznego młodzieży oraz przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym. W związku z tym należy zwrócić szczególną uwagę na stan i zasoby infrastruktury społecznej, sportowej i rekreacyjno-turystycznej. Podjąć próby jej rozwoju, rozbudowy, budowy nowych placówek oraz unowocześniania istniejących obiektów. Rozwój infrastruktury społecznej, sportowej oraz rekreacyjno-turystycznej wpłynie z korzyścią nie tylko poprawę warunków życia mieszkańców, rozwój społeczny, ale również na podniesienie atrakcyjności terenu Gminy, poprawę możliwości korzystania z wypoczynku i rekreacji przez samych mieszkańców i osób przyjeżdżających z zewnątrz.

Istotnym celem, który współcześnie warunkuje odpowiednią jakość infrastruktury na danym obszarze, jest właściwa dostępność do usług teleinformatycznych. Cel może zostać zrealizowany przede wszystkim poprzez zbudowanie sieci Internetu szerokopasmowego oraz promowanie nowoczesnych rozwiązań informatycznych, które zostaną wykorzystane zarówno przez podmioty gospodarcze oraz instytucjonalne, ale także mieszkańców Gminy.

Cel generalny Strategii oraz wynikające z niego priorytety – kierunki rozwoju Gminy, osiągnięty zostanie poprzez realizację celów strategicznych.

*Dla Strategii Rozwoju Gminy Kamionka, w perspektywie lat 2015 – 2030
wyznaczono następujące cele strategiczne:*

Domena I ROZWÓJ SPOŁECZNY

Cel strategiczny 1:

Rozwój i kształtowanie przyjaznej i estetycznej przestrzeni publicznej oraz ochrona i efektywne zagospodarowanie środowiska i przyrody

Cel strategiczny 2:

Ochrona i promocja zdrowia mieszkańców

Cel strategiczny 3:

Wsparcie osób potrzebujących oraz przeciwdziałanie wykluczeniu

Cel strategiczny 4:

Poprawa i rozwój edukacji publicznej, oświaty i wychowania

Cel strategiczny 5:

Promocja i rozwój kultury oraz ochrona i pielęgnowanie zabytków i dziedzictwa kulturowego

Cel strategiczny 6:

Rozwój rekreacji oraz kultury fizycznej i sportu

Cel strategiczny 7:

Poprawa bezpieczeństwa obywateli oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym

Cel strategiczny 8:

Promocja i realizacja polityki prorodzinnej gminy mająca, której główną wartością jest dobro rodziny w celu zahamowania istniejących negatywnych trendów w rozwoju ludności oraz przygotowania dzieci i młodzieży do pełnienia funkcji rodzinnych i społecznych

Cel strategiczny 9:

Aktywizacja lokalnej społeczności poprzez rozwój inicjatyw lokalnych oraz wsparcie rozwoju trzeciego sektora

Cel strategiczny 10:

Poprawa jakości i przejrzystości zarządzania gminą poprzez rozwój procesu konsultacji społecznych oraz poprawę wizerunku gminy

Domena II ROZWÓJ GOSPODARCZY

Cel strategiczny 1:
Rozwój przedsiębiorczości i wzrost aktywności gospodarczej;

Cel strategiczny 2:
Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej gminy

Cel strategiczny 3:
Wsparcie rolnictwa oraz promocja i rozwój lokalnych produktów;

Cel strategiczny 4:
Poprawa wizerunku gminy poprzez skuteczną promocję wewnętrzną na zewnątrz

Cel strategiczny 5:
Rozwój turystyki i poprawa atrakcyjności turystycznej Gminy poprzez wykorzystanie zasobów i dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego

Domena III ROZWÓJ INFRASTRUKTURY

Cel strategiczny 1:
Rozwój infrastruktury drogowej i komunikacyjnej

Cel strategiczny 2:
Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej

Cel strategiczny 3:
Rozwój infrastruktury kulturalnej i poprawa jakości dziedzictwa kulturowego

Cel strategiczny 4:
Poprawa i rozwój infrastruktury oświatowej i edukacyjnej

Cel strategiczny 5:
Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

Cel strategiczny 6:
Rozwój nowoczesnych źródeł energii, w tym energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych

VIII. CELE OPERACYJNE - drugi poziom planu strategicznego

Cele operacyjne stanowią uszczegółowienie celów strategicznych i są podstawą dla określenia kierunków działań, co przekłada się w dalszym etapie planowania na wyznaczenia szczegółowych zadań do realizacji. W ten sposób cele operacyjne stanowią podstawę i uzasadnienie do umieszczania konkretnych zadań w Programie Rozwoju Gminy, programach branżowych, czy Wieloletnim Planie Inwestycyjnym. Niektóre cele operacyjne są równoważne z celami strategicznymi.

W ramach trzech priorytetów oraz celów strategicznych realizowane będą następujące cele operacyjne:

Cele strategiczne oraz cele operacyjne w ramach poszczególnych domen rozwojowych

Domena I ROZWÓJ SPOŁECZNY

Cel strategiczny I.1:

Rozwój i kształtowanie przyjaznej i estetycznej przestrzeni publicznej oraz ochrona i efektywne zagospodarowanie środowiska i przyrody

- Cel operacyjny I.1.1: Podniesienie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców
- Cel operacyjny I.1.2: Ochrona i pielęgnowanie dziedzictwa przyrodniczego
- Cel operacyjny I.1.3: Poprawa funkcjonowania gospodarki wodno-melioracyjnej
- Cel operacyjny I.1.4: Zagospodarowanie i poprawa wizerunku terenów zaniedbanych przez prywatnych właścicieli
- Cel operacyjny I.1.5: Poprawa jakości i stanu środowiska naturalnego poprzez likwidację dzikich wysypisk śmieci oraz oczyszczenie i zadbanie o przydrożne rowy
- Cel operacyjny I.1.6: Rewitalizacja zdegradowanych obszarów na terenie Gminy
- Cel operacyjny I.1.7: Promocja wśród właścicieli gospodarstw rolnych ekologicznych rozwiązań w gospodarce ściekowej
- Cel operacyjny I.1.8: Kompleksowe i spójne zagospodarowanie przestrzenne Gminy we współpracy i w oparciu o szerokie konsultacje ze społecznością lokalną
- Cel operacyjny I.1.9: Organizacja konkursów i innych przedsięwzięć dla mieszkańców i przedsiębiorców mających na celu poprawę ładu przestrzennego i wizerunku użytkowanych terenów
- Cel operacyjny I.1.10: Rozwój gminnego budownictwa mieszkaniowego

- Cel operacyjny I.1.11: Efektywne zagospodarowanie terenów zielonych i parków należących do gminy

**Cel strategiczny I.2:
Ochrona i promocja zdrowia mieszkańców**

- Cel operacyjny I.2.1: Poprawa i zwiększenie dostępu do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej
- Cel operacyjny I.2.2: Rozwój profilaktyki zdrowotnej
- Cel operacyjny I.2.3: Organizacja imprez i innych projektów służących ochronie zdrowia i profilaktyce zdrowotnej
- Cel operacyjny I.2.4: Wdrażanie programów promocji i profilaktyki zdrowotnej oraz przeciwdziałania uzależnieniom (nikotynizm, alkoholizm, narkomania)

**Cel strategiczny I.3:
Wsparcie osób potrzebujących oraz przeciwdziałanie wykluczeniu**

- Cel operacyjny I.3.1: Opracowanie kompleksowego programu opieki nad osobami starszymi z terenu gminy
- Cel operacyjny I.3.2: Uruchomienie punktów doradztwa prawnego, psychologicznego
- Cel operacyjny I.3.3: Promocja idei ekonomii społecznej i współpraca z instytucjami pozarządowymi w zakresie promocji i tworzenia spółdzielni społecznych
- Cel operacyjny I.3.4: Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych
- Cel operacyjny I.3.5: Efektywne wykorzystanie Centrum Integracji Społecznej w Kamionce

**Cel strategiczny I.4:
Poprawa i rozwój edukacji publicznej, oświaty i wychowania**

- Cel operacyjny I.4.1: Stworzenie możliwości zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży w okresie wakacji i ferii zimowych
- Cel operacyjny I.4.2: Podniesienie jakości kształcenia w placówkach oświatowych
- Cel operacyjny I.4.3: Podniesienie świadomości rodziców w zakresie właściwego kształtowania postaw i wychowania dzieci
- Cel operacyjny I.4.4: Zwiększenie oferty zajęć pozalekcyjnych rozwijających pozaszkolne zainteresowania dzieci i młodzieży.
- Cel operacyjny I.4.5: Zwiększenie poziomu edukacji dotyczącej dziedzictwa kulturowego i historycznego kraju i regionu

**Cel strategiczny I.5:
Promocja i rozwój kultury oraz ochrona i pielęgnowanie zabytków i dziedzictwa kulturowego**

- Cel operacyjny I.5.1: Rozwój kulturalny społeczności lokalnej poprzez

poprawę i rozwój oferty i aktywności Gminnego Ośrodka Kultury oraz innych instytucji działających w sferze kultury na terenie gminy

- Cel operacyjny I.5.2: Aktywizacja lokalnych społeczności poprzez wykorzystanie potencjału istniejących świetlic wiejskich
- Cel operacyjny I.5.3: Wzrost zaangażowania mieszkańców, w szczególności młodzieży w organizowane przedsięwzięcia kulturalne
- Cel operacyjny I.5.4: Wykorzystanie potencjału mieszkańców gminy dla rozwoju kultury
- Cel operacyjny I.5.5: Tworzenie miejsc pamięci historycznej oraz służących kultywowaniu tradycji i dziedzictwa kulturowego
- Cel operacyjny I.5.6: Zwiększenie aktywności kulturalno-oświatowej przez biblioteki
- Cel operacyjny I.5.7: Ochrona, rewitalizacja i odnowienie lokalnych zabytków i pomników historycznych
- Cel operacyjny I.5.8: Stworzenie szerszego i skoordynowanego systemu informacji i promocji działalności kulturalnej i organizowanych przedsięwzięć

Cel strategiczny I.6: Rozwój kultury fizycznej i sportu

- Cel operacyjny I.6.1: Zwiększenie ilości organizowanych imprez sportowych i rekreacyjnych
- Cel operacyjny I.6.2: Zwiększenie wykorzystania istniejącej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej przez mieszkańców

Cel strategiczny I.7: Poprawa bezpieczeństwa obywateli oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym

- Cel operacyjny I.7.1: Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców poprzez wzrost współpracy służb z mieszkańcami i innymi instytucjami
- Cel operacyjny I.7.2: Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców poprzez rozwój monitoringu kluczowych terenów gminy
- Cel operacyjny I.7.3: Wzrost zaangażowania mieszkańców w działalność OSP
- Cel operacyjny I.7.4: Promowanie zachowań prospołecznych wśród młodzieży
- Cel operacyjny I.7.5: Zwiększenie efektywności przeciwdziałania zagrożeniom pożarowym poprzez unowocześnienie wyposażenia jednostek straży pożarnej oraz promocję i informowanie lokalnej społeczności o istniejących zagrożeniach

Cel strategiczny I.8:
Promocja i realizacja polityki prorodzinnej gminy mająca, której główną wartością jest dobro rodziny w celu zahamowania istniejących negatywnych trendów w rozwoju ludności oraz przygotowania dzieci i młodzieży do pełnienia funkcji rodzinnych i społecznych

- Cel operacyjny I.8.1: Stworzenie systemu opieki dla dzieci poniżej trzeciego roku życia
- Cel operacyjny I.8.2: Rozwój systemu bezpłatnego poradnictwa prawnego dla rodzin potrzebujących
- Cel operacyjny I.8.3: Zwiększenie oferty porad pedagogiczno-psychologicznej dla rodziców
- Cel operacyjny I.8.4: Zwiększenie dostępności porad i ćwiczeń logopedycznych dla dzieci
- Cel operacyjny I.8.5: Zwiększenie aktywności instytucji gminnych i pozarządowych w formułowanie i realizację polityki prorodzinnej

Cel strategiczny I.9:

Aktywizacja lokalnej społeczności poprzez rozwój inicjatyw lokalnych oraz wsparcie rozwoju trzeciego sektora

- Cel operacyjny I.9.1: Rozwój i aktywizacja organizacji pozarządowych na terenie gminy
- Cel operacyjny I.9.2: Promocja i rozwój działalności kół gospodyń wiejskich
- Cel operacyjny I.9.3: Opracowanie i wdrożenie narzędzi i technik prowadzenia konsultacji społecznych ze społecznością lokalną w kluczowych sprawach dla Gminy
- Cel operacyjny I.9.4: Inicjowanie i organizacja i promocja wolontariatu

Cel strategiczny I.10:

Poprawa jakości i przejrzystości zarządzania gminą poprzez rozwój procesu konsultacji społecznych oraz poprawę wizerunku gminy

- Cel operacyjny I.10.1: Zwiększenie zainteresowania radnych gminnych formułowaniem polityki rozwoju gminy
- Cel operacyjny I.10.2: Poprawa jakości i efektywności obsługi mieszkańców przez instytucje gminne

Domena II ROZWÓJ GOSPODARCZY

Cel strategiczny 1:

Rozwój przedsiębiorczości i wzrost aktywności gospodarczej;

- Cel operacyjny II.1.1: Wsparcie biznesu oraz osób chcących założyć własną działalność gospodarczą poprzez świadczenie usług doradczych i

informacyjnych

- Cel operacyjny II.1.2: Rozwój współpracy władz gminy z przedsiębiorcami i organizacjami biznesowymi – promocja najbardziej aktywnych firm z terenu gminy
- Cel operacyjny II.1.3: Wspieranie rolników w przekwalifikowaniu się na działalność pozarolniczą
- Cel operacyjny II.1.4: Promocja i rozwój przedsiębiorstw ekonomii społecznej

**Cel strategiczny 2:
Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej gminy**

- Cel operacyjny II.2.1: Stworzenie systemu zachęt do inwestowania i zakładania działalności gospodarczej poprzez opracowanie i wdrożenie polityki ulg i zwolnień podatkowych
- Cel operacyjny II.2.2: Stworzenie oferty inwestycyjnej dla potencjalnych inwestorów oraz systemu obsługi inwestora w gminie

**Cel strategiczny 3:
Wsparcie rolnictwa oraz promocja i rozwój lokalnych produktów;**

- Cel operacyjny II.3.1: Poprawa opłacalności produkcji rolnej poprzez wsparcie doradcze i szkoleniowe oraz stworzenie miejsca do sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych
- Cel operacyjny II.3.2: Wspieranie podejmowania w gospodarstwach rolnych, lub grupach gospodarstw lokalnych form przetwórstwa płodów rolnych, opartych o tradycyjne receptury i technologie.

**Cel strategiczny 4:
Poprawa wizerunku gminy poprzez skuteczną promocję wewnętrzną na zewnątrz**

- Cel operacyjny II.4.1: Poprawa wizerunku gminy poprzez stworzenie programu promocji gminy
- Cel operacyjny II.4.2: Wzrost zaangażowania instytucji i podmiotów sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego w działania promocyjne gminy
- Cel operacyjny II.4.3: Podjęcie działań w kierunku identyfikacji i promocji tradycyjnych produktów lokalnych w poszczególnych rejonach gminy
- Cel operacyjny II.4.4: Zwiększenie poziomu współpracy i koordynacji w zakresie promocji z innymi gminami i powiatem
- Cel operacyjny II.4.5: Promocja i rozwój współpracy gminy oraz innych instytucji z Parafią
- Cel operacyjny II.4.6: Rozwój współpracy międzynarodowej gminy, organizacji pozarządowych oraz lokalnych przedsiębiorstw
- Cel operacyjny II.4.7: Wzrost zaangażowania biznesu w inicjatywy społeczne
- Cel operacyjny II.4.8: Stworzenie mechanizmów współpracy i organizacja

wspólnych przedsięwzięć przez instytucje gminne i przedsiębiorców oraz organizacje pozarządowe

Cel strategiczny 5:

Rozwój turystyki i rekreacji oraz poprawa atrakcyjności turystycznej Gminy poprzez wykorzystanie zasobów i dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego

- Cel operacyjny II.5.1: Poprawa wizerunku gminy oraz wzrost atrakcyjności turystycznej poprzez odpowiednie oznakowanie miejsc zabytkowych i atrakcyjnych turystycznie
- Cel operacyjny II.5.2: Promocja i wsparcie rozwoju działalności lokalnych twórców ludowych
- Cel operacyjny II.5.3: Stworzenie spójnego systemu promocji gminnych atrakcji turystycznych i rekreacyjnych
- Cel operacyjny II.5.4: Wspieranie mieszkańców wsi w tworzeniu gospodarstw agroturystycznych poprzez promocję, informację oraz doradztwo

Domena III ROZWÓJ INFRASTRUKTURY

Cel strategiczny 1:

Rozwój infrastruktury drogowej i komunikacyjnej

- Cel operacyjny III.1.1: Poprawa stanu technicznego oraz infrastruktury towarzyszącej dróg gminnych i powiatowych przebiegających przez teren gminy
- Cel operacyjny III.1.2: Rozwój infrastruktury turystycznej poprzez budowę i modernizację ciągów pieszo-rowerowych
- Cel operacyjny III.1.3: Poprawa infrastruktury drogowej oraz bezpieczeństwa mieszkańców poprzez budowę oświetlenia ulicznego
- Cel operacyjny III.1.4: Poprawa wizerunku gminy poprzez odpowiednie oznakowanie dróg, miejscowości i interesujących miejsc
- Cel operacyjny III.1.5: Zwiększenie ilości miejsc parkingowych na terenie gminy
- Cel operacyjny III.1.6: Usprawnienie funkcjonowania komunikacji zbiorowej i indywidualnej z ośrodkami powiatowymi i wojewódzkim

Cel strategiczny 2:

Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej

- Cel operacyjny III.2.1: Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej poprzez budowę sieci kanalizacyjnej, przydomowych oczyszczalni ścieków
- Cel operacyjny III.2.2: Poprawa jakości i efektywności funkcjonowania

systemu zaopatrzenia w wodę

**Cel strategiczny 3:
Rozwój infrastruktury kulturalnej i poprawa jakości dziedzictwa kulturowego**

- Cel operacyjny III.3.1: Budowa, przebudowa, modernizacja oraz wyposażenie obiektów służących działalności kulturalnej
- Cel operacyjny III.3.2: Wyposażenie obiektów służących działalności kulturalnej

**Cel strategiczny 4:
Poprawa i rozwój infrastruktury oświatowej i edukacyjnej**

- Cel operacyjny III.4.1: Rozwój infrastruktury oświatowej poprzez budowę, modernizację i wyposażenie placówek oraz szkół

**Cel strategiczny 5:
Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej**

- Cel operacyjny III.5.1: Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej poprzez budowę, modernizację i wyposażenie ogólnodostępnych obiektów sportowych
- Cel operacyjny III.5.2: Budowa terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych na terenie małych miejscowości
- Cel operacyjny III.5.3: Budowa i modernizacja placów zabaw dla dzieci

**Cel strategiczny 6:
Rozwój nowoczesnych źródeł energii, w tym energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych**

- Cel operacyjny III.6.1: Promocja i rozwój odnawialnych źródeł energii
- Cel operacyjny III.6.2: Rozwój infrastruktury gazowej

IX. ZGODNOŚĆ ZE STRATEGICZNYMI DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU

Podstawowe aktualne strategiczne dokumenty planistyczne w Polsce to:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2030 r.
- Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2020 r.
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Praktycznym rezultatem dyskusji oraz zmianami w Ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U.06. nr 227, poz. 1658, z późn. zm.) było stworzenie nowego porządku strategicznego. W spójności z oczekiwaniami Unii Europejskiej co do zakresu dokumentów o charakterze strategicznym powstał nowy model. Ramę stanowią: Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (perspektywa 2030 roku²) oraz Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (zawsze w układzie 20 lat do przodu). W tak zdefiniowanych granicach mieścić się powinna Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020 (10 letni horyzont czasowy) w korelacji z europejskim dokumentem programowym (Europa 2020) oraz 9 zintegrowanymi strategiami dotyczącymi:

- Innowacyjności i Efektywności Gospodarki,
- Rozwoju Transportu,
- Bezpieczeństwa Energetycznego i Środowiska,
- Rozwoju Regionalnego,
- Rozwoju Kapitału Ludzkiego,
- Rozwoju Kapitału Społecznego,
- Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa,
- Sprawnego Państwa,
- Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa RP²¹.

Celem głównym Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie tego celu powinno być mierzone, z jednej strony, wzrostem produktu krajowego brutto (PKB) na mieszkańca, a z drugiej zwiększeniem spójności społecznej oraz zmniejszeniem nierównomierności o charakterze terytorialnym, jak również skalą skoku cywilizacyjnego społeczeństwa oraz innowacyjności gospodarki w stosunku do innych krajów.

Głównym sposobem osiągnięcia tego celu jest stabilny i wysoki wzrost gospodarczy. W porównaniu z przeciętnym tempem wzrostu w okresie 20 lat transformacji (4,2% rocznie) ambitnym celem byłoby osiągnięcie poziomu średnio ok. 3,5% wzrostu gospodarczego do 2020 roku, co jest niebywale trudne, nawet przy obecnych, ostrożnych założeniach. Gdyby realny okazał się taki scenariusz rozwojowy, w którym średni wzrost wyniesie ok 3,5%, to przyspieszenie wzrostu w większej skali potrzebne będzie w następnej dekadzie – 2020 - 2030.

W tym sensie „trzecia fala nowoczesności” oznacza umiejętne łączenie modernizacji, innowacji, impetu cyfrowego z poprawą jakości życia, powiązaną

²¹ Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030, mac.gov.pl

ze skokiem cywilizacyjnym, jakiego w tej perspektywie czasowej Polska winna dokonać. Realizacji tak postawionych zadań powinno towarzyszyć odpowiednio wysokie tempo wzrostu gospodarczego, które umożliwiłoby efektywną konwergencję do wyżej rozwiniętych gospodarek Unii Europejskich pod względem dochodu na mieszkańca, w warunkach równowagi finansów publicznych, bez zagrożeń płynących z tytułu nadmiernego wzrostu długu publicznego, czy deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych. Wyraźnie postawionym zadaniem powinno być **przesunięcie wydatków publicznych w kierunku wydatków prorozwojowych**. Wysiłek na rzecz oszczędności musi być bowiem połączony z odpowiedzialnym ponoszeniem nakładów na inwestycje prorozwojowe o szczególnie priorytetowym charakterze. Wyznacznikiem takiego działania jest dostosowanie i połączenie tempa konwergencji z potrzebami inwestycyjnymi, zapobiegającymi nadmiernemu spowolnieniu gospodarczemu, czy stagnacji na rynku pracy.

Przez podniesienie poziomu życia rozumiemy wzrost dochodów w sektorze gospodarstw domowych, ułatwienie dostępu do edukacji i szkolenia, co prowadzi do podwyższenia poziomu wykształcenia społeczeństwa i podnoszenia kwalifikacji obywateli, wzrost zatrudnienia i wydajności pracy, skutkujące zarówno obniżeniem bezrobocia, jak i zwiększeniem poziomu aktywności zawodowej oraz poprawę zdrowotności mieszkańców Polski.

Przez podniesienie jakości życia rozumiemy istotną poprawę stanu i wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród obywateli, możliwość korzystania z funkcjonalnej i łatwo dostępnej infrastruktury technicznej i społecznej, życie w czystym, zdrowym i sprzyjającym środowisku przyrodniczym, uczestnictwo w życiu demokratycznym, uczestnictwo w kulturze i turystyce, przynależność do zintegrowanej, pomocnej wspólnoty lokalnej, umożliwiającej lepszą harmonizację życia rodzinnego i zawodowego oraz aktywność w ramach społeczeństwa obywatelskiego.

Podniesienie poziomu i jakości życia ma umożliwić polityka państwa pozwalająca na szybki, trwały rozwój gospodarczy w perspektywie długookresowej, oparty na rozwoju kapitału ludzkiego, zwiększaniu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki i regionów, w tym na inwestycjach w sferze badań i rozwoju, oraz na uzyskanie stabilnych warunków ekonomiczno-społecznych i środowiskowych zapewniających europejski poziom i jakość życia obywateli i rodzin w kraju i wspólnotach lokalnych. Funkcjonowanie wspólnoty i jej bezpieczeństwo powinno być oparte o zasadę subsydiarności. W sytuacjach zagrożeń przerastających możliwości reagowania społeczności lokalnej powinna ona mieć wsparcie właściwych organów administracji publicznej.

Osiąganie strategicznego celu kluczowego Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju do 2030 roku będzie możliwe dzięki podjęciu działań w trzech obszarach zadaniowych:

- **konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji),**
- **równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji),**
- **efektywności i sprawności państwa.**

Realizacja powyższych priorytetów będzie następować poprzez działania regulacyjne, decyzyjne i wdrożeniowe władz państwowych i administracji

publicznej, jak i innych podmiotów życia społeczno – gospodarczego oraz system oceny postępu realizacji działań.

Celem generalnym

Strategii Rozwoju Gminy Kamionka jest:

Dążenie do zrównoważonego rozwoju społecznego i gospodarczego gwarantującego odpowiednie warunki i jakość życia mieszkańców w oparciu o potencjał i walory gminy, aktywność mieszkańców, rozwój infrastruktury oraz współpracę i skuteczną promocję.

Cel generalny Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Kamionka jest spójny z celem głównym Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju, a priorytety Strategii nawiązują do priorytetów w niej określonych.

Cele, priorytety i kierunki rozwoju na szczeblu regionalnym określa **Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku**.

Wizja Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego

Wizja ta jest oparta na wspomnianym już założeniu, że szeroko rozumiane otoczenie regionu (świat – Europa – Polska) nie zostanie dotknięte długotrwałym, głębokim załamaniem gospodarczym i że procesy społeczno-gospodarcze będą przebiegały zgodnie z prawidłowościami współczesnego modelu rozwoju, w którym rosnącą rolę ogyrywają czynniki jakościowe (tak technologiczne, jak i społeczne).

Cele strategiczne i operacyjne Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego z perspektywą do 2030 roku to:

Cel strategiczny 1: *Wzmacnianie urbanizacji regionu* będzie realizowany dzięki osiągnięciu następujących celów operacyjnych:

- 1.1. **Rozwijanie funkcji metropolitalnych Lublina** jako głównego ośrodka Polski Wschodniej, koncentrującego gospodarcze, naukowe i kulturalne kontakty ze światem, zwłaszcza ze wschodnimi sąsiadami.
- 1.2. **Wspieranie ponadlokalnych funkcji miast** (np. naukowych, akademickich, kulturalnych, turystycznych), które przyczyniają się do dynamizacji rozwoju tych miast i otaczających je obszarów.
- 1.3. **Poprawa skomunikowania Lublina z obszarami metropolitalnymi Polski i zagranicy.**

Cel strategiczny 2: *Restrukturyzacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich* będzie realizowany dzięki osiągnięciu następujących celów operacyjnych:

2.1. Poprawa warunków dla wzrostu konkurencyjności i towarowości gospodarstw przez m.in. promowanie i wspieranie scalania gruntów i powiększania obszaru gospodarstw, poprawę struktury gospodarstw i przyspieszenie przepływu ziemi do gospodarstw większych obszarowo i nastawionych na produkcję towarową.

2.2. Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, pozwalający na wykorzystanie istniejącego potencjału surowcowego regionu.

2.3. Wzmocnienie doradztwa rolniczego oraz promowanie i wspieranie inicjatyw współpracy rolników i mieszkańców wsi (grupy producenckie, spółdzielnie itp.).

2.4. Wspieranie przedsiębiorczości na wsi i tworzenia pozarolniczych miejsc pracy na obszarach wiejskich w najbardziej efektywnych sektorach gospodarki (głównie usług, w tym usług dla rolnictwa).

2.5. Wyposażanie obszarów wiejskich w infrastrukturę transportową, komunalną i energetyczną, w sposób skoordynowany z innymi przedsięwzięciami i spójny wewnętrznie.

Cel strategiczny 3: *Selektywne zwiększanie potencjału wiedzy, kwalifikacji, zaawansowania technologicznego, przedsiębiorczości i innowacyjności regionu* będzie realizowany dzięki następującym celom operacyjnym:

3.1. Wspieranie najbardziej perspektywicznych kierunków badań i komercjalizacji ich wyników.

3.2. Wspieranie kierunków kształcenia na poziomie wyższym szczególnie istotnych dla przyszłego rynku pracy regionu oraz mających unikatowe znaczenie w skali ponadregionalnej.

3.3. Stworzenie systemu wsparcia naukowego, eksperckiego i wdrożeniowego na rzecz rozwoju wybranych sektorów gospodarki.

3.4. Rozwijanie systemu kształcenia dostosowanego do specyfiki regionu.

3.5. Wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw.

3.6. Rozwój społeczeństwa informacyjnego.

Cel strategiczny 4: *Funkcjonalna, przestrzenna, społeczna i kulturowa integracja regionu* będzie osiągany dzięki realizacji następujących celów operacyjnych:

4.1. Poprawa wewnętrznego skomunikowania regionu dzięki powiązaniu jego najważniejszych miast sprawną siecią drogową, budowaną w pierwszej kolejności tam, gdzie jej niedoskonałość jest barierą rozwoju.

4.2. Wspieranie włączenia społecznego.

4.3. Wzmacnianie społecznej tożsamości regionalnej i rozwijanie więzi i współpracy wewnątrzregionalnej m.in. przez odwoływanie się do tradycji wielokulturowości i włączaniu jej do regionalnych programów edukacyjnych i selektywnie wspieranych

działań kulturotwórczych oraz stymulowanie podejmowania wspólnych przedsięwzięć gospodarczych, organizacyjnych i edukacyjnych.

4.4. Przełamywanie niekorzystnych efektów przygranicznego położenia regionu.

4.5. Racjonalne i efektywne wykorzystywanie zasobów przyrody dla potrzeb gospodarczych i rekreacyjnych, przy zachowaniu i ochronie walorów środowiska przyrodniczego.

Do osiągnięcia celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego przyczynia się realizacja celów zapisanych w strategiach jednostek samorządu terytorialnego na szczeblu gmin i powiatów. Przyczynia się do tego także formuła celów strategicznych oraz operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Kamionka.

X. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITOROWANIA

Najbardziej znanym i powszechnie stosowanym przez samorządy mechanizmem weryfikacji postępów wdrażania planów jest ich monitoring. Istota monitoringu polega na prowadzeniu stałych obserwacji i dokonywaniu systematycznych pomiarów przebiegu realizacji celów strategii. Ponieważ **Strategia Rozwoju Gminy Kamionka 2015 – 2030** jest zarówno narzędziem planowania, jak i wspomaganiem rozwoju Gminy, stosownie do tych dwóch funkcji Strategii, zasadnym wydaje się wyróżnienie dwóch płaszczyzn jego obserwacji i oceny.

Pierwszą płaszczyzną monitoringu jest obserwacja Strategii jako dokumentu planowania działań wspomagających rozwój z całą logiką uzasadnienia tych działań. W płaszczyźnie tej obserwacje należy prowadzić w trzech sferach:

- w sferze zmieniającej się diagnozowanej rzeczywistości;
- w sferze identyfikacji problemów;
- w sferze planowania rozwoju lokalnego.

Wymienione trzy sfery obserwacji dotyczą w istocie stopnia spójności z rzeczywistością i stopnia spójności z tymi uwarunkowaniami zewnętrznymi, którymi są osiągnięcia cywilizacyjne. Przyływ informacji o tych osiągnięciach wywołuje potrzebę ich adaptacji na terenie Gminy. **Obserwacja Strategii Rozwoju Gminy Kamionka 2015-2030 jako dokumentu planowania działań wspomagających rozwój Gminy Kamionka winna być przeprowadzana, co najmniej raz na rok.** Zmienność uwarunkowań wpływających na potrzeby korygowania Strategii i względy organizacyjne służb planowania strategicznego mogą w przyszłości pokazać, jakie cykle czasu należy przyjąć.

Drugą płaszczyzną monitoringu jest obserwacja i ocena wdrażania zadań lub programów operacyjnych w życie, w tym obserwacja realizacji zadań w sferze materialnej, głównie inwestycyjnej, jak i obserwacja wdrażania przedsięwzięć organizacyjnych. Niezwykle korzystną sytuacją dla monitoringu jest sytuacja, gdy Strategia posiada zorganizowany podmiot koordynujący prace nad jego wdrażaniem, informujący wszystkich partnerów o najbliższych zamierzeniach rozwojowych i przyjmujący od nich wszelkie inicjatywy w tym zakresie.

Z planowaniem strategicznym nierozzerwalnie winien być związany system pomiaru efektów w formie **wskaźników** obrazujących miarę postępu i skuteczności wdrażania celów zawartych w strategii.

W metodologii planowania strategicznego stosuje się najczęściej wskaźniki na poziomie:

- produktu;
- rezultatu;
- oddziaływania;

Produkt to bezpośredni, materialny efekt realizacji przedsięwzięcia, mierzony konkretnymi wielkościami. Produkt jest wynikiem interwencji w stan aktualny.

Rezultat to bezpośredni wpływ zrealizowanego produktu na otoczenie społeczno – ekonomiczne, uzyskany natychmiast po zakończeniu danego projektu. Rezultaty to bezpośrednio, natychmiastowe efekty zrealizowanego

projektu. Dostarczają one informacji o zmianach, jakie nastąpiły w wyniku wdrożenia projektu u beneficjentów pomocy, bezpośrednio po uzyskaniu przez nich wsparcia.

Oddziaływanie to długofalowe konsekwencje zrealizowanego produktu, wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów, a także pośrednie konsekwencje dla innych adresatów, którzy skorzystali w wyniku realizacji projektu.

Pomiar efektów wdrażania strategii mierzony będzie poprzez zestaw wskaźników obrazujących miarę postępu i skuteczności realizacji celów zawartych w strategii.

Wskaźniki realizacji celów strategicznych:

Domena I ROZWÓJ SPOŁECZNY

Cel strategiczny 1:

Rozwój i kształtowanie przyjaznej i estetycznej przestrzeni publicznej oraz ochrona i efektywne zagospodarowanie środowiska i przyrody

Wskaźniki:

- liczba zagospodarowanych i odnowionych parków i terenów zielonych
- powierzchnia rewitalizacji zdegradowanych obszarów na terenie Gminy
- liczba km rozbudowanej i zmodernizowanej kanalizacji sanitarnej
- liczba przyłączy kanalizacyjnych
- liczba km zmodernizowanej infrastruktury wodociągowej
- ilość potencjalnych m³ na dobę wody uzdatnionej dostarczonych do sieci
- liczba mieszkańców o zwiększonej świadomości ekologicznej
- liczba zlikwidowanych „dzikich” wysypisk śmieci
- liczba gospodarstw rolnych, w których zastosowano ekologiczne rozwiązania w gospodarce ściekowej
- opracowana koncepcja modernizacji melioracji i urządzeń wodnych
- liczba km udrożnionych istniejących urządzeń melioracyjnych
- liczba zmodernizowanych urządzeń wodnych
- procent Gminy objęty planem zagospodarowania przestrzennego
- liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych projektów dokumentów planistycznych i koncepcji zagospodarowania terenów
- liczba zorganizowanych konkursów i przedsięwzięć dla mieszkańców i przedsiębiorców mających na celu poprawę ładu przestrzennego i wizerunku użytkowanych terenów
- liczba mieszkańców biorących udział w konkursach i przedsięwzięciach
- liczba nieruchomości mających uporządkowany stan własności.

Cel strategiczny 2:

Ochrona i promocja zdrowia mieszkańców

Wskaźniki:

- liczba przedsięwzięć promujących zdrowy tryb życia za pośrednictwem mediów, internetu oraz instytucji publicznych i społecznych z terenu Gminy
- liczba imprez i innych projektów służących ochronie zdrowia i profilaktyce zdrowotnej
- liczba mieszkańców biorących udział w imprezach i innych projektach służących ochronie zdrowia i profilaktyce zdrowotnej

- liczba nowych usług specjalistycznej opieki zdrowotnej
- liczba mieszkańców mających większy dostęp do wysokospecjalistycznych zabiegów medycznych
- liczba zmodernizowanych i rozbudowanych ośrodków zdrowia
- liczba składników nowoczesnego wyposażenia w ośrodkach zdrowia
- liczba przedsięwzięć i inicjatyw mających na celu wspieranie aktywności i współpracę z organizacjami społecznymi zajmującymi się ochroną zdrowia i profilaktyką zdrowotną
- liczba wdrożonych programów promocji i profilaktyki zdrowotnej
- liczba osób biorących udział w programach promocji i profilaktyki zdrowotnej

Cel strategiczny 3:

Wsparcie osób potrzebujących oraz przeciwdziałanie wykluczeniu

Wskaźniki:

- liczba punktów doradztwa prawnego i psychologicznego dla mieszkańców
- liczba mieszkańców korzystających z punktów doradztwa prawnego i psychologicznego
- liczba inicjatyw i przedsięwzięć w zakresie poradnictwa kryzysowego (alkoholizm, nikotynizm, długotrwałe bezrobocie)
- liczba osób korzystających z poradnictwa kryzysowego
- liczba przedsięwzięć i inicjatyw mających na celu stworzenie możliwości rozwoju i poprawy jakości życia dla mieszkańców w podeszłym wieku (uniwersytet trzeciego wieku, kluby seniora)
- liczba mieszkańców w podeszłym wieku korzystających z oferty
- kwota pozyskanych funduszy na stworzenie systemu stypendialnego dla dzieci i młodzieży uzdolnionej
- liczba uzdolnionych dzieci i młodzieży objętych wsparciem systemu stypendialnego
- liczba inicjatyw i przedsięwzięć promujących ideę ekonomii społecznej i współpracę z instytucjami pozarządowymi w zakresie promocji i tworzenia spółdzielni socjalnych
- liczba utworzonych spółdzielni socjalnych
- liczba osób tworzących spółdzielnie socjalne i objętych wsparciem tych podmiotów
- liczba obiektów zaadaptowanych na cele socjalne
- liczba rodzin dysfunkcyjnych objętych wsparciem
- liczba zorganizowanych warsztatów terapii zajęciowej
- liczba osób biorących udział w warsztatach terapii zajęciowej
- liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych architektonicznie do potrzeb osób niepełnosprawnych
- liczba osób niepełnosprawnych korzystających z obiektów użyteczności publicznej

Cel strategiczny 4:

Poprawa i rozwój edukacji publicznej, oświaty i wychowania

Wskaźniki:

- liczba przedsięwzięć i inicjatyw mających na celu stworzenie warunków do kształcenia ustawicznego dorosłych
 - liczba osób podwyższających swoje kwalifikacje w ramach różnych form kształcenia ustawicznego
 - liczba przedsięwzięć i inicjatyw edukacyjnych dotyczących dziedzictwa kulturowego i historycznego
 - liczba osób biorących podwyższających swoją wiedzę w zakresie dziedzictwa
-

- kulturowego i historycznego
- liczba zajęć pozalekcyjnych rozwijających pozaszkolne zainteresowania dzieci i młodzieży
- liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w zajęciach zajęć pozalekcyjnych rozwijających pozaszkolne zainteresowania
- liczba zajęć wyrównawczych dla dzieci i młodzieży mniej zdolnej
- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach wyrównawczych

Cel strategiczny 5:

Promocja i rozwój kultury oraz ochrona i pielęgnowanie zabytków i dziedzictwa kulturowego

Wskaźniki:

- liczba przedsięwzięć i imprez kulturalnych organizowanych przez placówki kultury na terenie Gminy
- liczba osób biorących udział w przedsięwzięciach i imprezach kulturalnych
- liczba przedsięwzięć i imprez w istniejących obiektach sportowych i rekreacyjnych
- liczba osób korzystających z obiektów sportowych i rekreacyjnych
- wdrożony system promocji i informacji o możliwościach spędzania wolnego czasu w oparciu o istniejącą infrastrukturę sportową, kulturalną i rekreacyjną
- liczba osób pozyskujących informację o możliwościach spędzania wolnego czasu
- liczba inicjatyw, imprez i przedsięwzięć zorganizowanych przez lokalnych liderów społecznych (radnych, sołtysów, przedstawicieli organizacji społecznych)
- liczba osób korzystających z inicjatyw, imprez i przedsięwzięć zorganizowanych przez lokalnych liderów społecznych (radnych, sołtysów, przedstawicieli organizacji społecznych)
- liczba utworzonych zespołów sportowych, muzycznych i śpiewaczych
- liczba mieszkańców należących do zespołów sportowych, muzycznych i śpiewaczych
- liczba przedsięwzięć i innych form aktywności zorganizowanych przez zespoły sportowe, muzyczne i śpiewacze

Cel strategiczny 6:

Rozwój rekreacji oraz kultury fizycznej i sportu

Wskaźniki:

- liczba obiektów sportowych i rekreacyjnych
- ilość osób korzystających z bazy sportowej i rekreacyjnej
- liczba zespołów sportowych
- liczba wydarzeń sportowych i rekreacyjnych

Cel strategiczny 7:

Poprawa bezpieczeństwa obywateli oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym

Wskaźniki:

- liczba inicjatyw i przedsięwzięć mających na celu promowanie zachowań prospołecznych wśród młodzieży
- liczba osób młodych biorących udział w inicjatywach i przedsięwzięciach mających na celu promowanie zachowań prospołecznych
- zmniejszenie ilości zachowań aspołecznych wśród środowiska młodzieży
- liczba inicjatyw i przedsięwzięć mających na celu wspieranie policji i innych służb oraz stała współpraca w zapewnieniu bezpieczeństwa społeczności

- lokalnej i przeciwdziałaniu różnorodnym zagrożeniom
- zmniejszenie liczby zagrożeń na terenie Gminy
- spadek ilości przestępstw i wypadków drogowych
- ilość nowoczesnego sprzętu i wyposażenia jednostek straży pożarnej
- liczba inicjatyw i przedsięwzięć promujących i informujących lokalną społeczność o zagrożeniach
- liczba projektów mających na celu rozwój infrastruktury służącej poprawie bezpieczeństwa publicznego

Cel strategiczny 8:

Promocja i realizacja polityki prorodzinnej gminy mająca, której główną wartością jest dobro rodziny w celu zahamowania istniejących negatywnych trendów w rozwoju ludności oraz przygotowania dzieci i młodzieży do pełnienia funkcji rodzinnych i społecznych

Wskaźniki:

- liczba przedsięwzięć, inicjatyw i projektów zorganizowanych na rzecz rodzin
- liczba udzielonych porad
- wskaźnik przyrostu naturalnego
- liczba dzieci objętych opieką – do 3 lat.

Cel strategiczny 9:

Aktywizacja lokalnej społeczności poprzez rozwój inicjatyw lokalnych oraz wsparcie rozwoju trzeciego sektora

Wskaźniki:

- liczba przedsięwzięć, inicjatyw i projektów zorganizowanych przez lokalne organizacje społeczne
- liczba przedsięwzięć wspierających działalność i promujących koła gospodyń wiejskich
- liczba kobiet działających w kołach gospodyń wiejskich
- liczba przedsięwzięć mających na celu zachowanie i promowanie ginących zawodów (kowlstwo, garncarstwo, itp.)
- liczba mieszkańców kultywujących ginące zawody
- liczba inicjatyw i przedsięwzięć mających na celu inicjowanie i organizację wolontariatu
- liczba mieszkańców aktywnie angażujących się w wolontariat
- liczba opracowanych i wdrożonych technik prowadzenia konsultacji społecznych ze społecznością lokalną w kluczowych sprawach dla Gminy
- liczba przedsięwzięć i inwestycji zrealizowane w oparciu o konsultacje społeczne
- liczba mieszkańców uczestniczących w konsultacjach społecznych
- liczba mieszkańców włączonych w opracowanie i publikację wydawnictw promujących gminę, jej historię i teraźniejszość
- liczba wydawnictw promujących gminę, jej historię i teraźniejszość
- liczba przedsięwzięć mających na celu tworzenie odpowiednich warunków do rozwoju uzdolnień (artystycznych, sportowych, intelektualnych)

Cel strategiczny 10:

Poprawa jakości i przejrzystości zarządzania gminą poprzez rozwój procesu konsultacji społecznych oraz poprawę wizerunku gminy

Wskaźniki:

- liczba mieszkańców zadowolonych z obsługi w urzędzie

- liczba osób biorących udział w konsultacjach społecznych
 - liczba przeprowadzonych badań społecznych
 - liczba zastosowanych narzędzi konsultacyjnych
 - liczba osób biorących udział w lokalnych wydarzeniach.
-

Domena II ROZWÓJ GOSPODARCZY

Cel strategiczny 1: Rozwój przedsiębiorczości i wzrost aktywności gospodarczej;

Wskaźniki:

- liczba nowopowstałych małych i średnich przedsiębiorstw;
- liczba terenów inwestycyjnych dla firm;
- liczba instytucji wsparcia biznesu;
- liczba udzielonych usług informacyjno-doradczych dla firm;
- liczba zrealizowanych inwestycji w przedsiębiorstwach dzięki dotacjom z funduszy zewnętrznych;
- liczba obiektów służących działalności gospodarczej;
- liczba zbudowanych / rozbudowanych / zaadaptowanych / zmodernizowanych obiektów gospodarczych;
- liczba podmiotów świadczących usługi dla mieszkańców;
- liczba opracowań na potrzeby informacji turystycznej;
- liczba ofert inwestycyjnych dla potencjalnych inwestorów;
- liczba kampanii / imprez promocyjnych;

Cel strategiczny 2: Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej gminy

Wskaźniki:

- liczba przygotowanych terenów oferowanych potencjalnym inwestorom
- liczba inwestorów zainteresowanych inwestowaniem na terenie Gminy
- powierzchnia uzbrojonych terenów pod inwestycje
- liczba ofert inwestycyjnych
- wartość zrealizowanych inwestycji przez inwestorów
- liczba stworzonych miejsc pracy

Cel strategiczny 3: Wsparcie rolnictwa oraz promocja i rozwój lokalnych produktów

Wskaźniki:

- liczba podjętych inicjatyw we współpracy z instytucjami i ośrodkami doradztwa rolniczego w zakresie promowania nowoczesnej technologii produkcji rolnej i organizacji fachowego i rzetelnego doradztwa rolniczego
 - liczba podjętych inicjatyw mających na celu promocję i pomoc w tworzeniu grup producentów rolnych
 - liczba stworzonych grup producentów rolnych
 - liczba inicjatyw i przedsięwzięć promujących zakładanie gospodarstw ekologicznych
 - liczba udzielonych usług doradczych w zakresie zakładania gospodarstw ekologicznych
-

- liczba utworzonych gospodarstw ekologicznych
- liczba przedsięwzięć promujących produkty rolne
- liczba kanałów dystrybucji produktów rolnych
- liczba sprzedanych produktów rolnych
- liczba przedsięwzięć mających na celu wsparcie tworzenia lokalnych zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego i konfekcjonowania produktów rolnych (doradztwo, informacje, promocję i ulgi podatkowe)
- liczba projektów scalenia gruntów rolniczych
- liczba inicjatyw i przedsięwzięć mających na celu wspieranie w gospodarstwach rolnych, lub grupach gospodarstw lokalnych form przetwórstwa płodów rolnych, opartych o tradycyjne receptury i technologie
- liczba wypromowanych produktów rolniczych opartych o tradycyjne receptury i technologie.

**Cel strategiczny 4:
Poprawa wizerunku gminy poprzez skuteczną promocję wewnętrzną na zewnątrz**

Wskaźniki:

- liczba zidentyfikowanych i wypromowanych kluczowych produktów lokalnych z terenu Gminy
- ilość środków finansowych pozyskiwanych z funduszy zewnętrznych na promocję produktów lokalnych
- kwota wzrostu dochodów budżetu Gminy i mieszkańców w wyniku pojawienia się nowych inwestycji i produktów lokalnych
- stworzony i wdrożony system obsługi inwestora na terenie Gminy
- liczba inwestorów korzystających ze wsparcia Centrum Obsługi Inwestora
- opracowana i wdrożona strategia marketingowa Gminy, w tym Plan Promocji Gminy
- liczba zaplanowanych narzędzi i technik promujących Gminę
- liczba zorganizowanych przedsięwzięć i inicjatyw mających na celu integrację lokalnych przedsiębiorców
- liczba inicjatyw i przedsięwzięć w ramach współpracy lokalnych firm i władz Gminy
- liczba przedsiębiorców biorących udział we wspólnych inicjatywach i przedsięwzięciach
- liczba inicjatyw i przedsięwzięć w ramach współpracy instytucjami otoczenia biznesu
- liczba wyjazdów na targi gospodarcze i wizyty studyjne
- liczba przedsiębiorstw biorących udział w targach gospodarczych i wizytach studyjnych
- liczba nowych kontraktów i porozumień gospodarczych
- liczba zrealizowanych wspólnych projektów gospodarczych
- liczba podpisanych międzynarodowych porozumień partnerskich;
- liczba inwestycji zrealizowanych przez inwestorów zagranicznych;
- liczba zrealizowanych wspólnych projektów międzynarodowych;

**Cel strategiczny 5:
Rozwój turystyki i poprawa atrakcyjności turystycznej Gminy poprzez wykorzystanie zasobów i dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego**

Wskaźniki:

- liczba stworzonych narzędzi promocji atrakcji turystycznych Gminy
- liczba podmiotów świadczących usługi turystyczne;

- liczba elementów systemu informacji turystycznej i kulturalnej (w tym nowoczesnej sieci internetowej);
- liczba wybudowanych parkingów i miejsc parkingowych w miejscach atrakcyjnych turystycznie
- liczba wyznaczonych tras turystycznych
- liczba osób korzystających z systemu informacji turystycznej
- liczba przeprowadzonych szkoleń oraz udzielonych informacji i doradztwa w zakresie tworzenia infrastruktury turystycznej
- liczba porozumień o współpracy z instytucjami i firmami zajmującymi się turystyką i wypoczynkiem w celu promocji oferty turystycznej Gminy
- liczba przeprowadzonych inicjatyw promujących tworzenie gospodarstw agroturystycznych
- liczba udzielonych usług doradczych i informacyjnych dla podmiotów tworzących i rozwijających gospodarstwa agroturystyczne
- liczba turystów korzystających z atrakcji turystycznych

Domena III ROZWÓJ INFRASTRUKTURY

Cel strategiczny 1: Rozwój infrastruktury drogowej i komunikacyjnej

Wskaźniki:

- liczba km ulepszonej jakości dróg gminnych
- liczba km ulepszonej jakości dróg powiatowych i wojewódzkich
- liczba km zbudowanych i rozbudowanych ciągów pieszych i rowerowych
- liczba wybudowanych i zmodernizowanych urządzeń oświetleniowych przy centrach miejscowości
- liczba wybudowanych i zmodernizowanych mostów
- liczba nowych maszyn i urządzeń do budowy i naprawy infrastruktury drogowej
- liczba nowych połączeń komunikacyjnych z ośrodkami powiatowymi i wojewódzkimi

Cel strategiczny 2: Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej

Wskaźniki:

- liczba przyłączy kanalizacyjnych
- długość sieci kanalizacyjnej
- długość sieci wodociągowej
- wydajność sieci wodociągowej
- jakość wody pitnej
- liczba przydomowych oczyszczalni ścieków

Cel strategiczny 3: Rozwój infrastruktury kulturalnej i poprawa jakości dziedzictwa kulturowego

Wskaźniki:

- liczba zbudowanych, przebudowanych, zmodernizowanych obiektów służących działalności kulturalnej
- liczba nowych składników wyposażenia w obiektach służących działalności kulturalnej
- liczba zrewitalizowanych i odnowionych lokalnych zabytków i pomników

- historycznych
- liczba stworzonych miejsc pamięci historycznej oraz służących kultywowaniu tradycji i dziedzictwa kulturowego
- liczba wybudowanych obiektów widowiskowych z zapleczem kulturalno-oświatowym

**Cel strategiczny: 4:
Poprawa i rozwój infrastruktury oświatowej i edukacyjnej**

Wskaźniki:

- liczba rozbudowanych oraz modernizowanych obiektów służących realizacji zadań oświatowych
- liczba nowych składników wyposażenia w obiektach służących realizacji zadań oświatowych
- liczba wybudowanych i zmodernizowanych obiektów sportowych przy placówkach oświatowych

**Cel strategiczny 5:
Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej**

Wskaźniki:

- liczba wybudowanych i zmodernizowanych boisk i innych obiektów sportowych
- liczba składników wyposażenia w nowoczesny i funkcjonalny sprzęt obiektów sportowych na terenie Gminy
- powierzchnia wyznaczonych terenów publicznych i urządzenie ich jako tereny rekreacyjne dla społeczności lokalnej (m. in. miejsca do grillowania i inne formy aktywności sportowej i rekreacyjnej)
- liczba wybudowanych i wyposażonych placów zabaw

**Cel strategiczny 6:
Rozwój nowoczesnych źródeł energii, w tym energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych**

Wskaźniki:

- liczba km zmodernizowanej linii energetycznej
- liczba zmodernizowanych infrastruktury energetycznej
- liczba nowych przyłączy energetycznych
- liczba km zbudowanej sieci gazowej
- liczba nowych przyłączy sieci gazowej
- liczba kWh wyprodukowanej energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych
- sporządzona analiza potencjału i możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy
- liczba możliwych do wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- liczba nowoutworzonych podmiotów gospodarczych zajmujących się odnawialnymi źródłami energii
- liczba zorganizowanych szkoleń, doradztwa i udzielonych informacji dla mieszkańców w zakresie możliwości pozyskiwania finansowania zewnętrznego i technologii wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- liczba uczestników szkoleń oraz odbiorców informacji i doradztwa w zakresie odnawialnych źródeł energii
- liczba zrealizowanych projektów ze środków zewnętrznych na rozwój i promocję odnawialnych źródeł energii
- liczba wdrożonych nowoczesnych technologii w zakresie odnawialnych źródeł energii
- liczba nawiązanych kontaktów i porozumień o współpracy ze specjalistycznymi instytucjami i ośrodkami naukowymi w zakresie promocji odnawialnych źródeł

- energii na terenie Gminy
 - liczba zrealizowanych wspólnych inicjatyw i przedsięwzięć w zakresie promocji i rozwoju odnawialnych źródeł energii
-

WDRAŻANIE STRATEGII

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Kamionka uzależniona jest od możliwości finansowych Gminy oraz od wysokości uzyskanych środków, zarówno krajowych jak i w ramach funduszy Unii Europejskiej.

W celu efektywnego wdrażania Strategii konieczna będzie koordynacja działań na poziomie Gminy. Rolę koordynatora pełnił będzie powołany komitet sterujący – zespół zadaniowy – do zadań którego należało będzie:

- opiniowanie zmian i uzupełnień Strategii;
- zapewnienie zgodności realizacji Strategii z obowiązującymi przepisami (w zakresie zamówień publicznych, ochrony środowiska, ochrony dóbr dziedzictwa kulturowego);
- promocja Strategii;
- sporządzanie materiałów informacyjnych na temat wdrażania Strategii;
- sporządzanie informacji o nieprawidłowościach w realizacji Strategii;
- monitorowanie działań związanych z realizacją Strategii;

Instytucją wdrażającą Strategię Rozwoju Gminy Kamionka jest Gmina Kamionka, na którym spoczywa obowiązek:

- opracowania i składania wniosków o dotacje;
- kontroli formalnej składanych wniosków i ich zgodności z obowiązującymi procedurami;
- zapewnienie informacji o finansowaniu projektów.

Ocena Strategii

Monitoring Strategii Rozwoju Gminy Kamionka polegał będzie na kontroli przebiegu realizacji projektów i zadań, prowadzących do osiągnięcia celów operacyjnych oraz celów strategicznych. Ocena stopnia realizacji Strategii służyła będzie przede wszystkim do oszacowania uzyskanych efektów z realizacji poszczególnych projektów. Oceniając projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej przyjmuje się następujące typy ocen:

- ex – ante – przed realizacją projektu;
- mid – term – w połowie realizacji projektu;
- ex – post – na zakończenie projektu;
- on – going – na bieżąco;

Inicjowanie współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym oraz organizacjami pozarządowymi

Czynnikiem decydującym o realizacji Strategii jest współpraca pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi. Drugim istotnym czynnikiem w rozwoju Gminy jest komunikacja władz samorządowych z mieszkańcami Gminy. Współpraca międzysektorowa miała miejsce na etapie opracowania Strategii, gdzie wszyscy wspólnie wyznaczyli kierunek działania Gminy Kamionka. Współpraca ta będzie dalej prowadzona w odniesieniu do podejmowanych zadań inwestycyjnych i o charakterze nieinwestycyjnym.

Aktualizacja Strategii

Strategia Rozwoju Gminy Kamionka jest dokumentem otwartym i podlegała będzie aktualizacji w miarę potrzeb lokalnych. Podstawą do aktualizacji strategii będzie:

- analiza postępu w realizacji zadań podjętych w strategii;
- zmiany w lokalnej sytuacji społeczno – gospodarczej, np. nowe, pojawiające się problemy i uwarunkowania;
- zmiany w otoczeniu zewnętrznym, będące np. źródłem szans rozwojowych;

Promocja i informowanie o Strategii

Strategia promocyjna jest jednym z podstawowych elementów zapewniających realizację celów w poszczególnych fazach wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Kamionka. Jest ona ściśle powiązana z celami strategicznymi oraz zakładanymi rezultatami.

Celem działań promocyjnych jest rozpowszechnienie założeń Strategii Rozwoju Gminy Kamionka wśród mieszkańców **poprzez zastosowanie różnorodnych środków komunikacji społecznej.**

Realizacja strategii zależy od skutecznie przeprowadzonej kampanii promocyjnej, która musi być dobrze zaplanowana i profesjonalnie zrealizowana z wykorzystaniem odpowiednich metod i instrumentów promocji.

Strategia realizacji działań promocyjnych wynika z założeń zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Kamionka jest ukierunkowana na realizację następujących celów:

- Promocja projektu, w ramach którego została opracowana Strategia,
- Promocja założeń strategicznych na poziomie Gminy Kamionka,
- Pozyskanie poparcia społeczności lokalnych do realizacji poszczególnych projektów,
- Rozpowszechnienie efektów Strategii.

Nadrzędnym celem działań promocyjnych jest wykreowanie celów Strategii na zewnątrz, a także zaprezentowanie konkretnych projektów w celu zachęcenia społeczności lokalnych do realizacji poszczególnych projektów.

ZAŁOŻENIA STRATEGII PROMOCYJNEJ

Działania promocyjne realizowane w ramach Strategii będą prowadzone na dwóch płaszczyznach:

- budowanie kanałów komunikacyjnych w celu uzyskania akceptacji społecznej dla działań projektowych.
- prowadzenie akcji promocyjnych działań projektowych prowadzących do efektywnego pozyskania potencjalnych beneficjentów i zmotywowania ich do aktywnego udziału we wdrażaniu strategii.

ODBIORCY DZIAŁAŃ PROMOCYJNYCH

Odbiorcy bezpośredni (beneficjenci ostateczni):

⇒ mieszkańcy Gminy Kamionka

Odbiorcy pośredni:

⇒ władze lokalne, regionalne

⇒ instytucje współpracujące w ramach realizacji Strategii

⇒ media lokalne i regionalne.

ZASIĘG PROMOCJI

Promocja Strategii obejmie swoim zasięgiem Gmina Kamionka. Ponadto zakłada się rozpowszechnienie celów i efektów wdrażania strategii na poziomie ościennych gmin i całego Województwa lubelskiego.

GŁÓWNE DZIAŁANIA PROMOCYJNE

W ramach realizacji projektu zostaną przeprowadzone następujące działania promocyjne:

DZIAŁANIE 1

- ⇒ **Nazwa działania:** przygotowanie i dystrybucja materiałów promocyjnych Strategii (ulotki promocyjne)
- ⇒ **Cel działania:** rozpowszechnienie informacji o Strategii wśród mieszkańców Gminy Kamionka
- ⇒ **Miejsce realizacji:** Gmina Kamionka
- ⇒ **Zasięg oddziaływania:** Województwo Lubelskie

DZIAŁANIE 2

- ⇒ **Nazwa działania:** prowadzenie akcji informacyjno-promocyjnej wśród mieszkańców (spotkania, seminaria tematyczne, panele robocze)
- ⇒ **Cel działania:** zaangażowanie mieszkańców w proces tworzenia projektów lokalnych zgodnych z założeniami Strategii
- ⇒ **Miejsce realizacji:** Gmina Kamionka
- ⇒ **Zasięg oddziaływania:** Gmina Kamionka

DZIAŁANIE 3

- ⇒ **Nazwa działania:** prowadzenie akcji rozpowszechniającej wdrożone projekty
- ⇒ **Cel działania:** określenie efektów projektów i rozpowszechnienie ich na poziomie lokalnym i regionalnym
- ⇒ **Miejsce realizacji:** Gmina Kamionka
- ⇒ **Zasięg oddziaływania:** Województwo Lubelskie

KAMPANIA PUBLIC RELATIONS

Kampania Public Relations Strategii będzie obejmowała następujące akcje promocyjne:

- Zamieszczenie Strategii na stronie internetowej Gminy Kamionka;
- Poinformowanie prasy lokalnej o opracowaniu i wdrażaniu Strategii;
- Wywieszenie informacji o przystąpieniu do wdrażania Strategii na tablicy ogłoszeń Gminy Kamionka;
- Informowanie mieszkańców o etapach wdrażania Strategii na posiedzeniach Rady Gminy Kamionka.

SPÓJNOŚĆ MATERIAŁÓW PROMOCYJNYCH

Akcja informacyjno-promocyjna będzie bazowała na wykorzystaniu i nawiązaniu do symboli, haseł, logo i znaków Gminy Kamionka.

NARZĘDZIA STRATEGII PROMOCYJNEJ

Narzędzia służące dotarciu do poszczególnych grup docelowych:

- materiały reklamowe (broszury, plakaty, tabliczki ogłoszeniowe);
- jednolity system identyfikacji wzrokowej projektu, tzn. używanie odpowiednich oznaczeń i symboli projektu;
- informacje w mediach lokalnych i regionalnych (wysyłanie notatek prasowych, wywiady, nawiązanie i podtrzymywanie kontaktów z instytucjami współpracującymi);
- Internet (informacja o projekcie na stronie internetowej Gminy, banery na stronach instytucji rynku pracy);
- bezpośrednie spotkania z mieszkańcami;
- prezentacja multimedialna Strategii i poszczególnych projektów.

ZASADY PROWADZENIA KAMPANII PROMOCYJNEJ

Kampania promocyjna będzie miała charakter ciągły i jest ściśle powiązana z poszczególnymi fazami realizacji Strategii. Realizacja poszczególnych etapów kampanii promocyjnej będzie przebiegała zgodnie z jej założeniami. Zakłada się, że nasilona kampania informacyjno-promocyjna będzie prowadzona w pierwszym etapie wdrażania strategii. W kolejnej fazie stopniowo przejdzie w etap promocji osiągnięć i dobrych przykładów.

Efektami działań, które zostaną podjęte przez Gminę Kamionka w zakresie Public Relations Strategii będą:

- zapewnienie mieszkańcom wpływu na poprawę jakości życia i kierunek rozwoju obszaru objętego strategią;
- budowanie wzajemnego zaufania pomiędzy władzami samorządowymi a społeczeństwem;
- uzyskanie poparcia dla działań i inwestycji władz lokalnych podejmowanych dla dobra wspólnego;
- zwiększenie zaangażowania mieszkańców Gminy w realizację wspólnych przedsięwzięć;
- bieżące informowanie opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie lokalnym;
- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w ramach funduszy strukturalnych dla wszystkich grup docelowych na terenie wdrażania Strategii.

Wdrażanie strategii na poziomie operacyjnym

Za wdrażanie strategii na poziomie operacyjnym odpowiedzialny będzie Urząd Gminy w Kamionce, którego zadaniem będzie organizowanie i przeprowadzanie odpowiednich działań. Wśród działań najściślej związanych z realizacją projektów wynikających ze Strategii Rozwoju Lokalnego wskazać należy:

Sprawy techniczno – inwestycyjne, w tym między innymi:

- prowadzenie procedur przetargowych dotyczących zamówień publicznych;
- obsługa procesów inwestycyjnych Gminy;
- utrzymywanie bądź nadzór technicznych nad obiektami użyteczności publicznej, terenami zieleni, drogami publicznymi, itp.;
- zarządzanie mieniem komunalnym oraz racjonalne gospodarowanie zasobem nieruchomości gminnych, w tym pozyskiwanie gruntów pod inwestycje;
- zarządzanie zagospodarowaniem przestrzennym;
- zarządzanie ochroną środowiska.

Sprawy finansowo – księgowo, w tym między innymi:

- obsługa finansowa budżetu, w tym prowadzeniem rozliczeń inwestycji gminnych;
- podejmowanie działań w celu pozyskania środków spoza budżetu Gminy na realizację zadań własnych;
- współdziałanie w pracach komisji przetargowej.

Sprawy związane z promocją Gminy, kontaktami z mediami, turystyką, itd., w tym między innymi:

- promocja Gminy;
- współpraca zagraniczna;

- nadzorowanie i współuczestniczenie w działaniach z zakresu turystyki, kultury, rekreacji i kultury.

System wdrażania na poziomie Urzędu Gminy obejmować będzie następujące działania:

- przygotowanie dokumentacji zadań objętych Strategią, występowanie z wnioskami o dofinansowanie;
- przeprowadzenie procedur wyboru wykonawców zadań, kontraktowanie;
- monitorowanie przebiegu prac w ramach poszczególnych projektów;
- raportowanie kwartalne i roczne;
- przygotowanie propozycji dotyczących korekt w zakresie poszczególnych zadań;
- prowadzenie rozliczeń finansowych;
- prowadzenie działań promocyjnych i informacyjnych.

Za poszczególne zakresy zadań odpowiadają osoby – pracownicy Urzędu Gminy, zgodnie ze swoją właściwością i zakresem odpowiedzialności. Oprócz pracowników Urzędu Gminy we wdrażaniu Strategii uczestniczyć będą jednostki organizacyjne Gminy.

Wymienione jednostki, zgodnie ze swą właściwością współdziałać będą z pracownikami Urzędu Gminy na etapie realizacji projektów inwestycyjnych, a następnie odpowiedzialne będą za ich późniejsze funkcjonowanie. Uczestnictwo tych jednostek we wdrażaniu dotyczy takich dziedzin jak:

- gospodarka wodno – ściekowa;
- ochrona środowiska;
- turystyka i rekreacja;
- oświata i kultura;
- opieka społeczna;

Warunkiem niezbędnym dla wdrożenia Strategii jest również uwzględnianie wydatków z nią związanych w kolejnych budżetach na lata 2015 – 2030. Za ten element odpowiada Rada Gminy. Dlatego też Wójt przedkładając Radzie projekty budżetów winien przetransponować do nich założenia finansowe zawarte w Strategii Rozwoju przewidziane w nim na dany rok.

Funkcję Instytucji Zarządzającej i koordynującej realizację Strategii Rozwoju będzie pełnił Wójt Gminy Kamionka. Za zakres zadań Instytucji Zarządzającej odpowiedzialne będzie stanowisko do spraw funduszy unijnych. Zakres zadań obejmuje między innymi:

- zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Strategii;
- zapewnienie zgodności realizacji Strategii z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu;
- zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Strategii;
- dokonanie oceny ex-post po zakończeniu realizacji Strategii.

W celu sprawnego i efektywnego działania Strategii Rozwoju istnieje potrzeba ciągłego monitorowania rzeczowych projektów wchodzących w zakres Strategii oraz wydatków na ich realizację. Wójt Gminy odpowiada za proces monitorowania i raportowania wraz z podlegającym mu aparatem wykonawczym w postaci Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych Gminy.

Raport monitoringowy przedstawiony winien być Radzie Gminy i powinien zawierać:

- przebieg procesu wdrażania poszczególnych projektów;
- realizację planu finansowego;
- sposoby promocji projektów;
- zidentyfikowane przewidywane zagrożenia realizacji planu;

Strategia Rozwoju zostanie poddana ocenie po zakończeniu okresu objętego procesem planowania. Oceny dokonają pracownicy Urzędu Gminy i jednostki organizacyjne Gminy. Raport z tej oceny zostaje przedstawiony Wójtowi, który następnie przedłoży ją Przewodniczącemu Rady Gminy.

Ocena ta powinna zawierać:

- daty rozpoczęcia i zakończenia projektów;
- sposoby zarządzania projektami po ich zakończeniu;
- potwierdzenie kosztów projektów;
- potwierdzenie realizacji założeń społeczno – ekonomicznych.

XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja przewidzianych w Strategii Rozwoju projektów inwestycyjnych oraz zadań o charakterze nieinwestycyjnym wymaga zazwyczaj wydatkowania znacznych środków finansowych. W obecnej sytuacji ekonomiczno – prawnej główne źródła finansowania rozwoju lokalnego stanowią:

- Budżet jednostek samorządu terytorialnego: gmin, powiatów, województw;
- Budżet państwa: dotacje celowe, środki z rezerw celowych poszczególnych ministerstw;
- Środki funduszy celowych, np. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Środki z Funduszy Strukturalnych, Funduszu Spójności, oraz Inicjatyw Wspólnotowych Unii Europejskiej;
- Fundusze prywatne oraz fundusze organizacji pozarządowych.

Nowa perspektywa budżetowa Unii Europejskiej na lata 2014-2020 umożliwi pozyskanie znacznych funduszy z programów krajowych oraz programu regionalnego. Środki finansowe na realizację celów tych programów pochodzą z Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Należy jednak nadmienić, że podział środków w ramach dostępnych programów oraz opracowywanie ich ostatecznej wersji w dalszym ciągu trwa, dlatego poniższe informacje zaczerpnięte są z najbardziej aktualnych źródeł.

Środki pozyskane z Unii Europejskiej

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020,

W ramach Priorytetu inwestycyjnego 3.1 Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym poprzez inkubatory przedsiębiorczości małe i średnie przedsiębiorstwa, instytucje otoczenia biznesu i sieci aniołów biznesu mogą otrzymać wsparcie w formie dotacji i instrumentów finansowych.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój,

Priorytet inwestycyjny 8.6.

Trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie Gwarancji dla Młodzieży. Przykładowe przedsięwzięcie, które może otrzymać wsparcie:

- Udzielanie pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Pożyczki na preferencyjnych warunkach ze środków będących w dyspozycji Banku Gospodarstwa Krajowego.

Priorytet inwestycyjny 8.10. Aktywne i zdrowe starzenie się. Przykładowe przedsięwzięcia, które mogą otrzymać wsparcie:

- Upowszechnianie idei aktywnego i zdrowego starzenia się.
- Stworzenie i rozbudowanie sieci współpracy na rzecz aktywności zawodowej i zatrudnienia osób w wieku 50+.

Beneficjentami mogą być JST oraz ich jednostki organizacyjne.

Priorytet inwestycyjny 9.4. Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie. Przykładowe przedsięwzięcia, które mogą otrzymać wsparcie:

- Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr publicznych i niepublicznych instytucji działających na rzecz włączenia społecznego i walki z ubóstwem (m.in. szkolenia, specjalizacje, studia, studia podyplomowe, samokształcenie, supervizja, doradztwo) oraz kadr publicznych i niepublicznych instytucji działających w ramach innych polityk sektorowych kluczowych dla włączenia społecznego i walki z ubóstwem.
- Wypracowanie, przetestowanie i wdrożenie nowych modeli pracy socjalnej i innych form wsparcia grup wykluczonych.
- Wypracowanie i wdrożenie systemu kooperacji pomiędzy publicznymi i niepublicznymi instytucjami działającymi w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa, a także pomiędzy tymi instytucjami a podmiotami innych Polityk sektorowych m. in. edukacji i zdrowia na rzecz redukcji ubóstwa, integracji społecznej i poprawy zatrudnienia, rewizja i doskonalenie istniejących rozwiązań w tym zakresie.

Priorytet inwestycyjny 9.7. Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym. Przykładowe przedsięwzięcia, które mogą otrzymać wsparcie:

- Rozwój nowych usług społecznych o charakterze profilaktycznym i interwencyjnym, z uwzględnieniem grup szczególnie zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym dzieci i młodzieży.
- Badanie efektywności stosowania usług społecznych na rzecz osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Priorytet inwestycyjny 9.8. Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej. Przykładowe przedsięwzięcia, które mogą otrzymać wsparcie:

- Wyposażenie w kompetencje i wiedzę w obszarze ekonomii społecznej i na rzecz rozwoju ekonomii społecznej interesariuszy ważnych dla rozwoju sektora ekonomii społecznej, w tym przedstawicieli władz i pracowników administracji publicznej oraz liderów lokalnych.

Priorytet inwestycyjny 10.1. Ograniczanie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego z uwzględnieniem formalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia. Przykładowe przedsięwzięcia, które mogą otrzymać wsparcie:

- Wzmocnienie systemu wspierania szkół i placówek ukierunkowanego na ich rozwój służący podniesieniu jakości kształcenia oraz zapewnieniu równego dostępu i równych szans.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,

Priorytet inwestycyjny 6.5. Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu.

Przewidywane jest wsparcie w formie bezzwrotnej.

Finansowanie rozwoju Gminy Kamionka w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

Podział Funduszy Europejskich na poszczególne dziedziny wymagające wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

Oś priorytetowa	Wsparcie UE (EUR)	Udział łącznego wsparcia UE w całości środków programu	Fundusz
I. Badania i innowacje	100 416 755	4,50%	EFRR
II. Cyfrowe lubelskie	72 255 674	3,24%	EFRR
III. Konkurencyjność przedsiębiorstw	262 806 216	13,07%	EFRR
IV. Energia przyjazna środowisku	150 866 891	6,76%	EFRR
V. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	258 939 368	11,61%	EFRR
VI. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	154 615 611	6,93%	EFRR
VII. Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego	70 707 126	3,17%	EFRR

VIII. Mobilność regionalna i ekologiczny transport	271 031 040	12,15%	EFRR
IX. Rynek pracy	197 944 462	8,87%	EFS
X. Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian	55 943 406	2,51%	EFS
XI. Włączenie społeczne	180 510 722	8,09%	EFS
XII. Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	123 735 094	5,55%	EFS
XIII. Infrastruktura społeczna	232 928 490	10,44%	EFRR
XIV. Pomoc techniczna	69 424 084	3,11%	EFS

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2014-2020

Innym ważnym źródłem finansowania będą środki w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2014-2020. Samorządy lokalne będą miały możliwość sfinansowania inwestycji w ramach działania

Podstawowe usługi

i odnowa wsi na obszarach wiejskich (art. 20). Będą możliwe do sfinansowania :

- Inwestycje związane z tworzeniem, ulepszaniem, lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii
- Badania i inwestycje związane z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej
- Inwestycje w tworzenie, ulepszanie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury oraz powiązanej infrastruktury.

Program ERASMUS+

Program wszedł w życie w 2014 r. zaś realizacja zadań jest przewidziana do 2020 r. Program oferuje wsparcie finansowe dla instytucji i organizacji działających w obszarze edukacji i szkoleń, młodzieży oraz sportu w Europie. Jego celem jest wspieranie rozwijania umiejętności jego uczestników oraz zwiększania ich szans na zatrudnienie, a także modernizacja systemów edukacji, szkoleń i wspierania młodzieży. Istnieją możliwości finansowania działań w ramach następujących sektorów:

Edukacja szkolna - sektor realizujący akcje 1 i 2 programu Erasmus+ w odniesieniu do przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych:

- Akcja 1. Mobilność edukacyjna – projekty mające na celu „poprawę jakości pracy placówki oświatowej osiąganą przez udział jej pracowników w mobilnościach zagranicznych takich jak kursy i szkolenia, w trakcie których podnoszą oni własne kompetencje zawodowe”.

Potencjalni beneficjenci to: organizacje – publiczne i niepubliczne przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja oraz szkoły ponadpodstawowe.

- Akcja 2. Partnerstwa strategiczne - projekty polegające na dwu- lub trzyletniej, międzynarodowej współpracy placówek edukacyjnych, władz oświatowych i innych organizacji zajmujących się edukacją szkolną. W szczególności współpraca szkół (co najmniej dwie szkoły z różnych krajów) oraz współpraca instytucji działających w obszarze edukacji (co najmniej trzy dowolne instytucje działające w obszarze edukacji z trzech różnych krajów). Potencjalni beneficjenci to: placówki publiczne i niepubliczne: przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne i artystyczne oraz władze oświatowe i inne organizacje działające w obszarze edukacji z terenu Unii Europejskiej i nie tylko;

Edukacja dorosłych - to sektor realizujący akcje 1 i 2 programu Erasmus+ w odniesieniu do instytucji związanych z edukacją osób dorosłych:

- Akcja 1. Mobilność edukacyjna - organizacje związane z edukacją dorosłych mogą wysyłać za granicę swoich pracowników. O dofinansowanie projektu, trwającego rok lub dwa lata, mogą się ubiegać organizacje związane z edukacją dorosłych (lub konsorcjum minimum trzech organizacji z tego samego kraju).
- Akcja 2. Partnerstwa strategiczne - akcja umożliwia wymianę doświadczeń i rozszerzenie współpracy pomiędzy organizacjami i instytucjami zajmującymi się edukacją dorosłych z różnych krajów. O dofinansowanie mogą się ubiegać organizacje działające w obszarze edukacji dorosłych z krajów uczestniczących w programie Erasmus+.

Projekty Centralne i Sport:

Projekty, które ubiegać się będą o dofinansowanie muszą dotyczyć przede wszystkim rozwoju sportu na poziomie najbliższym obywatelowi. Wspierane będą m.in. projekty partnerskie w dziedzinie sportu. Działania, które mogą uzyskać dofinansowanie to: rozwój oraz wprowadzanie innowacyjnych praktyk w różnych obszarach sportu i aktywności fizycznej pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami w i poza sportem. Beneficjentami mogą być np. instytucje publiczne odpowiedzialne za sport na lokalnym, regionalnym lub krajowym poziomie, organizacje działające na rzecz promocji aktywności fizycznej i aktywnego wypoczynku, organizacje sportowe.

Skarb Państwa

Ministerstwo Sportu i Turystyki

Ministerstwo Sportu i Turystyki Departament Turystyki ogłasza rokrocznie otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych z zakresu turystyki. O dofinansowanie mogą starać się organizacje pozarządowe oraz inne jednostki prowadzące działalność pożytku publicznego jak np. stowarzyszenia jednostek samorządowych działające dłużej niż trzy lata, których działalność w sferze turystyki (m.in. ekoturystyki, agroturystyki, przewodnictwa i pilotażu, rekreacji, wypoczynku, hotelarstwa) lub krajoznawstwa jest jednym z celów lub zadań statutowych. Podmioty te mogły się starać o dofinansowanie następujących zadań w 2015 r.:

- Wspieranie rozwoju turystyki polskiej (popularyzacja turystyki krajowej, rozwój dziedzin gospodarki turystycznej, konkurencyjność i innowacyjność produktów turystycznych). Zadania te mają być realizowane ze szczególnym uwzględnieniem:
 - turystyki dzieci i młodzieży, osób starszych i niepełnosprawnych oraz turystyki związanej z „Dużymi Rodzinami” (wielodzietnymi);
 - turystyki kulturowej, w tym w obiektach zabytkowych i dziedzictwa przemysłowego,
 - turystyki aktywnej, w tym turystyki rowerowej i wodnej;
 - turystyki wiejskiej;
 - turystyki biznesowej i przemysłu spotkań w Polsce;
 - ekoturystyki;
 - turystyki zdrowotnej;
- Kształtowanie przestrzeni turystycznej – zadania związane z wytyczaniem, znakowaniem i konserwacją szlaków (m.in. pieszych, narciarskich, rowerowych, wodnych), które znajdują się na terenie Polski.
- Działania na rzecz jakości kadr (szkolenia, seminaria, warsztaty, konferencje).

Wymagany jest wkład własny finansowy podmiotu wnioskującego o dotację wynosi minimum 15 % kosztu całkowitego zadania.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Możliwe jest uzyskanie dofinansowania w ramach Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz tzw. Mecenatu, które są podstawą ubiegania się o środki na zadania z zakresu kultury realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego, instytucje kultury, instytucje filmowe, szkoły i uczelnie wyższe, organizacje pozarządowe, oraz podmioty gospodarcze. Na rok 2015 zostały ogłoszone np. program: Dziedzictwo kulturowe składający się z m.in. takich priorytetów jak: ochrona zabytków (przewidujący konserwację i rewaloryzację zabytków nieruchomych i ruchomych oraz ich udostępnianie na cele publiczne), kultura ludowa i tradycja (wspieranie zjawisk związanych z kulturami tradycyjnymi funkcjonującymi na poziomie lokalnym, regionalnymi ogólnopolskim).

Inne programy:

- Rozwój infrastruktury kultury – program, którego celem rozbudowa i modernizacja infrastruktury instytucji kultury i innych podmiotów

działających w obszarze kultury. Do dofinansowania kwalifikują się m.in. zadania takie jak: budowa, roboty budowlane, przebudowa, remont wraz z zakupem niezbędnych urządzeń budowlanych i wyposażenia na potrzeby działalności kulturalnej czy zakup wyposażenia na potrzeby działalności kulturalnej

- Infrastruktura domów kultury – celem programu jest rozbudowa i modernizacja infrastruktury domów i ośrodków kultury m.in. remont obiektów kulturalnych i zakup wyposażenia na potrzeby prowadzenia edukacji kulturalnej. O dofinansowanie mogą starać się biblioteki, domy kultury, ośrodki kultury posiadające status samorządowej instytucji kultury oraz jednostki samorządu terytorialnego jako organy prowadzące te instytucje.

Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2020

Program przewiduje realizację działań w ramach czterech obszarów priorytetowych:

Priorytet I. Edukacja osób starszych.

Przykładowe kierunki działań, które mogą otrzymać wsparcie to: zajęcia edukacyjne z zakresu różnych dziedzin, programy edukacyjne, warsztaty o starzeniu osób starszych i aktywnym starzeniu, kształcenie opiekunów.

Priorytet II. Edukacja osób starszych.

Przykładowe kierunki działań, które mogą otrzymać wsparcie to: budowanie sieci społecznych w tym wolontariat wewnątrz- i międzypokoleniowy, przeciwdziałanie e-wykluczeniu.

Priorytet III. Partycypacja społeczna osób starszych.

Przykładowe kierunki działań, które mogą otrzymać wsparcie to: wspieranie uczestnictwa i integracji w życiu społecznym/publicznym, włączanie osób starszych w proces tworzenia i funkcjonowania grup obywatelskich oraz organizacji pozarządowych.

Priorytet IV. Usługi społeczne dla osób starszych.

Przykładowe kierunki działań, które mogą otrzymać wsparcie to: rozszerzenie dostępności do usług społecznych m.in. opiekuńczych, kulturalnych, edukacyjnych, poradniczo-doradczych, sportowych i turystycznych, szkolenia dla wolontariuszy i opiekunów (z zakresu pomocy osobom starszym).

Beneficjentami programu mogą być np. organizacje pozarządowe, spółdzielnie socjalne, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, partnerstwa JST. Wsparcie będzie miało charakter dotacyjny (od 20 000 – 200 000 tys. zł), wkład własny w wysokości minimum 10% wartości projektu.

Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020

Fundusz Inicjatyw Obywatelskich jest „instrumentem programowym i finansowym zwiększającym dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz przejawem, wypracowanej w partnerstwie publiczno-społecznym, troski o rozwój aktywności obywatelskiej i potrzeby wzmocnienia miejsca i roli trzeciego sektora w realizacji zadań publicznych”. Program FIO na lata 2014-2020 będzie

finansowany z krajowych środków publicznych pochodzących z budżetu państwa. Rocznie na ten cel ma być przeznaczanych 60 mln zł.

Zakres wszystkich możliwych do zrealizowania w ramach Programu projektów obejmuje wymienione w Ustawie o Działalności Pożytku Publicznego i Wolontariatu (art.4) obszary działalności pożytku publicznego m.in. pomoc społeczna, ochrona i promocja zdrowia, nauka, edukacja, oświata i wychowanie; upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem pracy.

XII. KONSULTACJE SPOŁECZNE

Planowanie strategiczne rozwoju Gminy Kamionka prowadzone jest systematycznie od kilku lat. Wyrazem tego rodzaju polityki podjętej przez gminę są wypracowane i wdrażane dokumenty strategiczne, jak:

1. Strategia Rozwoju Gminy Kamionka na lata 2009-2020
2. Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Kamionka na lata 2014-2020
3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamionka na lata 2008-2015
4. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kamionka
5. Wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania „Pomoc Gminy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”
6. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Kamionka na lata 2012-2016
7. Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii na rok 2015 (sporządzany corocznie)
8. Program współpracy Gminy Kamionka z organizacjami pozarządowymi na lata 2014-2018.
9. Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Kamionka 2007-2032.
10. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kamionka w zakresie terenów urbanizowanych.

Nieodłącznym elementem zastosowanej metodologii przy opracowania obecnej Strategii Rozwoju jest partycypacja społeczna na etapie budowania strategii, a następnie na etapie jej wdrażania.

Proces uspołecznienia prac nad strategią miał formę konsultacji społecznych, polegających na przeprowadzeniu warsztatów problemowych, w których uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Gminy, Rady Gminy oraz różnych grup społecznych i zawodowych.

Załącznik 2 zawiera listę uczestników warsztatów nad Strategią Rozwoju Gminy Kamionka, które odbyły się w Kamionce w dniu 13 maja 2015 roku.

W trakcie warsztatów sporządzono analizę SWOT, wynikającą z obecnej sytuacji społeczno – ekonomicznej Gminy, analizę problemów oraz weryfikację misji i celów strategicznych, określonych we wcześniejszych dokumentach planistycznych Gminy. Przedyskutowano i uaktualniono także cele operacyjne oraz priorytetowe zadania inwestycyjne, będące podstawą skonstruowania Programu Rozwoju Gminy na lata 2015-2021.

Warsztaty nad Strategią Rozwoju Gminy Kamionka są kolejnym etapem we wcześniej zainicjowanym procesie konsultacji społecznych – podjętym i realizowanym przy opracowywaniu i wdrażaniu Strategii Rozwoju Gminy Kamionka.

Wersja robocza niniejszej Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Kamionka na lata 2015 – 2030 została poddana konsultacjom społecznym w formie panelu dyskusyjnego, który odbył się w czerwcu 2015 roku w Urzędzie Gminy w Kamionce. Uczestnikami panelu były władze samorządowe Gminy, pracownicy

Urzędu Gminy oraz przedstawiciele różnych grup społecznych i zawodowych z terenu Gminy.

Proces partycypacji społecznej w odniesieniu do Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Kamionka na lata 2015 – 2030 dotyczył dwóch etapów:

- opracowania strategii;
- wdrażania strategii.

Skuteczne wdrażanie strategii zależy nie tylko od aktywnej pracy Urzędu Gminy – i przeprowadzania projektów infrastrukturalnych, ale wymaga włączenia się szerokich kręgów społecznych do tego procesu.

W szczególności ma to odniesienie do osiągnięcia celów „miękkich” strategii, dotyczących np.: rozwoju kultury, edukacji, przedsiębiorczości, turystyki. Modelowym rozwiązaniem w tym zakresie jest podjęcie współpracy „Trzech Sektorów”, to jest samorządu, organizacji społecznych i pozarządowych oraz sektora prywatnego (przedsiębiorców, rolników).

XIII. PROGRAM ROZWOJU GMINY - WIELOLETNI PLAN ZADAŃ

W nowym okresie programowania UE 2014-2020 polityka rozwoju lokalnego gmin i powiatów powinna być m. in. prowadzona w oparciu o „Program Rozwoju Gminy”. Wymóg taki został zawarty w „Ustawie z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju” Art. 17-19. (Dz. U. 2006 Nr 227 poz. 1658 z późn. zm.). Ustawa ma na celu ułatwienie jednostkom samorządu terytorialnego sporządzenia Programu Rozwoju tak, by był on jak najbardziej spójny z dokumentami na szczeblu krajowym i regionalnym, i mógł stanowić źródło odniesień w procesie ubiegania się o środki zewnętrzne.

Program Rozwoju Gminy Kamionka stanowi instrument wdrażania strategii rozwoju. Wskazuje konkretne zadania – projekty, które będą realizowane w założonym horyzoncie czasowym wraz z oszacowaniem kosztów ich realizacji. Zadania te wynikają z przyjętych w strategii celów i kierunków działań, a ich realizacja przyczynia się do osiągnięcia założonych wskaźników.

Program Rozwoju Gminy Kamionka musi być sporządzonym w powiązaniu z Wieloletnią Prognozą Finansową, która określa możliwości finansowe budżetu Gminy w zakresie zapewnienia współfinansowania zaplanowanych zadań inwestycyjnych oraz ich utrzymania w okresie eksploatacji.

Program Rozwoju Gminy i Wieloletnia Prognoza Finansowa to narzędzie skutecznego zarządzania finansami Gminy, umożliwiające zaplanowanie zadań inwestycyjnych w oparciu o solidne dane finansowe oraz z pełnym przekonaniem, co do ich faktycznej wartości dla Gminy. Pozwala on na realistyczną ocenę możliwości finansowych Gminy i pomaga w wyborze priorytetowych inwestycji. Prowadzi do efektywnej i oszczędnej realizacji konkretnego pakietu inwestycji.

Podjęcie działań planistycznych umożliwia terminową realizację procesu przygotowania inwestycji, rozpoczęcie często długotrwałych działań związanych z uregulowaniem kwestii terenowo – prawnych, uzyskaniem pozwolenia na budowę, a w kolejnym etapie wybór wykonawcy danego zadania inwestycyjnego. Program Rozwoju Gminy pozwala na zaplanowanie scenariusza struktury finansowania inwestycji i podjęcie działań z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym, w tym także działań polegających na pozyskiwaniu środków ze źródeł pozabudżetowych, na przykład dotacji z Funduszy Strukturalnych.

Należy podkreślić, że Gmina Kamionka posiada duże doświadczenie w realizacji projektów współfinansowanych z różnych funduszy wsparcia. Załącznik nr 3 zawiera zestawienie projektów zrealizowanych przez Gminę z dofinansowaniem uzyskanym w ramach funduszy europejskich oraz z innych źródeł.

XIV. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1 – Zestawienie dokumentów i opracowań, które wykorzystano przy opracowaniu Strategii Rozwoju Gminy Kamionka

Załącznik 2 – Lista uczestników warsztatów nad Strategią Rozwoju Gminy Kamionka

Załącznik 3 – Zestawienie projektów zrealizowanych przez Gminę Kamionka z dofinansowaniem uzyskanym w ramach funduszy europejskich oraz z innych źródeł

ZAŁĄCZNIK 1

Źródła danych wykorzystanych do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Kamionka:

1. Strategia Rozwoju Gminy Kamionka na lata 2009-2020
2. Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Kamionka na lata 2014-2020
3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamionka na lata 2008-2015
4. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kamionka
5. Wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania „Pomoc Gminy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”
6. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Kamionka na lata 2012-2016
7. Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii na rok 2015 (sporządzany corocznie)
8. Program współpracy Gminy Kamionka z organizacjami pozarządowymi na lata 2014-2018.
9. Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Kamionka 2007-2032.
10. Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kamionka w zakresie terenów urbanizowanych.
11. www.gus.gov.pl
12. www.kamionka.pl

ZAŁĄCZNIK 2

LISTA OBECNOŚCI - SPOTKANIE KONSULTACYJNE W SPRAWIE OPRACOWANIA DOKUMENTU „STRATEGII ROZWOJU GMINY KAMIONKA NA LATA 2015-2030.

KAMIONKA, DN. 13.05.2015r.

Lp.	Imię i nazwisko	Instytucja/ pełniona funkcja/ stanowisko/ sektor	Kontakt e-mail Lub adres do korespondencji	Podpis
1	KOZAK BEATA	SOFTYS - STANISŁAWÓW DUŻY	kozakbeata@wp.pl	kozak beata
2	AGNIESZKA SZABELSKA	SOFTYS - KAMIONKA III	agnieszka.szabelska@ mestradia.pl	agnieszka szabela
3	HISTAL AGATA	SOFTYS - SYR	agata.histal@o2.pl	Histal Agata
4	Aneta Janek	SOFTYS - KOSZAKOWSKI KOL. PIERWSZA		Aneta Janek
5	Nieściana Biedzińska	SOFTYS - kol. Kieuzkołok		NBiedzińska
6	Dariusz Duda	SOFTYS - Samodzielny Samorząd Gminy	81 852 92 03	
7	Drozd Edyta	SOFTYS - Dąbrówka		Edyta Drozd.
8	Piotr Dariuszowski	OSP Kamionka	ospkamionka@wp.pl	Dariusz
9	Tomasz Dzieniowski	L.K.S. KAMIONKA	902723239.	

10	Mazurkiewicz	Spółdzielnia w Kamionce	komionka@ops.pl	
11	Ryszard Felkowski	OSP KOZŁÓWKA		
12	Mysiek Hajgora	Gminny Ośrodek Kultury w Kamionce	gokk-kap@wp.pl	Mysiek
13	Smaga Małgorzata	Filia Biblioteki w Kozłowie	filia_kozlowka@op.pl	
14	Danka Wójcik	Gminna Biblioteka Publiczna im. J. J. Kosciuszki w Kamionce	gkp_kamionka@op.pl	
15	Beata Dzielna	SP w Samodzielnej	sp@samodzielna.pl	
16	Danka Duda	Stowarzyszenie Miłośników Kamionki	annaduda@interia.pl	Duda
17	Grzegorz Szymach	UG Kamionka	grzegorzszymach@wp.pl	
18	Katarzyna Ogórek Bielewska	UG Kamionka	ogorek0126@wp.pl	
19	Krzysztof Polek	Rodnia UG	Krzysztof Polek Goposte ONET.PL	
20	Bogusław Lidia	STOWARZYSZENIE "DZIAKAJMY RAZEM" KIERKOWKA	eskalidia@wp.pl	Bogusław

22	Piotr Nowak	Grupa producentów owoców "Koral Garden Sp.	nowak.p@op.pl	Nowak
23	Michał Mielczarski	Rodny Rady Gminy Kamionka	dberek02185@tlen.pl	Mielczarski
24	Towarzystwo	Rodnia Gminy	vejsen5@wp.pl.	Towarzystwo
25	Ewa Grymura	Rodnia Gminy	egrymura@wp.pl	E. Grymura
26	Smaga Weronika	Kozłówek UG Kamionka	wera.smaga@o2.pl	Smaga W.

ZAŁĄCZNIK 3

Zestawienie projektów zrealizowanych przez Gminę Kamionka z dofinansowaniem uzyskanym w ramach funduszy europejskich oraz z innych źródeł

Zestawienie projektów realizowanych przez Gminę Kamionka z dofinansowaniem uzyskanym w ramach funduszy europejskich oraz z innych źródeł w latach 2007-2015

Lp.	Nazwa projektu	Wartość całkowita projektu	Wartość udzielonej/wnioskowanej pomocy (dofinansowanie, pożyczka, inne)	Źródło dofinansowania/finansowania	Status przedsięwzięcia	Podmiot realizujący/rozliczający projekt
1	Eurostypendia dla Zespołu Szkół w Kamionce	12 000,00	12 000,00	EFS	zrealizowane 2006-2007	gmina/Bosz
2	Poakcesyjny Program Wsparcia Obszarów Wiejskich. Program Integracji Społecznej (w tym 11 projektów na usługi społeczne i 5 szkoleniowych)	351 757,90	351 757,90	PPWOW; Pożyczka Banku Światowego	zrealizowane w latach 2008-2010	gmina wraz z jednostkami: szkoły, gok, biblioteka
3	Zakup systemu monitoringowego do Zespołu Szkół w Kamionce.	16 000,00	12 000,00	ROPS	zrealizowane 2008	gmina/Bosz
4	Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego ogólnie dostępnego dla dzieci i młodzieży	508 275,94	200 000,00	MSiT (dof.39,3%)	zrealizowane 2008/04.2009	gmina
5	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Kamionce-etap I i II	1 767 072,37	735 373,45	WFOŚiGW Lublin (pożyczka 80%)	zrealizowane 2009/2010	gmina

6	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kamionka - etap I wraz z rozszerzeniem (etap I i II)	2 123 620,29	1 023 806,00	PROW, dz.Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej (dof.75%)	zrealizowane 2009/2010	gmina
7	Podniesienie aktywności kulturalnej mieszkańców oraz dostępu do dóbr kultury poprzez modernizację, remont i wyposażenie budynku byłej szkoły z przeznaczeniem na Centrum Kultury i Integracji Społecznej w Kamionce	609 829,53	233 010,00	PROW, Odnowa i rozwój wsi (dof.50%)	zrealizowane 2009/2010	gmina
8	Poprawa usług zaspokajających potrzeby społeczno-kulturalne mieszkańców poprzez remont, modernizację i wyposażenie świetlicy z przeznaczeniem na Wiejski Dom Kultury i Sportu w Siedliskach	116 903,14	71 866,00	PROW, Odnowa i rozwój wsi (dof.75%)	zrealizowane 2010	gmina
9	Zakup pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw. (ZS Kamionka)	11 993,00	11 993,00	Program Rządowy Radosna Szkoła (2009-2014) MEN	zrealizowane 2009	gmina/Bosz
10	Zakup pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw. (SP Samoklęski)	15 836,00	11 996,00	Program Rządowy Radosna Szkoła (2009-2014) MEN	zrealizowane 2010	gmina/Bosz
11	Utworzenie szkolnego placu zabaw. (ZS w Kamionce)	207 400,00	103 700,00	Program Rządowy Radosna Szkoła (2009-2014) MEN	zrealizowane 2010	gmina/Bosz

12	Doposażenie Gminnego Ośrodka Kultury w Kamionce	46 838,89	17 253,98	MKiDN	zrealizowane 2009	gmina
13	Budowa drogi gminnej nr 103269L w Ciemnie łączącej dwie drogi powiatowe.	1 956 554,72	974 007,34	RPO WL, Działanie 5.2 (dof.50%)	zrealizowane 2010	gmina
14	Nowe kwalifikacje-nowe szanse.	42 589,80	42 589,80	EFS, PO Kapitał Ludzki, Działanie 6.3 Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich (dof.100%)	zrealizowane 2010	gmina
15	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Kamionce	164 080,00	130 224,00	WFOŚiGW Lublin; pożyczka (80%)	zrealizowane 2010	gmina
16	Festyn integracyjny promujący lokalną twórczość, kulturę i tradycje. (2010)	26 085,63	15 022,70	PROW, Leader, małe projekty (dof.70%)	zrealizowane 2010	gmina/Stowarzyszenie Innym i sobie
17	Remont, modernizacja i wyposażenie świetlicy wiejskiej na potrzeby Wiejskiego Domu Kultury i Tradycji w Kozłówce wraz z zagospodarowaniem terenu.	224 363,96	116 514,00	PROW, Leader, Odnowa i rozwój wsi (dof.75%)	zrealizowane 2011	gmina/biblioteka

18	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej (etap III) wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków oraz remont i modernizacja ujęcia wody w Kozłowie.	3 849 369,66	2 192 503,00	PROW, dz.: Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej (dof.75%)	zrealizowane w 2012	gmina
19	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej (etap III) wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków oraz remont i modernizacja ujęcia wody w Kozłowie.	2 977 383,24	730 200,00	WFOŚiGW Lublin (pożyczka 80%)	zrealizowane w 2012	gmina
20	Modernizacja Wiejskiego Ośrodka Kultury w Samoklęskach poprzez wykonanie instalacji centralnego ogrzewania	45 298,14	17 580,40	PROW, Leader, Małe projekty (dof.70%)	zrealizowane 2012	gmina
21	Modernizacja Wiejskiego Domu Kultury i Sportu w Siedliskach poprzez budowę kominka grzewczego i doposażenie kuchni	22 916,87	13 042,11	PROW, Leader, małe projekty (dof.70%)	zrealizowane 2011/2012	gok/gmina
22	Rekultywacja i zamknięcie gminnego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne w Kamionce.	226 334,86	170 000,00	WFOŚiGW Lublin (pożyczka 80%)	zrealizowane 2012	gmina

23	Remont połączony z modernizacją świetlicy wiejskiej z przeznaczeniem na Wiejski Dom Kultury w Staroście.	151 196,81	80 606,00	PROW, Leader, Odnowa i rozwój wsi (dof.80%)	zrealizowane 2012-2013	gmina
24	Festyn dożynkowy w Gminie Kamionka. 2012	46882,68+1000,00 śr.wł.=47882,68	25 000,00	PROW, Leader, małe projekty (dof.70%)	zrealizowane 2012	gmina
25	Zakup-samochód pożarniczy, ratunkowo-gaśniczy Ford Transid Van 350 M 24TDCi-100 kM	123 900,00	95 000,00	WFOŚiGW (45000,00) Związek OSP RP Lublin (50000,00)	zrealizowane 2011	gmina
26	Demontaż, odbiór i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest (2009-2011)	45 526,26	45 526,26	WFOŚiGW Lublin (dotacja)	zrealizowane 2009-2011	gmina
27	Demontaż, odbiór i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest (2012)	23 400,00	16400,00 + 1944,00 = 18344,00	WFOŚiGW Lublin (dotacja 100%) + śr.własne	zrealizowane 2012	gmina
28	Wioska internetowa -kształcenie na odległość na terenach wiejskich. Centrum Kształcenia na odległość w Samoklęskach (kontynuacja od 2009 r.)			EFS (SPO RZL)	kontynuowane	gmina
29	Wioska internetowa -kształcenie na odległość na terenach wiejskich. Internetowe Centrum Edukacyjno-Oświatowe w Kamionce			EFS (SPO RZL)	kontynuowane	gmina

30	Wniosek o dofinansowanie budowy drogi Nr 103259L w Amelinie	440 513,65	150 000,00	FOGR	zrealizowane 2008	gmina
31	Wniosek o dofinansowanie przebudowy drogi Nr 103259L we wsi Amelin	165 481,09	100 000,00	FOGR	zrealizowane 2009	gmina
32	Wniosek o dofinansowanie modernizacji drogi Nr 103279L we wsi Kozłówka	153 046,76	100 000,00	FOGR	zrealizowane 2010	gmina
33	Wniosek o dofinansowanie modernizacji drogi Nr 103279L we wsi Kozłówka	186 851,17	90 000,00	FOGR	zrealizowane 2011	gmina
34	Wymiana okien w Zespole Szkół w Kamionce (2010)	60 580,00	30 000,00	MEN	zrealizowane 2010	gmina
35	Wymiana okien w Zespole Szkół w Kamionce (2011)	189 443,00	100 000,00	MEN	zrealizowane 2011	gmina/Bosz
36	Wymiana okien w Szkole Podstawowej w Samokłeskach	14 982,00	7 000,00	MEN	zrealizowane 2009	gmina/Bosz
37	Instalacja kolektorów słonecznych na budynkach mieszkalnych i budynkach użyteczności publicznej	5 744 047,21	1 745 034,75	RPO WL, działanie 6.2 (dof.85%)	realizacja 2014/2015	partnerstwo gmin: Kamionka, Abramów, Michów, Jeziorzany
38	Zagospodarowanie budynku byłej świetlicy wiejskiej na Wiejskie Centrum Rozwoju i Promocji Lokalnych Produktów oraz Usług w Kierzkówce.	345 731,89	188 643,00	PROW 2007-2013, działanie Odnowa i rozwój wsi (dof. 75%)	zrealizowano w 2013	gmina

39	Remont i modernizacja świetlicy wiejskiej w Syrach z przeznaczeniem na Wiejski Dom Kultury w Syrach.	107 620,41	57 086,00	PROW, Leader, Odnowa i rozwój wsi (dof.80%)	zrealizowano w 2013	gmina
40	Nowe umiejętności kapitałem na przyszłość-promocja aktywnej integracji społecznej i zawodowej w Gminie Kamionka	418 095,02	374 194,86	EFS, PO Kapitał Ludzki, poddziałanie 7.1.1 (dof.100%) projekt systemowy	zrealizowane 2008-2011	gmina/OPS
41	Dobry start - dobra przyszłość	95 043,00	95 043,00	EFS, PO Kapitał Ludzki; poddziałanie 9.1.2 (dof.100%)	realizacja 2012-2013	gmina/BOSzS (SP Kamionka/ SP Samokłęski)
42	Punkt Przedszkolny w Samokłęskach	360 552,69	306 468,69	EFS, PO Kapitał Ludzki, poddziałanie 9.1.1 (dof.85%)	realizacja 2013 -2015	gmina/BOSzS
43	Rewitalizacja przyrodniczo-techniczna centrum miejscowości Kamionka.	459 545,37	240 207,02	PO Ryby 2007-2013 środek 4.1., Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich (dof.85%)	Zrealizowany w 2013/2014	gmina
44	Remont połączony z modernizacją świetlicy wiejskiej w Ciemnie.	43 329,07	25 000,00	PROW, Leader, Małe projekty (dof.80%)	Zrealizowany 2013	gmina
45	Piknik integracyjny połączony z promocją lokalnych walorów.	39 000,00	25 000,00	PROW, Leader, małe projekty (dof.80%)	Zrealizowany 2013	GOK/gmina

46	Usuwanie wyrobów azbestowych w 2013 roku	31 300,00	31 300,00	WFOŚiGW Lublin, dotacja 100%	zrealizowano w 2013	gmina
47	Remont i modernizacja świetlicy wiejskiej w Samoklęskach Kolonii Pierwszej z przeznaczeniem na Wiejski Dom Kultury	80 437,72	43 482,00	PROW, Leader, Odnowa i rozwój wsi (dof.80%)	zrealizowano w 2014 r.	gmina
48	Wakacyjny Festyn - Letnie spotkanie z muzyką i tradycją w Kamionce	46000,00+20 00,00 śr. wł. = 48000	36 800,00	PROW, Leader, małe projekty (dof.80%)	zrealizowane w 2014	gmina
49	Rewitalizacja miejscowości Kamionka poprzez remont i modernizację chodników oraz ciągu pieszo-jezdnego.	303 140,65	209 402,43	PO Ryby 2007-2013 środek 4.1., Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich (dof.85%)	zrealizowano w 2014	gmina
50	Demontaż, odbiór i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest (2014)	17 900,00	17 900,00	dotacja 100%: WFOŚiGW (8 950,00) NFOŚiGW (8 950,00)	realizacja 2014	gmina
51	Rewitalizacja przyrodnicza rynku w centrum miejscowości Kamionka	26 000,00	11 000,00	WFOŚiGW Lublin (dotacja)	zrealizowane 2014	gmina
52	Zakup motopompy dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Siedliskach	31 200,00	11 200,00	OW ZOSP (10 000,00) WFOŚiGW (10 000,00)	zrealizowane 2014	gmina

53	Zakup średniego samochodu ratowniczo - gaśniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Kamionce	627 912,00	203 329,00	KSRR (124 583,00) OW ZOSP (150 000,00) NFOŚiGW (150 000,00)	zrealizowane 2013	OSP Kamionka/ (dotacja z Gminy)
54	Modernizacja oddziałów przedszkolnych w Szkołach podstawowych (budowa placu zabaw w SP Samoklęski, wyposażenie w SP Samoklęski, dostosowanie pomieszczeń w ZS Kamionka)	136 060,90	136 060,90	PO KL EFS 9.1.1	realizacja 2014	gmina/BOSZ(SP Samoklęski i ZS Kamionka)
55	Modernizacja drogi gminnej relacji Samoklęski-Bratnik Nr 103248L	412 023,81	250 000,00	FOGR (110 000,00+140 000,00) (Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych)	zrealizowane 2013-2014	gmina
56	Remont drogi nr 103256 L Zofian-Kolonia Starościan, Wólka Krasienińska, nr 103255L Zofian-granica gminy Kolonia Niemce	223 153,45	0,00	własne	zrealizowane 2014	gmina
57	Przebudowa drogi gminnej nr 103275L w miejscowości Siedliska oraz przebudowa drogi gminnej KDG na działce nr 848 w miejscowości Kozłówka, gmina Kamionka	319 755,79	0,00	własne	zrealizowane w 2013	gmina

58	Remont drogi w granicach działki geodezyjnej nr 11 w Samoklęskach, gmina Kamionka droga relacji - droga gm. 103248L-Samoklęski Gorzelnia	163 254,01	157 740,42	ANR	zrealizowane w 2013	gmina
59	Modernizacja drogi gminnej nr 103248L w miejscowości Samoklęski, gmina Kamionka (działka nr 11)	136 115,86	130 622,27	ANR	zrealizowane 2013	gmina
60	Mostek na drodze gminnej Nr 103248L w miejscowości Samoklęski, gmina Kamionka (działka nr 11)	27 118,15	27 118,15	ANR	zrealizowane 2013	
61	Przebudowa istniejącej oczyszczalni ścieków na oczyszczalnię mechaniczno – biologiczną w technologii SBR oraz kanalizacji sanitarnej z pompownią ścieków w miejscowości Samoklęski Kolonia Druga	941 211,55	802 000,00	ANR	zrealizowane w 2013	gmina
62	Demontaż, odbiór i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest (2015)	18 700,00	18700,00	WFOŚiGW Lublin (dotacja)	realizowane w 2015	gmina

63	Budowa potencjału samorządu gminnego poprzez opracowanie gminnego planu działań na rzecz zrównoważonej energii (Plan Gospodarki Niskoemisyjnej)	27 429,00	23 314,65	NFOŚiGW (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, UE, działanie 9.3) dof.85%		
	Projekty partnerskie				zrealizowano 2011-2012	lider: gmina Lubartów + 6 gmin. Koszty na gminę.
1	Budowa marki turystycznej i gospodarczej Kraina Lubartowska	1 385 920,00	187 697,00	RPO WL, Działanie 2.4	realizacja 2011-2013	lider: LGD Nałęczów+ 14 gmin
2	Utworzenie pętli rowerowych na obszarze od Kazimierskiego do Kozłowieckiego Parku Krajobrazowego jako zintegrowanego, innowacyjnego i sieciowego produktu turystycznego.	1 926 101,05	50 696,80	RPO WL, Działanie 7.1	zrealizowano 2011-2012	Zarząd Województwa Lubelskiego/ gmina Kamionka. Koszty na gminę
3	Wrota Lubelszczyzny- Informatyzacja Administracji	179 560,60	152 626,85	RPO WL, Działanie 4.1	zrealizowano 2011-2012	Fundacja Fraktal/ gmina
4	Wiejska Szkoła- Wielką Szansą	375 790,00	326 958,00	EFS, POKL, Działanie 9.1.2	w trakcie realizacji 2012-2016	lider: Zarząd Województwa Lubelskiego/ gmina Kamionka
5	Pilotażowy system gospodarowania odpadami azbestowymi na terenie Województwa Lubelskiego wzmocniony sprawnym monitoringiem ilości oraz kontroli ich usuwania i unieszkodliwiania			Szwajcarsko-Polski Program Współpracy		

